

312702

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2445

సంపుటము ౧౭
Vol. 17

చెన్న పట్టణము 1930-వ సం॥ సెప్టెంబరు నెల 5-వ తేది శుక్రవారము

MADRAS, FRIDAY 5th SEPTEMBER 1930.

శ్రీ ప్రమాదుతనామ సంవత్సర భాద్రపదమాస శుద్ధ త్రయోదశి

సంచిక ౧౨౭
No. 127

అమృతాంజనము

అన్ని విధములగు నొప్పులకు

సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును. వాయువుపోట్ల బావును. పార్శ్వపునొప్పుల బారదోలును. పోట్లను బోగొట్టును. జెఱుకుల భేదించును. వాపుల రూపుమాపును. దగ్గును తగ్గించును. దురదను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే ఐదుట పట్టుట వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొలగించును. నొప్పుల తగ్గించును. విదేశములలో గూడ వాడుచున్నారు.

గొప్పగొప్పవారిచే

వేలకువేలు యోగ్యతా

వత్తములు పొందియున్నది

వంచభాష చీటీ జూచి కొనిన

మోసము గలుగదు.

చక్కని డబ్బీతో సహా నీసా 1-కి 0-10-0

డజన్ 1-కి రు 6-4-0 లు.

ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుండదగినది

అమృతాంజనం డిపో

6, 7 తంబు శెట్టివీధి, మద్రాసు.

109, ఫ్రీరివోడ్డు, ఫోర్ట్, బొంబాయి.

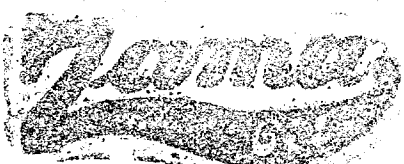
ఈ దిగువ స్థలములందు ఆంధ్ర పత్రికకు

యేజెంట్లు తక్షణమే కావలెను

రు 100 నుండి 200 లకు తక్కువలేకుండా ధరావత్తు చెల్లించగలిగినట్టియు, పలుకుబడి, యోగ్యతలు గలవారమాత్రమే దరఖాస్తులను పంపుకొనవలయును. దరఖాస్తుదారులు యెచ్చట యేజెంట్లుగా నుండగోరెదరో అచ్చటనే వారి నివాస ముందు టావశ్యకము. మిగత వివరములకు యీ దిగువ విలీనమునకు ఒక అణాస్తాంపుతో వ్రాయవలెను. చిట్ల పంపనివారికి బదులు వ్రాయబడదు.

బరంపురం	వరంగల్	వెంకటగిరి	బెంగళూరు	పాండిచ్చేరి
గూడూరు	బోనగిరి	కడప	మైసూరు	బొంబాయి
యలమంచిలి	కాజీపేట	అనంతపురం	తిరువళ్ళూరు	బెనారస్ సిటీ
బాబ్బిలి	దోర్నకల్	రైచూరు	అర్కోణం	ఖరగ్ పూర్
చికాకోల్	పాకాల	హిందుపూరు	కంజీవరం	కలకత్తా
పార్వతిపురం	ధర్మవరము	ప్రొద్దుటూరు	చెంగల్పట్టు	రంగూర్
పల్లకిమిడి	చిత్తూరు	మార్కాపురం	తిరుచినాపల్లి	మోల్ మిన్.
బొరింగుపేట	కాళహస్తి	వేలూరు	మధుర	మాండలే

మేనేజరు, (ఏ) ఆంధ్రపత్రిక, పోస్టుబాక్సు నెం. 212, మదరాసు.

ఏజెంట్లు కావలెను

కలకత్తా, యిక్ష్మయెంజా, చేయి కాలు పట్టుకొనుట, వంటినొప్పి మొదలగువ్యాధులను ఒక క్షణములో పోగొట్టుగల ఖ్యాతిచెందిన "జామా తైలమునకు" సమయము ముందు ఈ రేడియు లేదు. చాల యోగ్యతావత్తములను పొందియున్నది. టిడి 1-కి ఆణాలు 6 ఇచ్చి ఉపయోగించి చూడుడు.

అనుర్ చెందు, శోభాచెందు, ఇండ్లీమమందులు పలనరకులు సల్పూరిక్, వైట్రిక్ మొరటిక్ ఆసిడ్ల వ్యాపారములు, 662 నెం. నైనప్పనాయునివీధి, మద్రాసు.

ఆయుర్వేదావధ రత్నాకరము	8-0-0
చిరక చికిత్సాస్థానము (1)	6-0-0
ఆంధ్రవైద్య రత్నావళి 2-0-0	ధర్మకళాక 1-0-0
వార్తలు ప్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి, బెజవాడ.	

ఆంధ్ర బ్యాంకు లిమిటెడ్, బందరు.

స్థాపితము—1923.

హైదరాబాదు బ్రాంచి

కొందరి హైదరాబాదు పాక్షిక ప్రోత్సాహమువీడ ఆపట్టణమందు యీ బ్యాంకు బ్రాంచి నొకవారినీ యీ మాసాంతములోగా ప్రారంభించుటకు నిశ్చయింపబడినది. నిజాంరాష్ట్రములందుండే జనులు యీ బ్యాంకు తమ డిగ్గనే భావించుకొని దాని అభివృద్ధికి తోడ్పడగలందులకుగానూ, 200 పేర్లు వారలకిచ్చుటకు తీర్మానించడమైనది. బందరు నందు పేరు 1 కి 100 రూపాయలు వసూలు చేయబడినది. యిప్పు డీ పేర్లను కావలసినవారు రు 150 లు యిచ్చేద మన్నన అమ్మవారు కనబడతారు. అయినను హైదరాబాదు బ్రాంచి పేర్లు వైకారణమువలన మామూలు ధరకే (at par) యివ్వబడును. పేరు 1 కి ప్రస్తుతము రు. 50 లు వసూలు చేయబడును.

రావుబహదూరు శెడింటి హనుమంతరావు పంతులు, యితర నివరములకు:—
మేనేజింగ్ డైరెక్టరు, ఏజెంట్లు:—ఆంధ్ర బ్యాంకు, లిమిటెడ్, 877 రేడిస్ బోర్డు, హైదరాబాదు-అని వ్రాసిన బడయగలరు.

రాజమోహన హోరాయిలు 5

శ్రేష్ఠమయిన సువాసనగల తలనూనె

కలకత్తా, మద్రాసు, మొదలగు చాలమంది మెండ్రుకలు నరయు శిరోశిడిని మొదలగువాటిని వారి మొదలను చల్లదనమును, బుడిబా మును, కలిగించి మెండ్రుకలను నల్ల జరిచి పుడ్డినొందించును. 1 నీసా రు 1. శి నీసాయి రు 2-10-0

సి. సి. ఖమ్మలు ప్రత్యేకము. సి.సి.పి.అందు శో.ఆయుర్వేదసమాజం, పెరిచెప్పి (నెల్లూరబిల్లా)

మదరాసు దక్షిణ మహారాష్ట్ర కొ ఆపరేటివు సొసైటీ లిమిటెడ్

1930 సంవత్సరము ఆక్టోబరు నెలకు యాదినవ వివరింపబడియుండు వస్తువులను వైసొసైటీ స్టాక్స్ రాయశుక్రము నకు పరపరాచేయుటకు, 1930 సంవత్సరము సెప్టెంబరు నెల 16 తేది మధ్యాహ్నము 12 గంటలలోగా సెక్రటరీ ఆండ్ మానేజర్, యం. యస్. యం. రైల్వే కొ-ఆపరేటివు సొసైటీ రాయశుక్రం వారు తెండర్లు పుచ్చుకొందురు.

60 మూటలు పుప్పిడి బియ్యము "శివాన" మేలు రకము మూట 1 కి నిండుపళ్లు 48.
300 మూటలు పచ్చి బియ్యము "నెల్లూరు" మేలు రకము మూట 1 కి 60 నిండుపళ్లు.
150 మూటలు ,, ,, "రామసాగరము" మేలు రకము మూట 1 కి 48 నిండుపళ్లు.

1400 మూటలు పుప్పిడి బియ్యము "వికాస్" మేలు రకము మూట 1 కి 48 నిండుపళ్లు.
తెండర్ల ఫారములు నలయునెడ ఫారము 1 కి రు 2/- చొప్పున సెక్రటరీ ఆండ్ మానేజరువారికి యిచ్చిన పడయగలరు. అందులోనే పరపరాచేయుటకు నలయు నిబంధనలు యున్నవి. వైఫారము ఖరీదు వాపసు పడనేరదు.
రాయశుక్రము } యస్. గోపాలకృష్ణకా,
28 ఆగష్టు 1930 } సెక్రటరీ ఆండ్ మానేజరు.

"హనుమాన్ మంత్ర కవచమ్"

దిగంబరసాధువుగవుని మహిమ గలది.

లోక మంతయు ఉద్ధరించుచున్నది !

ఎందరో లక్షలొకరిది మానవులొక్కొకరిన వరప్రసాద మె దిగంబర యోగిపుంగవుని మహామంత్రములను ఎట్టి అసాధ్యమైన కార్యములైన కొనసాగునని అనుభవమునై ప్రతినుజు జడంగులై గాక మాకు నచ్చు యోగ్యతాపత్రకలై నిదర్శనము లని యెరుగనివారికి చెప్పి గర్వించెదము. బ్రహ్మరాక్షసులు, కాకినీ, దాకినీ, బాలారిష్టులు మాయమగును. దీనులకు ధన లాభము, వర్తకులకు వ్యాపార పుష్టి, నిరుద్యోగులకు సమ ద్యోగము, విటకాండ్రకు వశీకరము, బలహీనులకు వీర్యపట త్వము, విద్యార్థులకు బుద్ధి, గొడ్డాండ్రకు సంతానము, రాజులకు రాజ్యలాభము, ఏ కోర్కెలకైనను మాకు వ్రాసినచో ఆ త్మముండే భగవంతుడు మీకు కుభము చేపూర్చును. యెక్కువ వర్ణించుట మా కసమృతము. సందేహించువారు దుశదృష్టవంతుల మని విచారించెదరు. ఈ అవకాశము ఎల్లప్పుడు చిక్కదు. రామకవచం, బంగారుది, రూ 8, మహాపురుషుడు శనములకు శీవముపాయము సమర్థుడు హనుమాన్ ది వెండిది రు 3; రాగిది రు 2-8-0; బంగారు 1/2 తులం రు 5. దాఖలా లేదా డబ్బు వాపసిచ్చెదము; రుజువుపర్చవలెను.

మరా :—కొరెస్సానం చేసి అర్జరు యివ్వవలెను.

పండిట్ ఆర్యవైశ్య ఆశ్రమము
నాగావలి నది ఒడ్డున, చికాకోల్.

ప్రకటన

విశాఖపట్నం జిల్లాలోని విజయనగర సంస్థానమువారికి చెందిన సింహాచల త్రేత్రమందు మొక్కులు చెల్లించు స్థలముందు చేరియున్న 14,410 హెక్టారు భూములు కల పుట్టు కొప్పల వెండుకులు సింహాచలముందు 9-10-1930 తేదీ యెలం చేయబడును. ఈ త్రేత్రము సింహాచలము రైలుస్టేషన్ కు 8 మైళ్ల దూరములోను, రోడ్డుమార్గము ద్వారా వెడలిన ది. యస్, రైల్వే వారి వాల్తేరు స్టేషన్ నుండి 7 మైళ్ల దూరమున కలదు. స్వయముగ యేలమునకు హాజరు కావాలనివారు తమ తెండర్లను సీట్లువేసిన కవర్ల ద్వారా దిగువతెలుపబడిన దేవాలయ అమీనా గారి ఆడ్రెసుకు 9-10-1930 తేదీలోగా పంపుకొనవలెను. దేవస్థానం, అమీనా సింహాచలం దేవస్థానం, సింహాచలం పోస్టు, వాల్తేరు రైలుస్టేషన్, విశాఖపట్నం జిల్లా అనివ్రాయవలెను. ఇతర వివరములకు దేవస్థానము అమీనా, సింహాచలము అని వ్రాసిన బడయగలరు.

శ్రీరామ పట్టాభిషేక నాటకము
శ్రీయుత విద్యాన్ పాతాళభేది సుబ్రహ్మణ్యకవి గారిచే రచించబడినది. ధర రు. 1-0-0
మేనేజరు, "ఆంధ్రపత్రిక" మరాను.

వృత్తాంతలేఖలు

కర్నూలు

(స్వకీయవిలేఖరి)

మార్పులు

కర్నూలు, 2-9-30:—కర్నూలు మునిసిపల్ హాల్ నూర్చునందు పనిచేయుచుండిన వై. క్రిష్ణయ్యగారు పేపర్ల మిడిల్ నూర్చులు ప్రధానోపాధ్యాయులుగా జిల్లాబోర్డువారిచే నియమింపబడిరి. వీరి గౌరవార్థము ఉపాధ్యాయు లొక నిండుకు గానించెరి.

తపాలాఫీసు

తపాలాఫీసు ఉదయమున పనిచేయు కాలపరిమితిని మరి యొక గంట కాలముచేత హెచ్చించబడినది. ఉ 7-9 గంటల వరకు బదులు 7-10 గంటలవరకు అన్ని విధములకు తపాలా వ్యవహారముల నడుపును. తపాలు తీసికొని ద్రోణాచలమునకు బతులుదేరు రయిబంది 11 గంటలకు బదులు ఉ 10 గంటలకే బతులుదేరును. అందువలన పట్టణములోని తపాలా జాబులు సెప్టెంబరు ఇదివరలో కంటే 1 గంట ముందుగా తెరచెదరని తెలియుచున్నది.

ఇండ్లస్థియలు పాఠశాల

వై పాఠశాలను కర్నూలు రహులు బజారులో టి. విశ్వాంబరంబ్బగారు జరుపుచున్నారు. వర్తకులు తమ సమ కుల కొట్టులో కొంతభాగమును పాఠశాలకొరకు ఉచితముగా నొసగియున్నారు. పిల్లలారికి హిందీ, మహారాష్ట్ర, గుజరాతీ, ఉరుదు, తెలుగు, ఇంగ్లీషు భాషలు వచ్చును. ఆంగ్ల భాష జ్ఞానమును పుస్తకమున వ్రాసి అచ్చు వేయించియున్నారు. ఉదయమున 7-10 వరకును, మధ్యాహ్నము 1-4 వరకు బడి పని చేయును. పురవాసులు వీరికి ప్రోత్సాహ మొసగుదురు గాక.

తుని

ఖద్దరు తగ్గింపుధరలు

తుని తాలూకాలో నుమారు 25,000 చాపముల ఖద్దరు ప్రస్తుతములో నిలువయున్నది. ఖద్దరు ధరలు మందగించెను. ఆఖిలభారత చర్మాసంఘము వారిచే నిర్వహించబడిన ప్రతిఖద్దరుడుకాగల టలో నీనినవనదాహరించిన ధరలకు లభించును. ఖద్దరు వస్త్రధారణలకు యిదియే మంచితరుణము.

27 అంగుళముల పన్నాగల ఖద్దరు గజం	1-కి 0-5-0
33	డిబ్బో 0-5-9
45	డిబ్బో 0-7-6
50	డిబ్బో 0-8-6
54	డిబ్బో 0-9-6
86 డిబ్బోజముల శీత	... 0-10-6

ఈధరలకు హెచ్చుగా నమ్ముచుండినచో తుని ఆంధ్ర కాళి ఖద్దరు యినపెక్టరుగారికి తెలియపరచిన తగినచర్య తీసికొందురు. కనుక స్వదేశాభిమానులు యీవిషయమును గమనించ ప్రార్థింతులు.

తుని ఉన్న తపాలాశాల విద్యార్థుల హాటాలు:— శ్రీవిశ్వ భాయిపటేలు, అన్నారీ, మాలవ్యాకున్ను దేశీయవాయకులకు ధర్మిలో అరెస్టు చేసిననూనార్త శ్రీరాజావారి హాల్ నూర్చులు విద్యార్థులకు తెలియగానే యిచ్చుట చాలసంపలము కలిగెను. సోమవారం (1-9-30) రోజున హాటాలు జరిపిరి. కొలదియంది విద్యార్థులు మాత్రమే వెళ్లిరి. కొంతమంది విద్యార్థులు పిక్టింగు చేసిరిని యభిప్రాయపడి 6 వ ఫారం విద్యార్థులకు ఇవ్వరకు 5వ ఫారంలో ఒకవిద్యార్థికి 8వ ఫారంలో ఒక విద్యార్థికి 0-8-0 లు చొ॥ హాన్సూలు ప్రధానోపాధ్యాయులు జరిమానా విధించిరి.

నామగిరి వీరభద్రస్వామి

నోటీసు

ప్రతికలను పంపగోరువారును, చందాలను పంపదలచినవారును, ప్రకటనలను ప్రకటింపగోరువారును "మేనేజరు ఆంధ్రపత్రిక" అని పంపవలెను. ప్రతికలో ప్రచురించుటకు వ్యాసములను వార్తలను పంపువారు "ఎడిటరు, ఆంధ్రపత్రిక" అని పంపవలెను. అంతియకాని, వ్యక్తుల పేర్లతో పంపవలదని ప్రార్థన. ఇందువలన అనవసరమగు ఆలస్యము జరిగినట్లము గలుగుచుండును. పాఠకు లీనంగతిని గమనింప ప్రార్థింతులు.

బెజవాడ

(స్వకీయవిలేఖరి)

దిగవల్లి వేంకటేశ్వరరావుగారిపైన రాజద్రోహపు సెక్యూరిటీ కేసు

బెజవాడ, సెప్టెంబరు 3:—హిందూదేశమున లా ప్రకారము సాపింపబడిన ప్రభుత్వమునెడల అసభ్యభావము, ద్వేష భావము, విరోధభావమును కలిగించి ఇండియను పీసలు కోడు 124-చి కేసును ప్రకారము రాజద్రోహ కేరముక్తింద శిక్షింపతగిన భాగములకుల ఈ దిగువనుదాహరింపబడిన పుస్తకములను 12-3-30 తేదీకిని 26-5-30 తేదీకిని మధ్యవ్రాసి ముద్రించి ప్రచురించుట మూలముగా సత్యాగ్రహోద్యమమున పాల్గొనినట్లు నాకు సంజాయిషీవచ్చినందున ఒక సంవత్సరము వరకు పత్తైన పుస్తకములకు కలిగియుండుట కొరకు 500 రూపాయలకు సొంత పూచీకత్తును అదే మొత్తములకు ఇద్దరివల్ల జామీను ప్రత్రమున్ను ఇవ్వమని ఎందుకు ఆజ్ఞాపింపరాదో కారణము తెలుపవలసినది.

గ్రంథముపేరు.	ప్రచురించిన వారు.
1. సత్యాగ్రహచరిత్ర	మంచాల వెంకటసుబ్బారావుగారు డాక్టరు శర్మగారు చెరుకుపల్లి వెంకటప్పయ్యగారు
2. ఆంధ్రపాదము	పచ్చిమకృష్ణ జాతీయోపసంఘము.
3. సత్యాగ్రహబోధిని	"
4. కాంగ్రెసునిర్మాణకార్యక్రమము	"
5. నిర్భాగ్య భారతము	"
6. పాంచజన్యము	"
7. చంద్రనారాయణీయము	"
8. బాగ్దోల్ సత్యాగ్రహవిజయము	"
9. విదేశవస్త్ర బహిష్కారము	"
10. బ్రిటీషువస్త్ర బహిష్కారము	"

క్రిమిలు ప్రాసీజరు 112 సెక్షనుక్రింద వైన చెప్పబడిన నోటీసుతో ఆ పుస్తకములలోనుండి ఇంగ్లీషు తర్జుమా చేయబడిన భాగములు జతపరిచి ఈ నోటీసుకు జవాబు చెప్పటకు 4 గంటలకు కొద్దుకు హాజరు కావలసినదని 2-40 నియమములకు శివరావుగారికి క్రిమిలు ప్రాసీజరు 108 సెక్షనుక్రింద సమనున్న జారీచేయగా 4 గంటలకు బెజవాడ జాయింటు మేజిస్ట్రేటు వి. యస్. హెబ్బామాడీగారి కోర్టులో 25-8-30 తేదీన శివరావుగారు హాజరై "నామీద పోలీసువారు ఆకోపించిన కేసు ఏమిటో చూడవలసియున్నది, వారు రాజద్రోహ పూరితములని చెప్పే గ్రంథభాగముల తర్జుమా సరిచూడవలసియున్నది, వారు చెప్పేసంగతులు కేరము క్రిందికివచ్చునో రానో చూడవలెను. అని వాయిదాకోరిరి.

అంతట పోలీసువారు కేసు రుజువుచేయుటకు సాక్షులు ముకొరకు మరునాటికే వాయిదావేసిరి.

26-8-30 తేదీన పోలీసుసర్కిలు ఇనపెక్టరుగారును మరి వినుగురు సముద్రపెక్టరును సత్యాగ్రహీలను ఆరెస్టుచేసి నవ్వుకు శివరావుగారు కోర్టులో సహాయము చేయుచుండిరి నియు ఖద్దరునుగరించి కొన్ని ఉపవాక్యముల నిచ్చిరనియు ఈ కేసులోని పుస్తకములలో కొన్నిటిపైన అయినచేరు కలదనియు కొన్నిటిని ఆయన వ్రాసినట్లు వింటిమనియు ఈ పుస్తకములు చాలవొట్ట దొరికినవనియు సాక్ష్యముచెప్పిరి. సర్కిలు ఇనపెక్టరుగారిక్రాను రిజిస్ట్రేచయబడెను. తరువాత సాక్షిగృహ ప్రెసు యజమాని దేశ రాజా నూరస్య నారాయణగారిని విచారించిరి. బ్రిటీషువస్త్ర బహిష్కారము తమ వ్రెస్టులో అచ్చుచేయబడినదనియు దానినిగూర్చి తాము రిజిస్ట్రేచు కంపిన నివేదికలో గ్రంథకర్త అనుకాలములో శివరావుగారిపేరు వేసిరి మనియు దాని అచ్చుఖర్చు పచ్చిమకృష్ణ జాతీయోపసంఘము సెక్రటరీగారిచే ఇవ్వబడినదనియు చెప్పిరి.

అంతట ప్రస్తుతము చెరసాలలోనున్న మ. దా. శ్రీ కాకు మాను లక్ష్మయ్యచౌదరిగారు, నల్లూరు పాపయ్యచౌదరిగారు, కాట్రగడ్డ మధునూదనరావుగారు, పెద్దర్ల వెంకటసుబ్బయ్యగారు, దుగ్గిరాల రాఘవచంద్రయ్యగారు, డాక్టరు వెలిదండ్ర హనుమంతరావుపంతులుగారు, వేలూరి యజ్ఞ నారాయణస్మృతి గారు తమతరపున సాక్షులుగా కావలయునని పోలీసువారు కోరిరి. కోర్టువారు 12-9-30 తేదీకి వారిని సమనుచేయుటకు త్రుళ్లచేసిరి. మిగతా సాక్షుల విచారణకు 2-9-30 తేదీకి వాయిదా వేసిరి. 28-8-30 తేదీని దిగవల్లి వేంకటేశ్వరరావుగారి తరపున సి. రాజగోపాలాచార్యులు ఆద్యోకేటుగారు ఒకటిటివను దాఖలుచేసి పోలీసువారి మొదటిసాక్షులు సర్కిల్ ఇనపెక్టరు ఎస్. ఎల్. ఎస్. స్వామిగారిని క్రానుచేయుటకొరకు ఈదిగువ చెప్పబడిన కాగితములు తెప్పించికోరిరి.

31-5-30 తేదీకిని 23-5-30 తేదీకిని మధ్య బెజవాడ సముద్రపెక్టరుగారు జారీచేసిన ఇళ్లసాదా వార్తలు.

2. తుమ్మలపల్లి జగన్నాథం పంతులుగారి యింట్లో సోదాచేసి వ్రాసిన లిప్తు.

3. సర్కిలు యిన స్వేచ్ఛరు సర్వీసురీజువ్వరు.

4. శివరావుగారిని 124 (ఏ), నెక్కునుక్రింద ప్రాసీ క్యూటు చేయమని పోలీసువారు గవర్నమెంటుకు వ్రాసిన జిల్లా, దానిపైన చేయబడిన లిప్తు పోలీసువారికిని జిల్లా రములు. దానికి సంబంధించిన ఉత్తరప్రత్యుత్త

5. శివరావుగారి

వారు హైకోర్టుకు వ్రాసినట్లేదనటా రద్దుచేయమని పోలీసు నూ, దానిని గూర్చి పోలీస్ అఫీసు, దానిపైన చేయబడిన లిప్తు ఉత్తరప్రత్యుత్తరములు, గువారికి జిల్లా మేజిస్ట్రేటుకు జరిగిన వీనిలో 1, 2 అం.

అయిదుముకు సమనుచేయుటయు సమను చేయబడినవి, 3 వ సమనును చేయమని 2-9-80 వీలులేదని, 4 వ అయిదుముకు సమను చేయలేదు-80 లేదని ఉత్తరవుచేసిరి. 5వ అయిదుముకు ఈ కేసులో 2-9-80 లేదని కేసువిచారణ ప్రారంభ జరయిన మ, రా. శివరావుగారి తరపున ప్లీడరుగా కోర్టుకు లు వి. యే. వి. శ్రీ మంచాళ వేంకటసుబ్బారావుపంతు నినదని X 12. ఎల్. గార్లను తమ తరపున సాక్ష్యవివరాలు అకస్మికముగా 40 లకు పోలీసువారు సమనుచేయగా ఇట్లు లేకుండ ప్లీడరు సమనుచేసి ప్లీడరుగా పనిచేయుటకు వీలు వాయిదాదనగా వారి సాక్ష్యము కొరకు 12-9-80 లేదని వ్రాసేరి.

శ్రీని. సి. రాజగోపాలాచార్యులు గారు ఆద్యోకేటు, దంటు రావువాసకర్క వి. ఏ. వి. యల్. మంచాళ వేంకటసుబ్బారావు పంతులు వి. ఏ. వి. యల్. చెరుకుపల్లి వేంకటప్పయ్య గార్ల ఎం. ఎ. వి. యల్. క్రైస్తు కాంభోజు వి. ఏ. వి. యల్. దా. శివరావుగారి తరపున ఈ క్రిందివిధముగా ఒక పిటిషను లు చేసిరి.

నది "శివరావుగారిపైన పోలీసువారు పెట్టిన కేసు వ్యాజ్యమై ఈ కేసుని దురుద్దేశ్యముతో బహువిధముగా పరిశోధించినందున రాజగోపాలాచార్యులను రాజగోపాలాచార్యులను స్వేచ్ఛరు రాజగోపాలాచార్యులను ఆగ్రహించి కేసును పోలీసువారు పూనుకొని చేయమన్న నిర్బంధవిధానములో నిది యొకటి యనియు రుజువుచేయుటకును బెజవాడ సర్కిలు ఇనస్పెక్టరుగారిని సాకల్యముగా క్రాసుపరీక్ష చేయుటకును యాదినవ కాగితము లత్యంతావశ్యకములు గనుక వానిని తెప్పించుటకు రెస్టాం డెంటు ప్రార్థిస్తున్నాడు".

I. (1) 81-5-80 లేదని రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు కమిటీ కార్యాలయము సోదాచేసినప్పుడు తీసుకొనివెళ్ళిన రైల్వే గైడు. (All India Railway Guide)

(2) ఆ సందర్భములోనే తీసుకొనివెళ్ళిన కృష్ణా జిల్లా లోని గ్రామముల లిప్తు.

(3) 28-6-80 లేదని అయ్యంకి వేంకటరమణయ్య పం తులుగారి ఇంట్లో సోదాచేసి తీసుకువెళ్ళిన "పావర్టీ అండ్ అన్ బ్రిటిష్ రూల్ ఇన్ ఇండియా" అనే గ్రంథము.

(4) ఆ లేదిననే తుమ్మలపల్లి జగన్నాథం పంతులుగారి యింట్లో సోదాచేసి తీసుకువెళ్ళిన మామూ అర్నాల్డు కవివ్రా సిన "కల్చర్ అండ్ అనార్కి" అనే గ్రంథము.

(5) టాల్ ప్రాయి రచించిన "రిసెక్షన్" అనే గ్రంథము.

II ఇకముందు కాంగ్రెసుకు సంబంధించిన పనులన్ని యు చేయమని బెజవాడ వాటి ప్రెస్సు ఆంధ్ర గ్రంథాలయ ప్రెస్సు, సోభాగ్య ప్రెస్సు, స్వరాజ్య ప్రెస్సులను ఇతర మద్రాసు రకాలవలనను సర్కిలు ఇనస్పెక్టరుగారు పుచ్చుకున్న ప్రయివేటు పూచీకత్తులు.

III ఇట్లరు కట్టుకున్న వారి పేర్లు వ్రాసుకోవలసినదని పోలీసు జవానులకు సర్కిలు ఇనస్పెక్టరుగారు యిచ్చిన హుకు ము దాని ప్రకారము వారు వ్రాసినట్లేదగు పు స్తకములు.

IV 1980 మే జూను నెలలలో నిషేధవాద్యముల కొరకు బెజవాడ సబ్ మేజిస్ట్రేటువారు గృహములు సోదా చేయుట కొరకు వారిచేసిన వారంటు.

V "ఉప్పుపన్ను" హిందూ దేశము వానాటికి వీధ గురున్నదా? భూమిపన్ను హిందూ దేశపు ఋణము త్రాగు సమత్తు పదార్థములవలనవచ్చు అదాయము" అను శీర్షిక కల క్రింద మరించినవారి పేరు లేది మద్రాసు రకాల పేరు లేకుండగనే సుద్రాసు గవర్నమెంటువారిచే ప్రకటింపబడి పోలీసు జవా నులచేతను గ్రామోద్యోగులచేతను పంపిపెట్టబడుచున్న కర షన్లులు తిహాల్దారుగారు పోజరుపరచవలెను.

VI "సారాధికారిములవద్దను కల్లు దుకాణములవద్దను త్రాగకూడదని దుర్మార్గచేయుట"ను గూర్చి తక్షణమే ప్రత్యేక రిపోర్టు పంపవలసిన దని గ్రామోద్యోగులకును, పక్షమునకు మూడు రాజభక్తి సభలను జరుపుదని రిమన్యూ ఇనస్పెక్టరుల కును తహాల్దారుగారు వారిచేసిన హుకుములు.

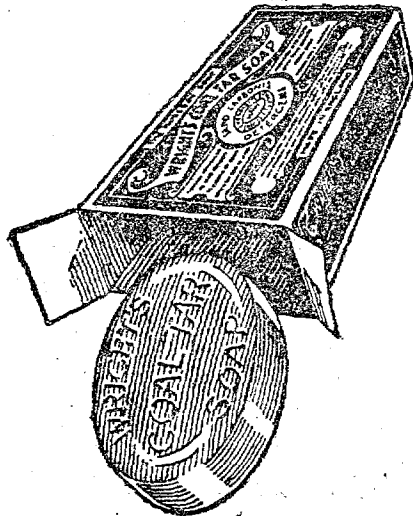

ఈ న బుచ్చ

మీ యాకృతిని సంరక్షించును

హిందూ దేశమందు గల అత్యుష్ణమువలన కలుగు నష్టమును, శరీర యాకృతిని, స్వచ్ఛతను గాపాడగలిగి, చర్మవృద్ధి చేయగలిగినది రైటుకోల్ టార్ నబ్బు యొకటి మాత్రమే.

దీనియందు గల ఓషధీశక్తులవలన అంటు వ్యాధులను రాకుండ గాపాడగలదు.

కాబట్టి మీ ఆరోగ్యము, యందము కొరకు ఎల్లప్పుడు రైటుకోల్ టార్ నబ్బునే ఉపయోగించుడు. ప్రతిపెట్టె యందును మూడు పెద్దబిళ్లలుండును.

ఉచితము! రైటుకోల్ టార్ వారి

12 నబ్బు కేపర్లను బంపినవారికి

రైటుకోల్ టార్ ప్రింట్ నూ,

20 కేపర్ల బంపినవారికి యొక పెట్టె

సాంపూషాడిన్ని బదులగ యివ్వ

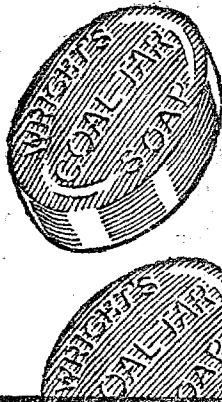
గలము. బయట యచ్చుచేయబడిన

కేపర్లను మాత్రమే

పోస్టుబాక్సు నెం. 760,

బొంబాయివారికి పంపవలెను.

పోస్టేజీకొరకు ఒక అణాబిళ్లను పంపుడు.

WRIGHT'S

COAL TAR SOAP

బంగారువెన్నెగల నబ్బు.

సోల్ ఏజెంట్లు:— టి. యస్. ఆర్. గిల్లెట్,

17 ఎ, ఆర్మీనియన్ వీధి, మదరాసు.

బంగారముతో చేసినది

మ క ర ధ్వ జి ము (జర్నీ)

"దాని ను పయోగించిన జరామరణములుండవు"

తులము గొట్టము రు 2.

ర న శాస్త్రము.

ఇండియాకు సోల్ ఏజెంట్లు: అపూర్వ యావధముల స్టాక్ యుంచువారలు.

ఇండో-జర్నల్ ప్రెస్స్ స్టోరు, పోస్టుబాక్సు 10852 కలకత్తా.

VII బెజవాడ గవర్నమెంటు ప్లీడరు మ. రా. శ్రీ వెలగల టి. దశరథరామయ్య పంతులుగారు ఇద్దరు ధరించుటను గూర్చి తిహాల్దారుగారు జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారికి వ్రాసిన రిపోర్టు గల రికార్డు.

VIII బెజవాడకు రి మైల్ల దూరములోవుగా ఎట్టి

బహిరంగ సభలు జరుపరాదని జిల్లాకలెక్టరుగారు 21-6-80

లేదని వారిచేసిన హుకుము.

ఈ పిటిషనులో 2 వ అయిదుము మాత్రము సమను చేసి తక్కినవి సమను చేయవలసిన అవశ్యకత లేదనియు సాక్షుల నడుగవచ్చుననియు కోర్టువా రనిరి.

గుంటూరు

(ప్రత్యేకవిలేఖరి)

గుంటూరు, సెప్టెంబరు 8:—నిన్నటికోసము, రా. రా. శ్రీ. పక్షిని కోమారుల లక్ష్మీపతిరావుగారు ఉప్పువట్టుము క్రింద 1 సంవత్సరము కఠినశిక్ష విధింపబడిన నైకో దుకాణ దారుడగు సురిబాల ఉద్వేగంగా తరఫున దాఖలు చేసిన జైలు కో దరఖాస్తు నెవ్వరు జరిగించి అంగీకరింపబడెను. సెప్టెంబరు రిజిస్ట్రారు ముద్రయి విడుదలచేసిరి. జయికో దరఖాస్తుగూర్చి వాదించుచు లక్ష్మీపతిరావుగారు స్టేషను పోలీసు ఆఫీసరుగారికి ఉప్పువట్టుముక్రింద ఫిర్యాది చేయుటకు ఆధికారములేదని నడిచిరి. ఆఫీసు త్వరలో విచారించబడునని తెలియుచున్నది.

జానువెలలో ఉప్పువట్టుముక్రింద 1 సంవత్సరము కఠిన శిక్షకును, రూ 500 ల జరిమానాకును పాత్రులైన శ్రీమంత్ మాధవరావు కృష్ణమాచార్యులు, పీడకుగారి చరాస్తి నిన్నటి డివీషను పోలీసువారు జరిమానా చెల్లించని కారణమున జైలు చేసిరి. జైలు కాబడిన సామానులలో వారి లాభప్రకములును, బట్ట, కుర్చీ వగైరాలను, అలసరామును కలవు.

కర్నూలు

(స్వతంత్రవిలేఖరి)

విజయశతమి హరికథలకు ఏర్పాటు
కర్నూలు 4-9-30 తాడిపత్రి తాలూకా కడవకొలను గ్రామనివాసులును, కడవకొలను వాచాద్యులవారి సహాధరులు నగు రామాచార్యులవారు కర్నూలు కొత్తపేట ఆంజనేయ స్వామి దేవాలయము కడ దశరాత్రములకు హరికథల గావించుటకు సమ్మతించిరి.

నిన్న రాత్రి దేవాలయదర్శకర్తలగు సి. దశరథరామయ్యగారి స్వగృహమున ఉపాసనగా కథను మాదిరి హరికథగా వఱచించి సభాసభలకు వాచడముగావించిరి.

శ్రీమతి మిరాబాయిగారి సంచారము

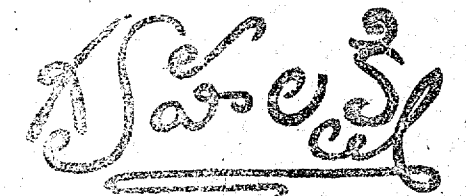
శ్రీమతి మిరాబాయిగారు తమిళదేశమునుండి 6 వ తేది శనివారము ప్రాదురువచ్చి, ఆ రాత్రియే కలకత్తామెయిలు లో ఏలూరులో, భాద్రపదవ్రతము జరుపుదురు. ఆమెనెండు మున్ను చేవివనబడిన, దుర్బ వేంకటాద్రిగారు పోవుదురు. 7 వ తేది సాయంకాలము రాజమండ్రిచేరుదురు. 8 వ తేది 7 గంటలకు కాకినాడచేరి, 9-30 గంటలకు కాకినాడనుండి బయలుదేరి, కలకత్తాపోవుటకు చాన్సుకోటచేరుదురు. తూర్పు పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలలోని, ఖడ్గవ్రతచారులకు, రాజమండ్రిచేరి, ఖడ్గవ్రత అభివృద్ధిపరచుటకు గల కార్యవిధానము యేర్పాటుచేయుదురు, కావున ఖడ్గవ్రత ఉద్ఘాటనములు రాజమండ్రి చేరి కోరుచున్నాను-పురజనులు విద్యార్థులు, ఆమెకు సన్మానపత్రము సమర్పించుటకు ప్రయత్నముచేయుదురని నమ్ముచున్నాను.

ఇట్లు విన్నవించు,
దుర్బ వేంకటాద్రి.

మెహారు మెసెజి

శ్రీ సర్దురు మెహారుబాబాగారి ఉపదేశములు
-మెహారు మెసెజి ఆఫీసు-
నిమ్మరు సరోపుమోటారువర్కు- నాసికు,
వెన్సెను యిండియా జి. ఐ. పి.

ఇదియొక మాసపత్రిక ఆంగ్ల భాషలో ప్రకటింపబడెను. బొంబాయి ప్రెస్ డెస్క్లోను భారత దేశమునందంతటను చాల విఖ్యాతులగు సర్దురు మెహారుబాబాగారి ఉపదేశము లిందు ప్రకటింపబడును. సాలువరదా మూడుమాసాయము.

ప్రీతి సచిత్ర మాసపత్రిక
సంపాదకులు,
డాక్టరు కే. యశ. కేశరి
ఏడాదిచంటూరు. 4. మాత్రమే
'గృహలక్ష్మి' కార్యాలయము
పోస్టు బాక్సు నెం. 752
ఏగూరూరు, మదరాసు.

సల్లమందు

(జే. చౌదరిగారు కాకినాడ)

లిగాఫ్ శేషస్వపూరు తగిన పరిశోధన జరిగించి సమర్థులగు వైద్యుల యభిప్రాయానుసారముగ ప్రతి పక్షివేలనమునకును ఆరున్నేళ్ల తేక పన్నెండు పాకులు నల్లమందు సంవత్సరమునకు వైద్యోపయోగమునకు చాలునని నిర్ణయించిరి. కానినల్లమందు వైద్యులకున్న నిత్యము వాడుకకు ప్రజలు ఆజ్ఞాంతముపయోగించి, దానికి దాసులగుచున్నారు. వైద్యసహాయము కోర నక్కరలేకుండా, బాల్యము మొదలు వార్ధక్యము వరకు దీని సుపయోగించిన పక్షమున ననేకవ్యాధులు నివారణములగుననియు, వాని నరికట్టవచ్చుననియు, దుర్బలము చిరకాలము నుండి వ్యాధించి యున్నది.

శేషస్వపూరి రాజధానిలోని జిల్లాలలో ఉత్తర సర్కారులలో నల్లమందు వాడుక యెక్కువ గల నుండుటకు నుండుటకును గల కారణమును తెలియదగియున్నది. చదివేల జనమునకు కృష్ణజిల్లాలలో 19 నేర్ల చొప్పునను గోదావరిజిల్లాలలో 67 నేర్ల వంతునను, విశాఖపట్టణముజిల్లాలలో 15 నేర్ల గంజాంజిల్లాలలో 22 నేర్ల మన్యప్రాంతములలో 28 నేర్ల చొప్పునను వాడుచున్నట్లు లెక్కలవలన గనబడుచున్నది.

ఉత్తరసర్కారులు చాలకాలము హైదరాబాదు నైజాముగారి పరిపాలనక్రింద నుండెను. నిజామురాష్ట్రములోని త్రితింగనా పరగణాలో గంజాంపంట్ల వివిధగా నుండెడిది. ఆకాలమున నల్లమందు విక్రయమునై కట్టుబాట్లు తక్కువగ నుండుటచేత నది చొక్కా దొరుకుచు, బహుజనము దాని సుపయోగించుటకు కవకాశము లుండుటయేకాక దాని యలవాటును ప్రోత్సహించుచుండుటయు జరుగుచుండెను. ఒకానొకప్పుడు త్రితింగనల్లమందు హింజూదేశమునందంతట ప్రాముఖ్యత వహించి విస్తారముగ నెరుమియగుచుండెను. బ్రిటిషు ఇండియాలో ఆఫ్ కారి విధానమున కట్టుబాటు లేర్పాటు గావించబడ నారంభించిన వెనుక, నిజాము రాష్ట్రములో నుపయోగమునకు కావలసిన దానికన్న నెక్కువ పండించువాడదని యేర్పాటుచేయబడెను. పాట్నూ, మాల్వానల్లమందుకన్న నిజాం నల్లమందు మూడవంతు ధరకే దొరుకుచుండెను. దీనివలన హైదరాబాదు నల్లమందుదొంగతనముగా దేశమున వన్నిచోట్లకు గొనిపోబడి, బ్రిటిషు దొరతనమువారి రాబడి తగ్గి పోవుటకు గారణమయ్యెను. ఇండియోగాక తుదకు నిజాము దొరతనము నల్లమందును తయారు చేయుచుట మానవలసినదని నూచింపవలసినంతవరకు వచ్చెను. దీనివలన నిజాంవారికి గలిగెడి రాబడి నష్టమునకు ముజరాయిచ్చుటకు గూడ నొప్పుకొనిరి. అప్పుడు సరో రిచ్చర్డు మీడ్ హైదరాబాదు రెసిడెంట్ గా నుండెను. అప్పటినుండియు హైదరాబాదునకు గావలసిన నల్లమందు మాల్వానుండి తెప్పించుకొనవలసి వచ్చెను.

1890 సంవత్సరమున శేషస్వపూరి రాజధానిలో 600 హండ్లకు వెయ్యి నల్లమందు వాడబడెను. 1926-27 సంవత్సరముల నాటికిది 686 హండ్లకు వెయి ట్టాయెను.

నల్లమందును అపరిణజమొదలు కుంకుమగింజ యెత్తువరకు నిత్యము కొంద రొక్కపూట కొందరు రెండుపూటలు శేషుకొనువారు కలరు.

ఆవగింజ-1/12 యెత్తు గ్రెయిను.
పెసరిగింజ-0.49 గ్రెయిను.
మినపగింజ-0.86 గ్రెయిను.
కందిగింజ-1.66 గ్రెయిను.
సెనగింజ-2.75 గ్రెయిను.
కుంకుమగింజ-8.32 గ్రెయినులు.

కుంకుమ గింజయెత్తు నల్లమందు తినువారిని మినహాయించి సగమువాద లెక్కమాడగా నెలకు ఈ గోదావరి జిల్లా ప్రజలు దామాషాయిన ఒక్కొక్కరు 5/8 వంతు తులము ఉపయోగించుచున్నట్లు లెక్కంపబడెను. జిల్లా దామాషాయిన ప్రతివేయి జనమునకు 5 1/2 నేర్లకు తక్కువకాకుండా ఖర్చుగుచ్చు న్నట్లు కనుగొనబడెనట.

ఈ జిల్లాలో అమలాపురము, రాజోలు, రామచంద్రపురము తాలూకాలలో వెల్లి తాలూకాలలోని జనసంఖ్యలో సగము మంది యున్నారు. వీరు లిగాఫ్ శేషస్వపూరి లెక్క ప్రకారము పదివేలకు 6 నేర్లు బదులుగా వేయిమందికే 5 1/2 నేర్లు మందు వాడుచున్నట్లు లెక్కలవబట్టి కనుగొనబడెను.

గవర్న మెంటువారు విక్రయించు నల్లమందుకాక జిల్లాలో చేతమందుకూడ సుపయోగింపబడును. ఈచేతమందులో ముషిడిగింజలు, నల్లజిడిగింజలు, కవిరి, ప్రత్తి, గంజాసాత, తెల్లము కలుపుదురు. గోదావరిజిల్లాలో కాకినాడలోను ఇంక చాలా గ్రామములందును అనేకవాతులవారు తమ చిన్నబిడ్డలకు మూడవమాసమునుండి, మూడుతేక అయిదేండ్లవరకు ప్రతిదినము చిన్న నల్లమందుపూత్రలు వేయుచుండుదురు. ఇందువల్ల వారికి

అనుతాపము

(శ్రీ రాజా మంత్రి పెగడ భుజంగరావు బహద్దర వారి ఉత్రికా విరచితము)

క. మృతు లయ్యెడువారల జీవితముల బానలించునట్టి వైజ్ఞాతమునం దతనిపుణ యుట క్షణము మృతజీవితక దాల్చెదా నమృతమాస్త యఃకా||

కా. ఏదేశంబున బుట్టె వైద్యమునఁ దృప్తికృత్యముం గాంచి పంపాదించె నృహనీయనామది సర్వంబాప్తి వాటిల్లి హిందూదేశంబు పరం బోధ; విమలవృహసినీదీపంబాదిక మేదినికొ ధిగీగఱు; నెవ్వఁ బాపవఁ గనిచ్చినట్లైవంబుసహింపదయ్యె నా! హంబునక గుగ్గరుకా.

సీ. ఆమయగ్రస్తలోకాధి పౌఖండ్యుఁ, శేర్మంగం జాలు సంతోషింపట్లు చిరతరాయంబునీని గలిగింప, నకలంక లపవృత్తకలకేము! ఆశోభాగ్య మియంగల్గునదయ భాస్కరసహస్రయూఖసమముట్లు ధైర్యసగిసన్నతా భుక్తుల నొనరింపఁ గర మొప్పటి బంగడనగమ్ము!

గీ. కుగ్గరమును జనములు కోరచేర! సృష్టాపాదై నెండటివైన జగతిఁ బ్రాణదానం బొసంగుచు బునిధులుల గర్తపురి కీమచేతఁ బ్రఖ్యాతి గలిగె.

సీ. ఓమధిప్రస్తార మొగి నేరిన రత్న, గళ డైన ని స్సాత్మఁ దలఁపకున్నే! శస్త్రసాధనం బ్రతేష్టి గావించి దేవ, యా నయు నిన్నెన్నఁ బూనకున్న! స్వహాయ స్వహాయ రచింపఁజాలిన చిత్ర, కేళయు నిన్ను సృష్టింపకున్నే! యజ రత్న మిడనేర్చినట్టిది యగు రస, వాహినీయు నిన్నుఁ బలంక కున్నే!

గీ. యన్నిట సవర్ణరాలవై యురుకట్టి నీమరణవార్త విస; వారు నేటికన్న! నీదుకుఁబ్రాప నేయకే నిరతిఁసర! గుగ్గ రము సతీరజకోరకమ్ము.

మ. ఒకదారిన్ సృజియింప నేర్చునతఁ డయ్యె బ్రహ్మలోకంబు, దాఁకిమించుదెలియంగ నేరెడు; బో! నిర్మాణ మి క్షగ్గర! మృకువశ్యంబునఁ తెచ్చెదాడులను జన్మందైత్యగాఁ జేయ నం చకలంకనీధి సన్నతించురుగదా! హర్షంబునకే మానవుల్.

ఉ. ఎంతటి పేదవాండ్రయిన నెంతటిభాగ్యవస్తువు మన్న వారెంతయునొక్కఁడే; ధనవిహీనులనే గడు గౌరవించి య త్యంతమనీష నాపదచయంబుల నిచ్చి ముదంబుఁగూర్చు ర వ్యంతము భేషుని దెలియం బడవండ్లఁగ గుగ్గరదీరా!

గీ. తెల్లవారింట్లంట్టి కీర్తి ప్రతాప, మెల్లదిక్కులఁబ్రవ్వించి కల్ల వారి, కల్ల మేలొనరించి యహినీకీర్తి, శేషురాలయ్యెఁ గగ్గ రు క్షీతితలమున.

ఉ. ఎక్కిడనున్న మాకుశలమే యరయంగను గోరుఁ గగర హృదయ! నేటి క్షిటికరజాయువారిని దూరమయ్యె; మ మృక్కునఁజేర్చినంతటనే వ్యాధులు సర్వముఁబాయు నా మెఁ బె, నృక్కుననెంత మింక నది మంత్రముగా మముఁ గాయఁగావుతఁ!

గీ. ఎప్పుడును తెచ్చదిక్కు మా కేమియగుచు, శిష్యులనకుండఁ జేసినపుష్టికర్త, సత్యలోకాధిపతి యని సన్నతించఁ, బాడి యే సత్యలోకాధిపతి నిజంబు.

ఆ. ఆమెదైవధక్తి కాత్యవంతోపించి, యాత్మకాంతినాక కల ర నిచ్చు; గాక! జోకమీఱఁగా నేనువాఁడు, ఘన తరంపుదివ్యతన వొసంగి.

ఏలూరు, } ఇట్లు సంస్కరించు,
16-8-30. } శ్రీరంగనాయకమ్మ.

జబ్బులురావని ధిమపమచున్నార. కాని నల్లమందు మలబడ ము కలిగించి ఆకలిపంపివేయునని వారెవరగు కాబోలు. నల్ల మందుపిల్లు క్రమక్రమముగా నన్నగిలిపోవుచుండుదురు. ఈపిల్లల పాతకాలకు వెళ్లువయస్సునకువారికి సరియైన జ్ఞాపకశక్తి లేకట్లున పరీక్షలు పాఠముకొనట్లును వైద్యు లభిప్రాయమిచ్చియున్నా రు. మరియు నల్లమందు ఆభ్యోసముగల బాలికలకోరికనయమముల క్షీణించి వారికి వెల్లి పిల్లులు జన్మించి యున్నట్లుకూడ వైద్యు లభిప్రాయ మిచ్చియున్నారు.

ఈ జిల్లాలో నల్లమందువాడుక చుట్టి ఓడ్డులకై విస్తరించుచున్నందున వైద్యవ్యాధిప్రాయ ప్రకారము రాబోవు జనాంగముకునిట్లులుగాను, ఉన్నట్లులుగాను, దోర్నాల్లులు గాను తయారుపడి యెట్టిదేశసేవ కుపయుక్తులయ్యెదో దుర్మహ్యము.

ప్రచారకుల బోధనములు వినునంత, గొందరు తిట్లతో భయపడి యిట్టి దుర్భాసములు విడిచిపెట్టెదమని తెల్పియు న్నారు. కొందరు తిట్లులు మోతారు తెలియక యుపయోగించుటచేతను, పండ్లు వచ్చునపుడు వికేచనములు కట్టించుటకు గోరొజనముతో దాని సుపయోగించుటచేతను తమ బిడ్డల మృతులైనట్లు చాలా భోగట్టాలవల్ల తెలియుచున్నది.

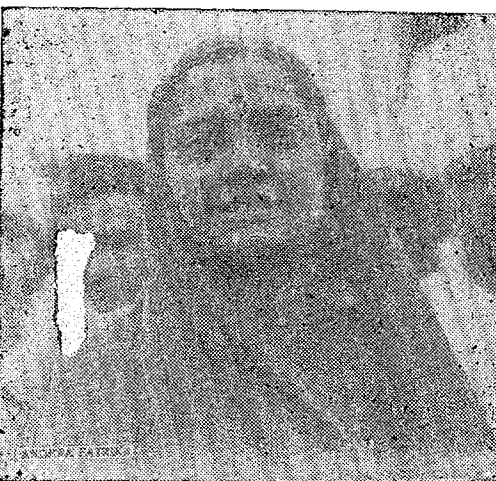
కావున నీ యుపద్రవకర పదార్థమును నోరెడగని పసి పాపలకుగూడ వినియోగించుటలోగల తేజుల యుపయోగమును దొలగించుటకు ప్రతివారును బాటుపడవలసి యున్నది.

మిసు మార్చెల్లా రాయనుగారు

మదరాసు చిత్రకళాశాలలో విద్యార్థిని. చేతితో చేసిన నగలను మదరాసు బాలబాలికల ప్రదర్శనమునందు ప్రదర్శించెను. లోవాపునగల పరిశ్రమను కేర్చిన ప్రథమ భారతస్త్రీ యిమెయే. యితరులకు గూడ యీ విద్య కేర్పడలచెను. (పె. ఫో. బి.)

శ్రీమతి రామాబాయి కందరుగారు

శ్రీమతి హంసమహతాగారి స్థానే బ్రాహ్మణ్యరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షురాలుగ నియమింపబడిరి. (ఎఫ్. పి.ఎస్.)

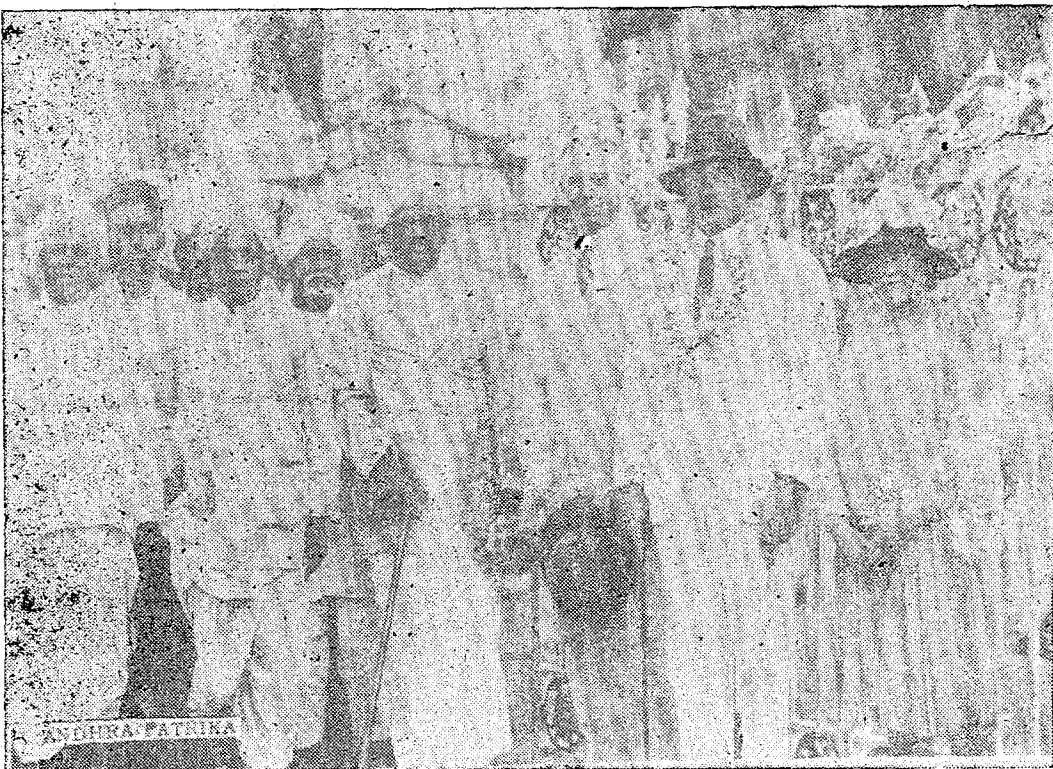

కె. ఉపేంద్రపాణిగారు

కానవోల్లంపునమనకై వైదాశేట షేజిప్రీతుగారిచే 6 నెలలు కిక్కి విధింపబడిరి.

టి. జి. రస్సెలు- రైల్వేల చీఫ్ కమిషనరుగారు, ఎ. ఎల్. పార్సన్నగారు మదరాసునకు వచ్చి దక్షిణ ఇండియా వాణిజ్యసంఘమువారితో సంప్రతించుట. (పె. ఫో. బి.)

బల్లారిలో కలెక్టరు ఐ. బెన్నెటుగారు గోపనుపాక్క ప్రారంభోత్సవము జరుపుట. మునిసిపలు అధ్యక్షులు ఎఫ్. నారాయణరావుగారు, ఐర్లాండుగారు, బెన్నెటుగారు, ఐర్లాండుగారిసతి మున్నగు వారెందు గారు. (పి. బి.బి.)

కమ్మ విద్యార్థుల సంఘము:- మదరాసు కమ్మ విద్యార్థుల సంఘమువారు ఉన్నతవిద్యకై ఇంగ్లాండునకు బోవుచున్న డా॥ ఎన్. రాజగోపాలనాయుడు, వి. వెంకటరత్నం చౌదరిగార్లకు విందు గావించిరి. అధ్యక్షుల వహించిన సెల్వంపట్టి జమీందారుగారికి ఇరువైపులను అశుభులు కూర్చొనియున్నారు. (పె. ఫో. బి.)

అపరాధులయెడల మనదృక్పథము

మార్పు జేందవలయును

రాజకీయనిర్బంధితుల విద్యుత్ కర్తవ్యము

(సరస్వతుల చంద్రశేఖరశాస్త్రిగారు)

పాశ్చాత్యప్రపంచములో దొంగతనము, హత్య మొదలగు నేరముల నొనరించినవారియెడల జనసామాన్యమునకుగల దృక్పథము క్రమశః మార్పుజెందుచున్నది. ఒకానొకడు చార్యముగావించిననుకొనుడు. పూర్వకాలములో వాడెట్లుగల యొనరించినవేడి ప్రశ్నయే యుదయించెడిదిగాదు. 'చార్యమొనరించువానికి కారాగృహవాసము; హత్యయొనరించువానికి నురికిత్తు'—యిట్టి నూత్రముల ననుసరించి మరి రెండవ మూలొనరించిన లేకయే యాపరాధములను మిక్కిలి కఠినముగజేయు విధించుచుండెడిది. ప్రాచీనదేశములలో దారిద్ర్యబీడనముచే అపరాధముల నొనర్చి పీఠుల పౌరములవిచారకమున బాధానుభవము నొందుచుండిన దురదృష్టవంతులను గూర్చి "లామిరాడ్" అను నవల వ్రాయబడియుండును. చదువరులలో నాగ్నవిద్యాధికులెందులగుదురు. ఇటులనే, ఇంగ్లాండునందలి పదునెనిమిదవ శతాబ్దమునాటికాలమునందలి బీదలకష్టములను చార్లెస్ డిక్లెన్సుయను నుప్రసిద్ధ అంగ్ల నవలకర్తయితే తన గ్రంథములలో వివరించిన యున్నాడు. పరాసునందలి క్లితిగ్రంథము మనము బాగుగా నెఱుంగుమాగాని ఇంగ్లాండులో నేర్పడిన మార్పును మన మెలకొనును కొంతమట్టును తెలిసికొనియు యున్నాము. గత శతాబ్దములో ఇంగ్లాండుదేశము ఆధిక్రమణ యంతయు యభివృద్ధి నొందియున్నది. ఇందువలన దారిద్ర్యవర్ధనము నున్నవారిపట్ల తగినది, కావున సహజముగా దొంగతనములనుండి తగ్గించి, బీదవాండ్రుగొనక శిరశాలయము చేర్చినది. నీ దోష్టములందొక్కరినూ ప్రభుత్వమువారు అపార్థియే పాటుపడుచున్నారు. ఇట్లు, ఇంగ్లాండులో దొంగతనములు ప్రస్తుతము లేవని కాదు. సభ్యములో బీదవాండ్రును, ధనవంతులను ననునిరుతెగలవారు నేటికిని ఇంగ్లాండులో నున్నారు. మొదటివారు కార్మికులు, రెండవవారు పుట్టుకొట్టుబడిదారులు. ధనవంతుల సౌభాగ్యసంపదల గాంచి యనుయాయులై బీదవాండ్రునకు లుండుదురు. ధనముయొక్క విలువను గుర్తించినవారిలో కొంద రావస్త్రపు నేవిధము నైనను సంపాదించు నిష్పత్తిగలరు. దొంగతన మొకసాధకము కదా? దానిని బీదలలో నల్పసంఖ్యకులవలంబించుదురు. అధికసంఖ్యకులు 'ఎమెర్సన్' మొదలగు సక్రమపద్ధతుల నవలంబించుదురు. వింత యేమిట, సభ్యము నేడి యురుతెగలవారిని శిక్షించుచున్నది.

అయినను, మనము మఖ్యముగా గుర్తించవలసిన దేమన, పాశ్చాత్యప్రపంచములో అపరాధిని శిక్షించవలయు నను లక్ష్యమునకు బదులు, వానిని కొంతకాలము నుశిక్షించి గానొనర్చి, భావికాలమున సంఘమునకు శత్రువు కానట్టియు, దానికి పనికి నయ్యునట్టియు వ్యక్తినిగా నాతని నొనరించవలయునను లక్ష్యమే అన్ని విధములను సంఘమునకు శ్రేయోదాయకమును, మానవధర్మమునకు కుపయుక్తముగను నుండునను నభిప్రాయము క్రమశః నాలుకొనుచున్నది.

ఇటీవల బొంబాయిలో మాలవ్యాప్రభువులను 'సార్వభౌమని, సంస్కారగృహము' (His Majesty's House of Correction Byculla)లో నిర్బంధించియుండిరి. మాలవ్యాపదేవున కీవయస్సులో సంస్కార మనవసరమేయగును గానిసామాన్యఖుయిలవిషయములో 'సంస్కారము' తగిన యాశయమేయగును.

అత్యున్నతి, కాని యాయాశయమునుపొందు ప్రయత్నములు మనదేశమున గావించబడుచున్నవా? లేవనియే నుడువ వలసియున్నది. కారాగృహములలో రాజకీయనిర్బంధితులు పడుచున్న యిడుమలే ప్రపంచమునకు దెలియుచున్నదిగాని, సామాన్యబీదల దురవస్థగూర్చి యేరును ప్రస్తావించుటయే లేదు. సామాన్యసౌఖ్యముల కలవాలుపడిన రాజకీయనిర్బంధితుల కవి కారాగృహమున లభింపకపోవుటచేతను, వ్యక్తిపరమున నాత్మగౌరవమునకే దేశభక్తి ప్రకృతియును నాత్మగౌరవము నుగూడ గలిగియున్న వారగుటచేతను వారికి కారాగృహపరిణితులు దుర్మగమేయగును. ఎన్నటికయినను, రాజకీయనిర్బంధితుల నొక ప్రత్యేక నిర్బంధితుల విభజించి, వారియెడల నుత్తరీతినీ సదుపాదముల ప్రభుత్వములకర్తవ్యము. ఇది సభ్యవంతుల వరకు యాం దో శ న కొ న సా గ వలసి నదే. అయినను, యా యాందోశంతో బాటు సామాన్యఖుయిల దుస్థితిని బావుటగూడమనుము యిట్టి పవలయును. ఇంతవరకు చార్యపర ధము నొనరించినవారిని చార్లెస్ వ్రాయుచుంటిని. హంతుకులయెడలనూ మానవసాతియొక్క దృక్పథము మారుచున్నది. మరణ శిక్ష విధింపబడ నాదను శిక్ష వివరమునున్నది.

కారాగృహములో శిక్షననుభవించి, విడుదలను పొందిన వారికి సక్రమ జీవితమార్గము ననుసరించుటలో తోడ్పడుటకై

అసలు బంగారు నగలకు వీకెంసి చబిల్ దాస్ అండు నన్స్

నీమకములములు, నగలవ ర్తకులు

112, 113 చై నాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

మన రాజధానిలో 'డిస్ కంట్రిబ్యూషన్ యాక్ట్' సామెతయను సంస్థ కొన్ని సంవత్సరముల క్రితము స్థాపించబడినది ఈ సంస్థ గావించుచున్న నేవ ప్రస్తావన చాలకొన్ని వగానున్నట్లుగ పడుచున్నది. వీరికెక్కువ ప్రాత్యహము లభింపవలయును. వీరి ప్రయత్నములు జనసామాన్యమును పత్రికల ద్వారా తరచు చిలుపబడవలయును.

అపరాధులయెడల హైందవుల దృక్పథము మారినదని ప్రపంచమునకు నూచించుటకు ఈ సంస్థములలో కొందా దెబ్బల శిక్షను పెట్టనే రూపు మాపవలయును. సర్వోత్తముఖాభివృద్ధిని గాంచుటయొక్క ప్రపంచములోగన్నదగిన కార్యముగాదిది.

ఇండియాలో వీరి కీ రోజులలో తగిరితి నుపకరింపగల సంస్థయేలేదు. గాంధీ మహాత్ముని ఖద్దరు యుద్యమము బయలుదేరిన పిదప బీదలపట్ల కాసంత శుభివృద్ధి గాంచినది. కాని దరిద్రుల సంఖ్య యింకను పెరిగియున్నది. వీరినితని బాగు పగచక కారాగృహ శిక్షలను మాత్రము కఠినతనుముగా నుంచుట యవిశేషమే యగును. ఇంతయు కారాగృహములకేగినవారు చాలమంది మిగిలినవరకు శిక్షలను నుంచు గాంచు చున్నాము. నిజమేమన, కారాగృహముగా నెట్టి కష్టములను లోనయినను, వెలుపలికి వచ్చిన పిదప వెలుపలి కష్టములే వారి నెఱుగించి వారి జీవితమును దుష్టముగా గాంచు చున్నది. కొన నారు తెగించి నేరముల నొనరించుటయు, దీనిపు పురుగులవలె కారాగృహము న పడుటయు జగుగుచున్నది.

పది శాతకృతమును, నేడును విద్యాధికు లనేకులు కారాగృహముల కేయున్నారు. ప్రపంచమునందు బయలుదేరిన యానాతల దృష్టియును మనదేశములోను ప్రబలనట్లు నిరంపకకారాగృహ, బంధముల కి కొందగు రాజకీయ నిర్బంధితులు తోడ్పడుటకు. స్వప్రకారమున వచ్చిన పిమ్మట దేశముల కెక్కు దినకాలములభించునవల నిజమేగాని, యాతాపు గనే రాజకీయములందు విశేషముగ పాల్గొననివారు యిట్టి కార్యములయందు విముఖులగు శ్రేయస్కరము. మౌతన మార్గమును ప్రోత్సహింపవలయు కష్టమే కాని, దైర్ఘ్యమును బూని, జాగరూకతతో ముందునకుండుటనే మానవసాతి యొక్క యభివృద్ధి యుమియున్నదని ప్రపంచ చారిత్రవలన మన మెరింగియే యున్నాము

శాసనసభలయెన్ని కలు

వోటరుల కర్తవ్యము

హిందూదేశము స్వాతంత్ర్యము నీ మిత్తము సత్యగ్రహమును ప్రారంభించుటయను, ప్రభుత్వపు కఠినశాసనములను తీవ్రనిగ్గూఢ ధావములు మితిమీరుటయును మున్నగు విషయములు తేలతేలు మైనవియే.

కుశలదినమునైన నుహాత్మాశీ, మోతీలాలు నెహ్రూ, మాలవ్యా మున్నగు ననేక నాయకులు ప్రస్తుతోద్ధయము పంధర్మమున సత్యగావించబడి రను విషయము లోక విదితమే.

శాసనసభలు నిర్వకములనియు, యియ్యది దేశమునకు నలుగుత్రమైనను మేము కలిగింపజాలవనియును, కావున వానిని బహిష్కరించు టత్యవసరమనియును కాంగ్రెసు మహాసభ తీర్మానించినప్పటికిని అనేకుంది తిద్దినప్పటిగా నిపుడు శాసనసభాభ్యర్థులకుల కడుంగడు శోచనీయము.

మర్యాద (కావసభ్యుడు) వి. జె పటేలు (ఎంపీ యధ్యక్షుడు) మొదలగువారు శాసనసభలు నిరుపయోగము లగుటవలన తమ పదవులను రాజీనామాలు నొసంగి, కాంగ్రెస్ హిందూకుమరీసభ్యులై యరెప్పు గాగా నిక వీరు శాసనసభ్యులై కలిగించెడి మేలేట్టిదెమో దుహావ్యాముగా నున్నది.

క్రిందిటిసారి ఎన్నికల సమయమునందు అభ్యర్థులలో కొందఱు మహాసభాపురు తాము కాంగ్రెస్ పార్టీ వారమనియు ఓట్రును తమ కిచ్చుననినదనియు కోరిరి. అట్టివారే మరల నిపుడును సభ్యులగుటకు ప్రయత్నించుట యాశ్చర్యకరముగా నున్నది ఒకనింక కాంగ్రెసు శాసనసభలను బహిష్కరించినప్పటి కిని, కాంగ్రెస్ వారులమని చెప్పినాడెవారో సభ్యత్వమునకు ప్రయత్నించుట వింతగా నున్నదని నేతే నుడువ నక్కరలేదు గదా?

దేశ విషమితిని గుర్తించి శాసన సభాభ్యర్థులకు తమ వోటును చేయకుండురనియే శిషు భావించుచున్నాను. యలవర్తి రామస్వామిచౌదరి.

దూది రాట్నములు

(శ్రీయంత వత్సవాయి రాయజగపతివర్మగారు)

విడుగునాలు విశేషముగ ఉత్పత్తియగు తూర్పు గోదావరి జిల్లాలోని మా పెద్దాపురం తాలూకాలో ప్రతిపాడ విశేషముగ పండునని యిదవరకు వ్రాసియుంటిని. ఆ ప్రతిపాడ విశేషమునే పెదలైన ప్రశ్నలతో అనేక పుస్తకములు వచ్చుచున్నవి.

ఈతాలూకాలో ఎర్రప్రతియు, తెల్లప్రతియుకూడ విశేషముగ దొరకును. అందు ఎర్ర ప్రతిపాడతో తయారు చేయు ఏకులతో వడకు ఎర్రప్రతిపాడు మిక్కిలి దిట్టముగ నుండును. రాటముమీద అలవాటుగ వడుకువారైన మొదల పురకూడ చాల బాగుండుట వలన ఎర్రపాడుతో తయారునట్లు చిరకాలము మున్నును.

ప్రతిపాడలో ఎర్రప్రతి ధరకొంచెము తెల ప్రతికంటే హెచ్చుగనుండును. ఇపుడు ఎర్రప్రతిపాడికింద తయారుచేసిన ముసుగు ౧ కి రు 7-0-0 7-8-0 ధరకు అమ్ముచున్నారు. తెల్ల ప్రతిపాడికూడ ను 1 కి రు 7 ధర వున్నది. ఇట్టి ధరకు యీ తాలూకాలో మురారి, గండేపల్లి, రాజానగరం వగైరాచోట్ల ఎర్రప్రతిపాడియు, నూలును, విశేషముగ దొరకగలదు. కిర్రా పూడి ప్రతిపాడు, ధర్మవరను, వగైరాచోట్ల తెల్లప్రతిపాడియు నూలును విశేషముగ దొరక గలను. పెద్దాపురము పట్టణమునకు వచ్చునెడల రెండు రకముల నూలును, మూదియుకూడ పల్లెటి గ్రామముకంటె కొంచెము హెచ్చు ధరలకు దొరకును.

ఈ తాలూకాలో చిరకాలమునుండి రాట్న పరిశ్రమ వుండుటవలన ఎర్రపాడు రాట్నములు కూడ కు ధర్మముగ తయారు చేయుట కలవాలు పడియు న్నారు. రాట్నములు కర్రనుబట్టి రు 2 లగాయెరు రు 8 వరకు ధరకలిగి యున్నవి గాని యీ రాట్నములు చిల్లరగ యితర చోట్లకు పంపుటకు రైలులో నులుపులేదు. కత్తూరు, కోయంబత్తూరు ప్రాంతములనుండి యీ రాట్నములు కావలెనని వ్రాయుచున్న వారు చాలమంది గలరు. అట్టి వారు అచటి ఎర్రపాడు నెవరినైన అమ్మకమునకు యేర్పాటు చేసికొని మొత్తముగ ఒక వేగమరి, 4 వందల తెప్పించుకొన్నయెడల యింటినుంచి పంపు యేర్పాటుచేయగలను ఈ రాట్నములు చిరకాలము మున్నుటకు వీలుగ దిట్టముగ మాత్రముండును.

రాట్న పరిశ్రమ యెట్లు పూర్వమునుండియు యున్నను యీ మహాద్వయము ప్రబలమై మనవారు ఖద్దరుయొక్క అవశ్యకత గుర్తించిన పిదప నే మిద్దెమీది కెక్కియున్న రాట్నము లన్నియు క్రిందకు దింపబడి బాగుగ పనిచేయుచున్నవి. ఇందు నవీరకముల రాట్నములు చేయుట యీ ప్రాంతమున యింకను అలవాటు కాలేను గాని హెచ్చుధరలో కాకినాడలో కొద్దిగ రాట్నములు దొరకుచున్నవి. అవి యంతింకంటె సున్నితముగ దారము తీయుట కుపకరించును.

శ్రీ గాని దూదిగాని ఏకులుగాని నూలుగాని రాట్నములుగాని విశేషముగ కావలసినవారు వ్యయముగ వచ్చుటయే మంచిది. ఇంటినుంచి ఎగుమతి విరివిగ చేయు ఎర్రకుం దొరకుట లేదు. అటుల విరివిగ కావలసినవారు రాట్నములేయెడల నాపేర తగినంత సొమ్ము అడ్వాన్సుగ పంపిన ఎవరో ఒక వర్తకునికి ఆ సొమ్ము యిచ్చి అర్జరుప్రకారము క్రమముగ సప్తయ చేయించుటకు నే నన్నివిధముల తోడ్పడు యే నేను నా దేయులకు చేయుచున్న నేవ యని విశేషమనుచున్నాను.

జవాబుకు రిప్లయికార్డుగాని బోస్టుల్లో గాని పంపకుండు యింకను చాలమంది పుస్తకములు వ్రాయుచున్నారు ఉచిముగ చేయు మానవ నేపకు ధన వ్యయముకూడ తోడ్పడుకొ న్నాయముకాదు. కావున దయచేసి నావలన జవాబు నపేక్షించ వారు యంతటనుండి యైన పొట్టే పంపవలెననియు ఎవరో క్లి ప్రత్యుత్తరము కావలసినను యాడగలననియు తెలియపరచుచున్నాను.

ఆంధ్రదిన పత్రిక

ఆంధ్ర దినపత్రిక	పొరుగునారికి	చెన్న పట్నమునారికి
సంవత్సరమునకు	24 0 0	20 0 0
ఆరుమాసములకు	12 0 0	10 0 0
మూడుమాసములకు	6 4 0	5 4 0
మాసమునకు	2 2 0	1 12 0

వార పత్రిక

వారపత్రికకు సంవత్సర చందా రు. 4 0 0
వారపత్రిక సంవత్సరమునకు తక్కువ చందాకు తలపడదు.
ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, మద్రాసు.

ఎరవాడ చెరసాలలో కాంగ్రెసు నాయకుల ఆలోచనలు

గాంధీమహాత్ముడు యితర నాయకులతో ఆలోచించి ప్రత్యుత్తరమును వ్రాయుచుండుట

మహాత్ముని శిష్య ప్రతికూలముగానే యుండునని అసోసియేటెడు ప్రెస్సువా రూపించుట

నేడు 5 వ తేదీ శుక్రవారమునాడు మధ్యాహ్నము మరల సమావేశము జరుగనుండుట:
నేడు కాంగ్రెసువారు రాజీ తిరస్కరించినచో సప్రభావముగగార్లు శేపు లేఖల నన్నిటిని ప్రకటింప దలచుట

మహాత్ముడు రాజీని

తిరస్కరించెనని తెలియుట

మహాత్ముడు కడపటిలేఖను వ్రాయుచుండుట

పూనా, సెప్టెంబరు 4:—నేటితో సంధి ఆలోచనలు పూర్తియైనవి. సప్రభావముగగార్లు గాంధీమహాత్ముడు వ్రాయదలచిన ప్రత్యుత్తరము ప్రతికూలముగానే యుండునని తెలియుచున్నది. గాంధీమహాత్ముడు తక్కిన కాంగ్రెసునాయకులతోను ఆలోచించి కడపటి ప్రత్యుత్తరమును వ్రాయుచున్నాడనిగూడ తెలిసినది. మహాత్ము డీలేఖను శేపు సప్రభావముగగార్లు కొనసగను. ఇదివరకు జరిగిన ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములను యిప్పుడు మహాత్ము డీచ్చిన లేఖను గూడ సప్రభావముగగార్లు శేపు సాయంకాలమున ప్రకటించెదరని తెలియుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

నేడు మూడుగంటలసేపు మాత్రమే సంభాషణలు జరుగుట

సప్రభావముగగార్లు యీవలకు
వచ్చినవిమ్మల కాంగ్రెసునాయకులు
మరల నాలోచించుట

పూనా, సెప్టెంబరు 4:—నేడు ఉదయమున 11½ గంటలు మొదలు మధ్యాహ్నము 2½ వరకును మూడుగంటలసేపు మాత్రమే సంభాషణలు జరిగినవి.

శేపు 5వ తేదీ మధ్యాహ్నము ఒంటిగంటనుండి మరల సంభాషణలు జరుగును.

నేడు మధ్యాహ్నము 2½గంటలకు సర్ లేజలహదరు సప్రభావం. ఆర్. జయకరు రంగస్వామయ్యంగార్లు చెరసాలలో నుండి వెలువలకు వచ్చిరి. వారు మిక్కిలి ఉల్లాసముగానే యుండిరి. పత్రికా విలేఖరులను చూచి జయకరుగార్లు ఆపూర్వముగా నేడు మందహాస మొనరించెను. జయకరుగార్లు మందహాస మొనరించుట మిక్కిలి అరుదు. రంగస్వామయ్యంగారి చేతిలో ఇంటర్వ్యూహములు ఆండు డొమినియను రివెన్యూస్ ఆఫ్ సెడ్ల ప్రస్తావ ముండెను.

శ్రీమతి సరోజినీదేవిగారు గూడ 11½ గంటలకే చెరసాలలోనికి వెళ్లిరిగాని ఆమె సప్రభావముగగార్లతో 2½గంటలకు యీవలకు రాలేదు. సప్రభావముగగార్లు వచ్చిన విమ్మల కాంగ్రెసు నాయకులందరూ కలసి ఆలోచించిరిని తెలియుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

ప్రత్యుత్తర మిచ్చుటకు మహాత్ముడు వ్యవధి కోరుట

నిరాశచెందుట కెట్టి కారణమును కనబడదు

పూనా, సెప్టెంబరు 4:—నేడు జరిగిన సంభాషణలలో కాంగ్రెసువారిలో శ్రీమతిసరోజినీదేవి సర్దారమ్ల భాయిపటేలు జయరాంబాను దొలతరాంగార్లుగూడపాల్గొనిరి. ప్రత్యుత్తర మిచ్చుటకు తనకు కొంతవ్యవధి కావలెనని మహాత్ముడు కోరెను. శేపు సప్రభావముగగార్లు ముంబైగంటకు మరల సమావేశము జరుగును. నిరాశచెందుట కెట్టి కారణము కనబడదు.

రాయబారముల పూర్వచరిత్ర

రాయబారములు విఫలమైనచో అన్ని లేఖలును 6 వ తేదీ తనివారమునాడు ప్రకటింపబడును.

పండిత మోతీలాలుసెప్రభావముగగార్లు వెనుక బొంబాయి వచ్చినపుడు జయకరుగారికి కొన్ని మరతులను తెలిపిరి. రాజప్రతి

నిధిగూడ జయకరుగారి వాదాపుగా అట్టి మరతులనే తెలిపెను. నేటివరకును మహాత్ముడు తన అభిప్రాయమును వెల్లడించనేలేదు. రాయబారులు తెలిపిన మాటలనువిని వారితో చర్చించుచుండెను.

శేపు సప్రభావముగగార్లు చెరసాలకు వెళ్లజాలరు

శేపు సర్ లేజలహదరుసప్రభావముగగార్లు చెరసాలకు వెళ్లజాలరు. మహాత్ముడు యేమైన ఆశకు కలిగించిచో జయకరుగార్లు సర్వ కత్తులను ఉపయోగించుటకు సిద్ధముగా నున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

ఎరవాడ చెరసాలలో సాకర్యములు బాగుగా నుండుట

నయినీచెరసాల సదుపాయకరముగ నుండకుండుట

పూనా, సెప్టెంబరు 4:—నయినీ చెరసాలలో కంటే ఎరవాడ చెరసాలలోనే రాజకీయ ఖైదీల సాకర్యములు మొదలుగా నున్నవి. కావున ఎరవాడలోనున్నవారు నయినీలో నున్నవారికంటే మంచి ఆరోగ్యస్థితిలో నున్నారని తెలియుచున్నది. నయినీలో ఉద్యోగులు యంత్రశ్రద్ధ బూనినను గూడ చెరసాల కట్టబడిన ప్రదేశము సరియైనది కాకపోవుట చెరసాలలో స్థలము చాలకుండుట జనసంఖ్య మిక్కిలి హెచ్చుగానుండుట మున్నగు అసాకర్యములు మిక్కిలి హెచ్చుగా నుండుటచే ప్రధాననాయకుల కది యంతమాత్రమును సదుపాయ కరము కాదు. (ఆ. ప్రె.)

పద్మావతి సరోజినీదేవిగారి

పుట్టినంతిని ముంచివేయుట

అపారమైన వరదలు

మన్నీ గంజి (డక్కా), సెప్టెంబరు 4:—పద్మావతి వరదలు యీసంవత్సరము మిక్కిలి హెచ్చుగా వచ్చినదన విని వర కెన్నడును రానితావులకు గూడ నీకు వ్యాపించినది. బ్రాహ్మణగోవులలో శ్రీమతి సరోజినీదేవిగారి తండ్రియగు డాక్టరు ఆఫ్సర్ వాడధర్మగిరి యిల్లు గంగ పాలెనది. చాల గ్రామములు కొట్టుకొనిపోయినవి.

ఇచ్చట కేదారాయ చాందూర్ యిగార్లు సోదరు లిరువురు ధనవంతులు కలరు. చెంచుల్లో వీరి కులదేవతయగు కాళికాదేవిగా యాచుది. వీరు రాజబారీవద్ద నొక కులసేద్యమును స్వీకరించుచును నిర్మించిరి. ఈదేవాలయమును యీ స్థానిక చిహ్నమును పద్మావతి యొన్నటికిని ముంచివేయదని యిచ్చటి ప్రజలకు మూఢవిశ్వాసముకలదు. కాలక్రమమున నీ రెండునుగూడ నదివార బడినవి.

పద్మావతి, గంగనానదియొక్క ఉపనది. ఇది 225 మైళ్లు నడిచి మెఘవానదిలో కలియును. (ఆ. ప్రె.)

మౌలానా మహమ్మదాలీగారు

బొంబాయి వచ్చుట

కల్ల జబ్బుకు చికిత్సచేయుచుకొనగోరుట

బొంబాయి, సెప్టెంబరు 2:—నిన్న ప్రదయమున మహమ్మదాలీగారి రిచటకువచ్చిరి. కిలాఫతు కార్యాలయముననే బస చేసిరి. వీరి కిప్పుడు వెనుకటికంటే ఆరోగ్యముగానే యున్నది గాని కల్ల జబ్బుచేసినది. ఇచ్చట శీతచికిత్సలో ప్రవేశించుట డాక్టర్ డగ్లసుగారిచేత జరీతుచేయించుకొని శేపు మరల యిట నుండి వెళ్లెదరు. (ఇం. డె. సెయిలు)

గాంధీమహాత్ముని క్రొత్తలేఖ

తన కనిసరమైన మాత్రమునే ప్రతిమానము. డును తనయొద్ద నుంచుకొనునెడల యెవ్వరికిని గూడ లేదు యుండును. అందరికిని నండ్స్ పి కలుగును.

అపానుగార్లు సెప్టెంబరు 4:—గాంధీమహాత్ముడు అన్ని లేఖ సాక్షులు సప్రభావముగగార్లు వివరమును ముగార్లు వ్రాసినవ్యాసము ఎండుయిండుమా ప్రకటించి ప్రకటింపబడెను. వైద్యవ్రాతబడిన నివయ సే ఆవ్యాసముమొక్క సారాంశము. (ఆ. ప్రె.)

శాసనసభల యెన్ని కలు

వివిధప్రాంతములలో కాంగ్రెసువారి

బహిష్కరణ ప్రయత్నములు

సం. రా. శాసనసభకుగూడ ఒక వీధులుతుడును
సత డెన్నుకొనబడుట

లాహోరు

సెప్టెంబరు 4:—మం జా బు కా స స స భ యెన్ని కలలో ఉత్సాహ మే మి యు కనబడెను. ఇన్నటి కన్నడే వెనుకటి అధ్యక్షునితోను ముగ్గురు మంత్రులతోను మహా, 67 నుండి ఖైదీ లేకుండగ నే యెన్నుకొనిబడిరి. వీరిలో వీరులుతుడునునత డుగూడ ఒకడకలదు. ఈనెల 80 వ తేదీనా ఉత్కడ ఎత్త క్షన్లు పూర్తియైనవి. (ఆ. ప్రె.)

మీరట్

సెప్టెంబరు 4:—వెనుకటి సంధి కర్తవ్యముల కాంగ్రహ కర్తవ్యములుగా నుండిన రాయబారుడర్ సీతారాంబాబి వామినే వకాపత్రము సరిగాలేకపోవుటవల్ల ఆశున అభ్యర్థింపబడిన రాజీని రిలర్మింగు ఆఫీసరు నిర్ణయించెను. ఇంఁకొకడు వ్నారు. వీరిలో నొకడు వీధులుతుడును సతడు (భిక్ష్వా అనువాడు). తక్కిన యిద్దగును గూడ నుపసంహరించుకొనుటచే భిక్ష్వా ఈసారి మారల్ ఆలిఫుర్లకు ప్రతినిధిగా పోటీలేకుండగ నే యెన్నుకొనబడినది. ఇదివర కీసానములో రాయబారుడర్ సాహెబ్ గారు నుండిరి. (ఆ. ప్రె.)

బెనారెస్

సెప్టెంబరు 4:—బెనారెస్-గోరక్ ఖోర్ ఎన్నికవర్గ ముతరపున ఈసారి శ్రీయత అయోధ్యావాస్ (గోరక్ ఖోర్) గారు భారతశాసనసభకు పోటీలేకుండ ఎన్నుకొనబడెదరు రెండవ అభ్యర్థి నామినేవకాపత్రము తెల్ల దని నిర్ణయింపబడినది. కాంగ్రెసువారు ఎన్నికలనే బహిష్కరించుటకై తీవ్రప్రయత్నములను సాగించుచున్నారు. బెనారెస్ పట్టణము తరపున ఇద్దరిని, బెనారెస్ జిల్లాతరపున ఒక్కరిని, అప్పవ్యూలను, యువజనసంఘమువారు రాష్ట్రీకాసనసభ కర్తవ్యముగా నీలవ తెట్టిరి. (ఆ. ప్రె.)

బొంబాయి

సెప్టెంబరు 4:—ఈనెల 10 వ తేదీనాడు బొంబాయి లో ఎత్తనాలు జరుగును. అప్పుడు పోలింగువైపునవ్వు వీకటింపు జరుపుటకు వార్ కాన్సిల్ వారు నిశ్చయించుకొనిరి. (ఆ. ప్రె.)

ఒక బ్రహ్మాండమైన విమానము

జర్మనీదేశమున నిర్మాణము పూర్తియగుట

బెర్లిను, సెప్టెంబరు 1:—దార్మియరు డోనిట్సు విమానముయొక్క నిర్మాణము పూర్తియైనది. మొత్తం పరిమాణము త్వరలోనే విరోపాఖండమున సంచారము జరుగగలదు. ప్రయాణికులుండుటకు 80 అడుగుల పొడుగుగల ప్రదేశములో కంపార్టుమెంటులు కట్టబడెను. 70 మంది ప్రయాణికులకు సకలసౌకర్యములును సమకూర్చబడెను. 8-10-15 మంది యుండుటకు గదు లయర్చబడెను. వైమానికులుండు ప్రదేశమునను ప్రయాణికులుండు ప్రదేశమునను సంబంధములేదు. ప్రయాణికుల గదులకు వెనుకనున్న గదిలో 800 అడుగుల పొడుగుగల ఉక్కుతీగె స్త్రీలుకేబింపున ఒకడే టేంట్లులగరు తగిలించబడి ను. ఈగదికి వెనుక భోజనశాలయును దానివెనుక చుట్టులు కాల్చుకొనుటకు గదియును కలవు. ఎక్కిరిసిటితోనే చుట్టచేయబడును. స్నానము చేయుటకుగూడ ప్రత్యేకపు టేగ్గార్లు కలవు. (ఇం. డె. సెయిలు)

బొంబాయి

ప్రీ వికేటర్లు

బొంబాయి, సెప్టెంబరు 4:—కాంగ్రెసు యుద్ధ సంఘము పికేటింగునకు స్త్రీలను పంపుట ప్రారంభించినది. కొలు ఆనర గములో ఇరువురు స్త్రీలు పికేటింగు చేయుచుండిరి. (ప్ర. పే.)

విల్సను విమనరీ కాలేజీలో జాతీయ పతాక

బొంబాయి, సెప్టెంబరు 4:—విల్సను విమనరీ కాలేజీ విద్యార్థులు శుక్రవారమునాడు జాతీయ పతాకము కాలేజీపై ప్రదర్శించి పనిశ్రమించిరి. ప్రిన్సిపాలు మాంకెజి నారిని కూడ ఆహ్వానమును చేసిరి. (ప్ర. పే.)

ఉపాధ్యాయులు రాజకీయము

బొంబాయి, సెప్టెంబరు 4:—సానిక ప్రభుత్వము క్రింద పనిచేయు ఉపాధ్యాయులెట్టి రాజకీయము లందును పనిగొన గూడదనియును, ఎన్నికలందు నైతము అభ్యర్థి ప్రభుత్వ తరపున ప్రచారము సలుపుగూడదనియు ప్రభుత్వమువారు గజెటునందు ప్రకటించిరి. (ప్ర. పే.)

సం॥ రా

క్రీస్తు చరిత్ర కళాశాల-జాతీయ పతాక

కాన్పూరు, సెప్టెంబరు 4:—క్రీస్తు చరిత్ర కళాశాల జాతీయ పతాక సత్కారము మొదలు జరుగుచున్నది. పోలీసులు కాలేజీని సందర్శించు చున్నారు. ఎట్లైయు, పతాక మరల యెగురుచున్నది. ఇరువురు విద్యార్థుల నధికారులు పైకి నెట్టించుటచే నారు రెండు గంటలపేపు స్పృహతకపడియుండిరి. (ప్ర. పే.)

లక్నో విశ్వ విద్యాలయము

లక్నో, సెప్టెంబరు 4:—లక్నో విశ్వ విద్యాలయ సత్కారము ముగియుచున్నది. ఈ దినమునూడ తరగతులు జరుప బడలేదు. (ప్ర. పే.)

తపాలాసంచులదోపిడి

బల్లెములు, రివాల్యరులు పట్టుకొని 25 మంది

తపాలాను కొల్లగొట్టుట

రాజమహి, సెప్టెంబరు 4:—తపాలా కచ్చేరీనుండి రైలుస్టేషనుకు పోవుచున్న తపాలా సంచులను 25 మంది బంది పోటు దొంగలు కొల్లగొట్టి తీసికొనిపోయిరి. వారివద్ద రివాల్యరులు, బల్లెములును ఉండెను. కొల్లగొట్టిన ప్రదేశమునకు కొంత దూరమున దట్టమున అడవిలో తపాలాలో కొంతభాగము పడియుండెను. ఈ సందర్భమున చాలా యిండ్లు సోదా చేయబడినవి. చాలమంది అనుమానముపై అరెస్టుచేయబడిరి. (ఆ. పే.)

బ్రహ్మపుత్రానది వలదలు

లక్షమంది ప్రజలకు నష్టము

పిల్లంగు, సెప్టెంబరు 4:—బహ్మపుత్రానది అకస్మాత్తుగా పొంగుటవలననే గాంగ్ జిల్లాలో చాలాభాగము జలమయమైపోయినది. బోకోనీ, లోఖోవామాజాలకు కలిగిన నష్టమునకు విచిత్రము. లక్షప్రజలకు పైగా యిండ్లు వాకిళ్లు లేనివారైరి. కొన్నిచోట్ల యిళ్లు సంపూర్ణముగా మునిగిపోయినవి. కొన్నిచోట్ల భాగ్యపుకొట్టు పశువులు కొట్టుకొని పోయినవి. రైల్వే రోడ్లును, రాధారులును జలమయమై పోవుటవలన రాకపోకలు బంధించిపోయినవి. ప్రజలను రక్షించుటకు అధికారులు నియమింపబడిరి. (ఆ. పే.)

ఆసామ్-బెంగాల్ రైల్వేలో పం తెనలు

కొట్టుకొనిపోవుట

ఆసామ్ బెంగాల్ రైల్వేలో జిల్లా ట్రాఫిక్ నూపరింపెండెంబు చిట్టగాంగునుండి యీ క్రింది తంతివార్తను పంపుచున్నాడు:—
వరదలవలన ఆసామ్-బెంగాల్ రైల్వేకు బ్రాంచీ అను నెంకోవా నైరాబారి యను నెటారిమిది పం తెనలు చాలా 2 తారీఖున కొట్టుకొనిపోయినవి. కావున మరల తెలియజేయువరకు హై బర్డ్స్ ఆవల బండ్లు నడువవు. (ఆ. పేన్)

మిరాబాయిగారి సంచారక్రమము

మచిలీపట్నం, సెప్టెంబరు 5:—శ్రీ మేమారి వారా యాత్రాముగ్ధిగారు, ఆంధ్ర తంతుకారకసంఘ కార్యదర్శి యిట్లు తంతివార్త పంపుచున్నారు:—శ్రీమతి మిరాబాయిగారి సంచారక్రమమునందు ఇంచుక మార్పు జరిగినది. ఆమె 7 వ తేది చార్లక్రమమునందు ఇంచుక మార్పు జరిగినది. ఆమె 7 వ తేది మెయిలులో ఏలూరు వచ్చును. అచట ఖడ్గరక్తద్రవ్యము, సౌభాళా ప్రారంభోత్సవములు జరుపును. ఖడ్గరక్త ప్రచారకులతో సంగ్రహించెదరు. ఆనాడు మధ్యాహ్నము ఎక్కువైన బండిలో కాకినాడకు బోవును. 8వ తేది ఉదయం కాకినాడలో పనిపూర్తియైనపిదప కలకత్తా మెయిలులో పోయెదరు.

కుంభకోణము

సత్కారముల కేసు విచారణ

కుంభకోణము, సెప్టెంబరు 2:—సత్కారము కమిటీ కార్యదర్శి సి. స్వామినాథ చౌదరి కేసును హిందూస్థానీ నే వా ద శ కార్యదర్శి కృష్ణ భారతి గారి కేసును జాయింట్లు మేజిస్ట్రేటుగారి యెదుట విచారణ జరుగుచున్నది. ఆగష్టు 17 తేదీన వీరు నివేదిక ర్తనలు పొడిగిరి. ఆక్టోబరు 17 వరకు ప్రభుత్వ ద్వేషము కలుగుట కవకాశము కలదట. వీరిద్దరివద్దను పత్రిక వర్తనకు ధరావతు గైకొనవలయు ననికోరుచు ప్రాసిక్యూటింగ్ ఇన్ స్పెక్టరు వాదించెను. తీర్పు ఇంకను చెప్పలేదు. (ఆ. పే.)

తిరునల్వేలి

నట్టణ కాంగ్రెసుకమిటీ కార్యదర్శి

తిరునల్వేలి, సెప్టెంబరు 2:—తిరునల్వేలి కాంగ్రెసు కమిటీ కార్యదర్శియగు నెల్లియప్పను చెట్టిగారిమీద వారంబు జారీచేయబడినది తెలిసెను. వారే తమంతతాము పోలీసువారికి వశమైరి. రిమాండులోనున్న కాంగ్రెసు వలంటీరును నుబ్రహ్మణ్యముగారు తిరునల్వేలి జాయింట్లు మేజిస్ట్రేటుగారి యెదుట విచారించబడిరి. మద్రాసు తాను సేరమును చేయలేదనియు, ఆనాడు తాను ఇంకొక గ్రామములో నుండి ననియు వాదించెను. (ఆ. పే.)

ఆప్రిడి పోలీసులు వెడలిపోవుట

ఆప్రిడి ప్రభుత్వమువారు వారిని అరెస్టుజేయుట
కృష్ణా, సెప్టెంబరు 4:—ఖిర్గి పోలీసు అవుటుపోన్సునంద నుంచబడిన సరిహద్దు పోలీసులమునకు జెందిన ఆప్రిడిలు పదు నేడుగురు ఆయుధములతోను, ముందుగుండు సామానంతోను సెప్టెంబరు రెండవ తేదీనాడు వెడలిపోయిరిని తెలియుచున్నది. వారు సరిహద్దును దాటివెళ్లిరి. ఆప్రిడ్ అధికారులు వీరిని అరెస్టుజేసి, ఖిరడహారునకు బంపిరిని తెలియుచున్నది. (ఆ. పే.)

తిరుచనాపల్లి

పికేటింగు

తిరుచనాపల్లి, సెప్టెంబరు 5:—తిరుచనాపల్లిలో పెద్దబహిరంగపథ జరిగెను. డాక్టరు పిచ్చిముత్తు అమ్మల గారు గాంధీ ఆశ్రమవాసుడైన ఆర్. కృష్ణమూర్తిగారును మధుర నివాసులైన నుండరరామయ్యగారును జెంతులూరు నివాసులైన గోవిందరావుగారును తమిళనాడు కాంగ్రెసుకమిటీ కార్యదర్శులగు సహాశివమగారును ఉప న్య సీ ం చి రి. విద్యార్థులు కళా శాల ల ను వీ డి చే శ స్వా తం త్ర్యయను కాపాడవలెను, అని హెచ్చరించిరి.

విషయ హెచ్చరికకాలేజీ సేవనలుకాలేజీ ల వద్ద డాక్టరు పిచ్చిముత్తుఅమ్మలగారును జెంతులరామమగారును పికేటింగు చేయుచున్నారు. జెంతులరామమగారు 25 గురు నాలంటిల్ల వచ్చి పికేటింగుచేయుచున్నారు.

వీరు ఒక్కొక్కజట్టునకు 6 గురు చొప్పున సేక్రేటరీ కాలేజీలవద్ద పికేటింగు చేయుచున్నారు. పికేటింగుచేయు వాలంటీర్లు గేల్లుకు అడ్డుముగా నిలచియుండుటవల్ల విద్యార్థులు లోనికిపోవుట దుస్సాధ్యమగుచున్నది. కొన్నికాలేజీల గేల్లవద్ద వాలంటీర్లు అడ్డుముగా పరున్నారు. విద్యార్థులు ప్రాసెస్సు కళాశాలకు పోవుటలేదు.

బాలికలు చదువుకొను హోలీక్రాసు కాలేజీకి పికేటింగు జరుగుటలేదు.

సేవనలు కాలేజీ ప్రిన్సిపాలుగారు నోటీసు జారీచేసిరి.

పికేటింగుచేసినంతమాత్రమున విద్యార్థులు గైరు హాజరుగట్టుకు వీలులేదనియు విద్యార్థులు రానియోడల సమాధాన మియవలయుననియు ప్రకటించబడినది.

టి. సహాశివమగారు వారి సహచరులు అరెస్టుచేయబడిరి. నెంటుజోన్స్ కాలేజీవద్ద పికేటింగు జరిగినను విద్యార్థుల పీకలు హాజరైరి. గేల్లవద్ద నుజుకూడిన జనులను తరిమివేయుటకై పోలీసువారు నిలచియుండిరి. (ఆ. పే.)

మలేద్విషములందు రబ్బరు వ్యవసాయము తగ్గినది

కూలీలు తిరిగి హిందూదేశమునకు పంపబడుచున్నారు
నాగపట్నము, సెప్టెంబరు 4:—ధరలు పడిపోవుటవల్ల రబ్బరు గిరాకీ తగ్గినది. అందువల్ల మలేద్విషములోని కూలీజను ము తిరిగి దక్షిణహిందూదేశమునకు పంపిచేయబడుచున్నారు 2,500 కూలీలు తిరిగిరావలసియున్నారు. అందువల్ల వీరికొరకై ప్రత్యేకించి కొన్ని ట్రీకురులు నడిపించుచున్నారు. నేటి ఉదయము 1400 కూలీలు తిరిగివచ్చిరి. (ఆ. పే.)

రౌండుటేబిలుసభ నవంబరులోనే

జరుగును

ప్రస్తుతము నిలిపివేయబడునను వార్త నిరాధారము

సిమ్లా, సెప్టెంబరు 4:—ఇంగ్లాండులో నవంబరునెలలో పార్లమెంటుసభ యెన్నికలు జనరలు యెల్లెన్స్ జరుగునని రౌండుటేబిలుసభ ప్రస్తుతము నిలిపివేయబడునని వదంతులు భారతదేశమునందును ఇంగ్లాండుదేశమునందునుగూడ విక్సీలి "హెచ్చుగానే యున్నవి గాని యీవదంతులు రెండునుగూడ నిరాధారములేయని యాధికారి తెలియుచున్నది. 9-7-30 వ తేదీన భారతకాపససభలో రాజప్రతినిధి యువన్యసింఛినవుడు తెలిపిన తేదీనే లండను నగరమున రౌండుటేబిలుసభ జరుగును. ఇంగ్లాండులో పార్లమెంటుసభ యెన్నికలు యింతలో జరుగునట్టి నూచన లేనియును కనబడుటలేదు. (ఆ. పే.)

బరోడాదివాను రౌండుటేబిలు

సభకు వెళ్లుట

రావుబహదరు వి. టి. కృష్ణమాచారిగారు గూడ

6 వ తేదీన రాన్పూరు స్టీమరులో బయలుదేరెదరు

బరోడా, సెప్టెంబరు 4:—బరోడాదివానుగారును, రాజకీయ కార్యదర్శి ఆర్. కే. రంజేపుగారును యీ నెల 8వ తేదీన బరోడానుండి బయలుదేరి బొంబాయి సెప్టెంబరు 6 వ తేదీన అటనుండి రాన్పూరు స్టీమరులో ఇంగ్లాండుకుబయలుదేరెదరు. వీరు మరల వచ్చునరకును రావుబహదరు జి. వి. అంజెగజుర గారు దివానుగా పని చేసెదరు. వీరికి గతవారమున చాల విండులు జరిగినవి. మహారాజావారి పౌత్రుడు శ్రీమంతు మహారాజకుమారు ప్రతాపసింహరాజే గయకాయగారుగూడ లక్ష్మీ విలాస పాలెసులో విక్సీలి గొప్ప విండు చేసిరి. (ప్ర. వి.)

గాంధీమహాత్ముని నిర్బంధము

బొంబాయిలో అయిదవ నెల ఉత్సవము

ఉత్సవేయుట

బొంబాయి, సెప్టెంబరు 5:—నేడు ఉదయమున గాంధీమహాత్ముని నిర్బంధము అయిదవనెల ఉత్సవము వలంటీరుల వారప్రారంభోత్సవమును గూడ జరిగినది. చాపట్టిసముద్ర తీరమున ఉప్పు తయారుచేయబడినది. ఇటీవలనే వదలబడిన బొంబాయి సత్కారసంఘసభ్యులగు త్రివేదీ గుజడరుగార్లు అగ్రే సరులుగా నుండిరి. అధికసంఖ్యాకులగు వలంటీరులును పౌరులును గూడ ఉత్సవమునందు పాల్గొనిరి. గొప్ప పూకెగింపుతో నగరమునుండి చాపట్టికి వెళ్లి అచట సమద్రోదకమును తీసి తిలకపుట్టుమువద్ద వుప్పు తయారుచేసిరి. కొద్దిమంది పోలీసుఉద్యోగులును కనిస్తేబులును గూడ వచ్చు నుండిరి. ఉప్పు తయారుచేయుచుండగా పోలీసువారు అడ్డుమునకు పరుగిడి అడ్డుగానున్న వలంటీరులను త్రొక్కివేసి అచట ఉప్పు తయారుచేయుచున్నారో లేదో చూచి వెడలిపోయిరి. త్రివేదీ గుజడరుగార్లను అరెస్టుచేయుటకు వారంట్లు పంపబడినది. (ఆ. పే. స్పె.)

మోసపుచ్చబోయి మోసపోవుట

ఒకపరాసు యువకుని పరాభవము

పారిసు, ఆగష్టు 20:—పారిసునగరములో నొక యువకుడొకనాడు ఒక రైలుబండిలో నెక్కెను. అబండిలో యెచ్చటను ఖాళీలేకుండ నుండెను. ఈబండిని యిచట వదలివేసెదరు. అనిఒకరైలుపుద్యోగివలె సాధికారముగాననెను. వెంటనే అబండిలోనున్న వారందరును దిగిపోయిరి. ఆయవకుడు అబండిలో కూర్చుండియుండెను. మరికొంతసేపటికి గార్లు అబండిలోనికివచ్చి ఈబండి యిచటనే వదలివేయబడును అని తెలిపినప్పటికీ నా? అని అడిగెను. ఆ యువకుడు "నే నే నే" అని చెప్పెను. "నీ వటుల చెప్పబడగా ఒక జమీదారు విని నీవొక రైల్వేపుద్యోగివని భావించి నీవు చెప్పినది నిజమే అనుకొని యీ బండిని రైలునుండి విడదీసెను గాన నీవిక యింటికి పోవచ్చును" అని గార్లు చెప్పెను. అంతట నాయవకుడు వెర్రెమొగమువేసి బండిదిగి వెళ్లిపోయెను. (ఆ. బ. ప.)

ప్రమాదవార్తలు

చెన్నపురియందు దీపముల వెలిగించుకాలము
శనివారము 6-వ తేదీన సాయం. 6-47 గం.
ఆదివారము 7-వ తేదీన సాయం. 6-47 గం.

మద్రాసు కార్పొరేషన్ రేడియో కార్యక్రమము:—రేపుసాయం 5-30 గం. మొదలు 7 గం. వరకు శ్రీ యస్. శ్రీనివాసగారు దక్షిణాంధ్రీయా సంగీతము (గాత్రము).

చెన్నపురిలో న్యదేశీయము:—ఈసంఘము యాజమాన్యమున రేపుసాయం. 4 గం. తరువల్లి కే. జీయందలి తొంపింగ పెరుమాళ్ కోవిలపి సెం 18 గృహమున భజన జరుపబడును, సంఘసభ్యులను, అభిమానులను విచ్చేయ ప్రార్థితులు.

మద్రాసునందలి మరణసంఖ్య:—గత మాసము 80 వ తేదీకి అంతమైనవారములో సంవత్సరమున వెయ్యింటికి 87.4 మరణములు సంభవించెను. స్త్రీలకు 9 మందికి తగినను. ఒకడు చనిపోయెను. ఆటలవల్లమున, ఎం. టెర్రెజు జ్వరమువలన 1, మలేరియావలన 9, ఇతర జ్వరములవలన 29 మరణములు సంభవించెను.

రాకపోకలు:—శ్రీ ఎస్. స్వామిసాధయ్యగారు రాజమండ్రినుండి శేటి ఉదయమున చెన్నపురికి వచ్చిరి. శే. గ్రేగారు, కార్మిక కమిషనరు నిన్నరాత్రి ఉదక మండలమునకు వెళ్లిరి. ఆర్. డి. రిచ్చండుగారు నిన్నరాత్రి పొదనూరుకు వెళ్లిరి. శ్రీ యం. సివాయి వి. సి. ఎస్. గారు నిన్నరాత్రి కాకినాడకు వెళ్లిరి.

ఎం. ఎస్. ఎం. రైల్వేసరివాండ్ర సంఘము:—వైసంఘముయొక్క 2వ కార్యనిర్వాహక సభ రాబోవు 13, 14 తేదీలందు వరమానందరావ్ ఫోటాదాస్ సత్రమున జరుగును. ఈసభ 18వ తేదీ శనివారము మధ్యాహ్నము 2గం|| ప్రారంభమగును. వేతనముల ఆసంఖ్య పికరమునూర్పులు, యితర విషయములు ఆలోచింపబడును. కేంద్రకార్యనిర్వాహక సంఘ సభ్యులెల్లరు తప్పక విచ్చేయ ప్రార్థితులు. శ్రీ వి. వి. గి గారు అధ్యక్షత వహించెదరు.

శ్రీ సీతారామ వివాహముహూర్తము, రామస్వామిదేవాలయము:—చెన్నపురిలో తంబుకెట్టిపిది 218 నెంబరు శ్రీరామస్వామి దేవాలయములో బ్రహ్మశ్రీ నల్లాడై రామస్వామి శాస్త్రిగారిచే 7-9-30 ఆదివారము రాత్రి 8-30 ఘంటలకు శ్రీహత్మికి రామాయణ కాలక్షేప పందర్పమున శ్రీసీతారామ వివాహముహూర్తమున కాలక్షేపము గావించబడును. భక్తులెల్లరు కథాశ్రవణముజేచు గోరబడుచున్నారు.

మోటారుకారును, బస్సును డికోనుట:—శేటియదయము నుమారు 10-30 ఘంటలకు మోటారులో శ్రీ ఎస్. శ్రీనివాసఅయ్యగారి బసకు సమీపమున ఎం. సి. పి. 294 నెంబరుగల బస్సున్న, ఎం. సి. పి. 756 నెంబరుగల మోటారుకారును డికోనినది. కారొకసంధును ముట్టుకుంటున్న మోటారుకారు లజ్జునై పునుండి వచ్చుచుండెను. కారుయొక్క డ్రైవరునకు దెబ్బలు తగిలినవి. బస్సులో నెవరికిని యెట్టియ పాయమును వాటిల్ల లేదు. కారుయొక్క ప్రక్క-బల్ల ముక్కల క్రింద విరిగిపోయినవి. బస్సుయొక్క మడిముందర చక్రముయొక్క మడగార్లు చాల నంగిపోయినవి.

తిరుపతి గొడుగుల ఊరేగింపు
తిరుపతి గొడుగుల ఊరేగింపు గా. డి. బి. సర్ యం. కృష్ణ నాయర్ గారి యాజమాన్యమునను, సమక్షమునను రేపు రాత్రి 9 గం. స్ట్రాటెక్ ముత్తయ్య మొదలిపిది సెం 25 గృహమున జరుపబడును. ఈదిన బొంబు పరబుజిన కార్యక్రమ మనుసరించి తిరుపతి గొడుగుల ఊరేగింపు ఆయాస్థలముందు జరుపబడును.

కార్యక్రమము:—చాకలిపేట 7 వ తేదీన మధ్యాహ్నము 8 గం కీల్సన్ 12 వ తేదీ సాయం. 6 గం. తరువల్లి కే. జీ. 14 వ తేదీన ఉదయము 7 గం. పురకాకల్ 19 వ తేదీ సాయం 4 గం. చింతాడిపేట 21 వ తేదీన ఉదయము 7 గం.

న్యాయస్థానవార్తలు

మోసగించి నగల నవహరించుట
(ప్రొకోర్టు తీర్పు)

మధురై పొండ్యన్ సర్వే పాలకు బ్రహ్మయ్య అనునతను మోసపు నేరముపై తిరుచినాపల్లి సబ్ డివిజన్లో మేజిస్ట్రేటుచే శిక్షవిధింపబడెను. నెవన్సుజడ్జి శిక్షను రద్దుచేసెను. తిరిగి ప్రొకోర్టు ఆఫీసులో ప్రధాన న్యాయమూర్తి న్యాయ పాకా హామీ వాల్టెగార్లు శిక్షను ఖాయపరచిరి. ముద్దయి తానొక స్వామిలవారని ప్రకటించు కొనుచు ఆచూకీలు లగు ప్రజలనుండి ధనమును, నగలను మొదలైనవానిని గైకొనుచుండెను. ఈకేసునందు సాభాగ్య లక్ష్మి అమ్మగారు అనునామె వద్దనుండి రవ్వల అడ్డిగయ్యిటి దేవుని అలంకరించుటకను నెవముతో గైకొని దేవుడామెదను, వారికటంబమునకు ఇహపర సౌఖ్యములు (హస్తంబలం, పేరంబలం, మాణిక్యములు) ప్రసాదించునని చెప్పి ఆనగలతో మరల కనుపించకుండ పారిపోయెను. పోలీసునా రీవేడుతమెరింగి ముద్దయిని అరెస్టుచేసిరి. తిరుచినాపల్లి సబ్ డివిజన్లో మేజిస్ట్రేటుచే ముద్దయి విచారింపబడి రెండు నేరములపై 1 సం|| ఒకదానికిని, 18 మాసములు మరొక నేరమునకును కఠినశిక్ష విధింపబడెను. తిరుచినాపల్లి నెవన్సు జడ్జిగారు ముద్దయిపై నేరమును రద్దుచేసిరి. నేడు ప్రొకోర్టు ఆఫీసులో న్యాయమూర్తులు నేరమును నమ్మి ముద్దయిపై సబ్ డివిజన్లో మేజిస్ట్రేటు విధించినశిక్షను ఖాయపరచిరి.

శ్రీ టి. రంగాచారి, యస్. యస్. మణిగార్లు ముద్దయి తరపునను, కె. యస్. గణపతిగారు పల్లికు ప్రాసీక్యూటరు పక్షమునను వాదించిరి.

* * * * *

ట్రాంజేకంపెనీవారిపై దావాలు

న్యాయమూర్తులు, రీతి, అనంతకృష్ణయ్యగారు నిన్నటి సామంత్రము తెలుగుపేటెంటు అఫీస్లో రెంటియందు తీర్పుచేప్పిరి. కార్పొరేషన్ చట్టము 288 క్లెన్సు క్రింద ఇష్యుమొదలైన దానిని కొట్టు కర్మాగారములకు లైసెన్సు తీసికొనుటకు డిక్రీరేషన్ గావించబడునని కార్పొరేషన్వారు ట్రాంజేకంపెనీవారిపై దావా జేసిరి. స్టేటుబాయిలర్లను నిర్మించినందులకు గాను లైసెన్సు తీసికొనవలసినదిగ మదరాసు ఎలెక్ట్రిసిటీ సప్లయ కార్పొరేషన్పై గూడ మరొక దావా లేబడెను. సి. టి. సి. వి. ఓ. జడ్జి గారు రెండు దావాలును కొట్టివేసిరి. అఫీసులో న్యాయమూర్తి వాలరుగారు క్రిందకోర్టు తీర్పుతో ఖాయపరచిరి. తెలుగుపేటెంటు అఫీసు నందు న్యాయమూర్తులు, రీతి, అనంతకృష్ణ అయ్యగారు కేసునంతను పునః విమర్శించి ప్రతివాదులకు కంపెనీవారి ధనపును లైసెన్సులను పొందవలసినదిగ తీర్పుజేప్పిరి.

సర్ సి. పి. రామస్వామిఅయ్యగారు కంపెనీల తరపునను, టి. యం. కృష్ణస్వామిఅయ్యగారు కార్పొరేషన్ పక్షమునను వాదించిరి.

పోలీసు కమిషనరు లోమనుగారి హత్య

వివయకృష్ణబోసునుగూర్చి ఆచోకియచ్చిన వారికి బహుమతి యిచ్చెదమని దొరతనమువారు ప్రకటించుట

డక్కా, ఆగస్టు 8:—“డక్కా-జిల్లాలో తంగిపాటి పోస్టు యిలాకా రామరామ గ్రామవాస్తవ్యుడగు శేషతి మోహనబోసు మమారును వివయకృష్ణబోసు డక్కాలో మిట ఫర్డు హాస్పిటల్లో నాల్గవసంవత్సరము తరగతి విద్యార్థి యెగులు పోలీసుకమిషనరులోమనుగారి హత్య సంభవమున యితనిని అరెస్టుచేయవలసియున్నది. ఇతనియెక్కు 22 వత్సరములు, అందమైనవాడు, మంచిదృఢ శరీర, పాటిగా నుండును. కనులు మామూలుగానే యుండెను. తలవెండ్రుకలు నల్లగా నుండును. మామూలు కత్తిరింపె కలదు. గడ్డము శుభ్రముగా యెరము చేయించుకొనెను. రొమ్ము విశాలముగా నుండును. వస్త్రాదులె నుండును. ఇతనిబాడతెలిపినవారికి గొప్ప బహుమతి యిచ్చిండును” అని నంగరాష్ట్ర ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిరి. (ఆ. బి. పత్రిక.)

పిషావరు జాతీయవాదుల రెండవజట్టు

శిక్షింపబడుట

పిషావరు, సెప్టెంబరు 4:—కాంగ్రెసు, నాజవాక్ భారత్ సభలు గత మేనెలలో నక్రమసంఘములుగా సమీధింపబడిన పిషావరు నగర మేజిస్ట్రేటుకు క్యాంప్ కాబోగారు నేడు తీర్పు నొసంగిరి.

(1) న్యాయవాదులును, పురపాలక సంఘ సభ్యులును, సరిహద్దు కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహక సంఘ సభ్యులును నగు ఆబ్దుల్ రబ్ నీద్ టార్ గారు క్రిమినలు లా సవరణ చట్టము 17 (2) క్లెన్సుక్రింద 9 నెలల విడిఖాయిడు విధింపబడిరి.

(2) సరిహద్దు కాంగ్రెసు అగ్గటులను ఓ. బి. ఘోష్ గారు పై క్లెన్సుక్రిందనే 2 సంవత్సరముల కఠినశిక్ష విధింపబడిరి.

పీ రిరువురికి ‘పీ’ క్లాసు (మొదటితరగతి) నొసంగిరి.

(3) కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహక సంఘ సభ్యులగు నైయద్ ఖాఫీజానుగారు క్రిమినలు లా సవరణ చట్టము 17 (2) క్లెన్సుక్రింద ఒక దేహదాని కఠినశిక్ష విధింపబడిరి.

(4) హాజీకరం ఇలాహీ, ముస్తూర్ అహమ్మద్ గార్లు (కాంగ్రెస్ వాలంటీర్ నాయకులు) 17, (1) (2) క్లెన్సు, లక్రింద శిక్షింపబడిరి. మొదటివారికి 9 నెలల కఠినశిక్షయు, రెండవవారికి 6 నెలల కఠినశిక్షయు విధింపబడినవి. నాజవాక్ భారతసభాభ్యుత్థులను, నగరకాంగ్రెసు సంఘసభ్యులను నగు సనోబర్ హుసేన్ గారికి క్రి. లా. స. చ. 17, (1) (2) లక్రింద వరుసగా 18, 6 నెలల కఠినశిక్ష విధింపబడినవి. రెండు శిక్షలు నొకసారే ప్రారంభమగును.

వీరందఱును (2) తరగతి ఖయదీలుగా పరిగణింపబడుదురు.

(5) కాంగ్రెసు వాలంటీర్ నాయకుడగు మొహమ్మద్ ఉస్మాన్ గారు క్రి. లా స. చ. 17 (2) క్రింద 12 నెలల కఠినశిక్ష విధింపబడిరి.

(6) నవజవాక్ భారతసభా సభ్యులగు అబ్దుల్ అజీజ్ హాబ్ బాయ్ గారు సె 17 క్రింద 6 నెలల కఠినశిక్ష విధింపబడిరి.

(7) కాంగ్రెసు ప్రచారకుడగు మాస్తూర్ అమీర్ చంద్ గారికి క్రి. లా. స. చ. 17 (2) క్రింద 18 నెలల కఠినశిక్ష విధింపబడినది.

(8) కాంగ్రెసు సభ్యులను నవజవాక్ భారతసభా సభ్యులను నగు ఫకీర్ చంద్ గారికి క్రి. లా. స. చ. 17, (1), (2) లక్రింద వరుసగా 6 నెలల 12 నెలల కఠినశిక్ష విధింపబడినవి. రెండుశిక్షలును నొకసారియే ప్రారంభమగును.

(9) కాంగ్రెసు వాలంటీరు మొహమ్మద్ యాహూజ్ గారికి 17 (2) క్రింద 6 నెలల కఠినశిక్ష విధింపబడినది. వీరందరికిని ‘సి’ తరగతి నిర్ణయింపబడెను.

(ఆ. టై.)

వీసపాటి త్రిపురాంబగారికి ఆరు నెలలశిక్ష

పేరాల, సెప్టెంబరు 4:—సాయంత్రం 6 $\frac{1}{2}$ గంటలకు వీసపాటి త్రిపురాంబగారిని 17-వ క్లెన్సుప్రకారం వారంటు చూపి అరెస్టుచేసి సబ్ మేజిస్ట్రేటుగారియొంటికి తీసుకొనివెళ్లిరి. 4-9-30 తారీఖుకు నాయదావేసిరి. మేజిస్ట్రేటు ఆమెను పూచీ కత్తును యివ్వకునగా యివ్వనని చెప్పినందున దాపట్ల సబ్ జైలుకు తీసికొని వెళ్లిరి.

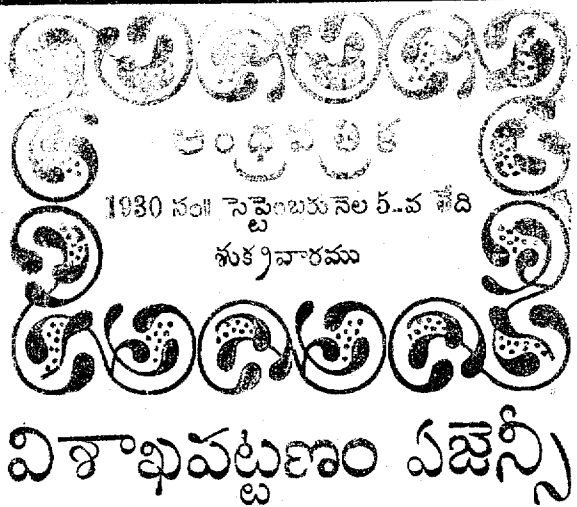
ఈ దినం 10 గంటల కోవికి చీరాలతీసుకొనివచ్చి సబ్ మేజిస్ట్రేటుగారు విచారణచేసి వాలంటీరుగా చేసేందుకు వాను 17-వ క్లెన్సు ప్రకారం 6 నెలలు విడిఖాయిడును 50 రూపాయలు జరిమానాయును విధించిరి. జరిమానా చెల్లించనిచో మరియొకనెల విడిఖాయిడును విధించి 2 $\frac{1}{2}$ గంటలకు దాపట్ల సబ్ జైలుకు తీసుకొనివెళ్లి 2 $\frac{1}{2}$ గంటల బండికి రాయివేలూరుజైలుకు తీసుకొనివెళ్లెదనని తెలియచున్నది.

గుగ్గిలం సత్యనారాయణ

శ్రీ. పాండురంగ భగవత్ కథా ప్రసంగ వధ:—పై సభ యాజమాన్యమున రాబోవు ఆదివారము సాయం. 4 గం. హిందూ తియలజకలు హాల్లో శ్రీహాన్ శ్రీ రంగం కేసగోపాచార్యులవారు కవీరుడాన్ వక్త్ర హాసక కాలక్షేపమును గావించెదరు.

బీహారునకు క్రొత్త నియంత

లాహారు, సెప్టెంబరు 8:—దీనివారాయణసింగుగారు తమ వెనుక అనుగ్రహసారామణినిగారిని బీహారు నియంతగా నియమించిరి. తమ తేఖులో, సభ్యులను హుసేన్ ఇమాము గారు ఆసాకోగ్యముగా నున్నందున, వారిని నియమింపలేదని దీక్షనారాయణగారు వ్రాసిరి. (శ్రీ టై.)

విశాఖపట్టణం ఏజెన్సీ

1929-30 సంవత్సరపు ఏజెన్సీ రిపోర్టు ప్రకారము, ఎంచడగిన అభివృద్ధి ఏమియు గనుపింపదు. "ప్రారంభవిద్య ఏజెన్సీలో అభివృద్ధి గాంచలేదు. ముఖ్యముగ కొండజాతివాండ్రకు, విద్య యనిన గొట్టదు. వలన, తమపిల్లలను ఇంట్లోకి వదలకుండ వారుండరు. అటుల గావింపవల దనునెడల, నష్టము క్రింద విద్యార్థి వేతనము లొనగవలయు నందురు. ఇంతియగాక, తగిన ఉపాధ్యాయులు దొరకుట చాల కష్టము. పుస్తకములును, విద్యార్థమును వారికి సరిపోకున్నవి" అని రిపోర్టు చెలుపుచున్నది. ఏజెన్సీలో ప్రారంభవిద్యావిషయమై తగిన శ్రద్ధ వహించుట లేదని, దీనినిబట్టి యూహించవచ్చును. ఏజెన్సీ ప్రజలపట్ల నిరాదరణ జూపుచు, వారు నాగరికము బడయలేదని నిందించుట, శోచనీయము. బాలికలకు పదునాల్గు ప్రారంభవిద్యాపాఠశాలలు గలవు. వీనిలో నొకటి ప్రభుత్వపాఠశాల, పది తాలూకాజోగ్డ పాఠశాలలు, మూడు ఎయిడెడు పాఠశాలలు. ఎనిమిది పాఠశాలలలో తెలుగుభాష ద్వారా విద్య గఱపబడుచున్నది. మిగిలిన ఆరింటిలో ఇరియూభాష ద్వారా విద్య గఱపబడుచున్నది. ఏజెన్సీ ప్రజలను పీల్చి పిప్పిజేయునది, మన్యజ్వర మని తెలిసిన విషయమే. గూడెం ఏజెన్సీలో మన్యజ్వరనివారణనిమిత్తము, పదివేలరూపాయల గ్రాంటు ఏజెంటు కొనగలడెను. నాల్గు పరిశోధనస్థలము లేర్పాటు చేయబడెను. భూములక్రింద నుండు నీటిని తీసివైచుటకు ప్రయత్నము జరిగెను.

దీశెంబరు నెలలో నానారాష్ట్రసంఘమువారు కయమిగిలిన మలేరియాకమిషనువారు వచ్చి రాయముడ, నతికోన స్టేషనులను జూచి, కోరాపుట్టిలో ఒక్కరాత్రి ఆగిరి. ఏరు ఎట్టిసూచనల గావించిరీ తెలియదు. గూడెములో, ఒక పరిశోధనస్థలమును తీసివైచి, కోరాపుట్టి ఏజెన్సీలో పరిశోధనల జరుపవలయునని నిశ్చయింపబడెను. దోమలు మూగకుండ నిబేతదీని లాగి వేయవలయునని తలపెట్టబడెను. చమురును పోయట, దీనికొకమార్గము. కాని ఈ ఏర్పాటులకు ఖర్చు చాల యధికమనియు, కొన్ని తోటలు ఈ ఖర్చును భరింప వీలు లేకున్నదనియు, ఏజెన్సీయొ దంతటను ఇట్టిప్రయత్న మాల నలుపుట దుర్లభమనియు, రిపోర్టు చెలుపుచున్నది. మొత్తము మిగిల విద్యావిషయమున కేమి, మన్యజ్వరనివారణ విషయమున కేమి, అభివృద్ధి గలుగ దని, తెల్లచుగుచున్నది. సెకండరీవిద్య, విశాఖపట్టణజిల్లావిద్యార్థి కారివకమునల దున్నది. సెకండరీవిద్యయొనను, ఏజెన్సీవాసులకు లాభింపకున్నది. ఏజెన్సీబయట నుండి కార్యాధిపై వచ్చి తాత్కాలికముగ నివసించువారే, సెకండరీవిద్యలాభమును బడయు

చున్నారు. ఇక అడవిజంతువుల యుద్ధవము అధికముగ నున్నటుల చెలియుచున్నది. కోరాపుట్టి, పాశ్చాత్యురము డివిజనులలో మనుష్యులను తిను పెద్దపులులు చెలరేగుచున్న వని, రిపోర్టు చెలుపుచున్నది.

ఖాంషు, బిస్సము కటకం తాలూకాలలో అడవి ఏనుగులు స్వేచ్ఛగ దిరుగుచు, పంటలను పాడు జేయుచున్నవి. జయపురం సంస్థానమువారు ఏనుగులను పట్టుకొను ప్రయత్నములను మాని రని, రిపోర్టు చెలుపుచున్నది. జయపురం సంస్థానపు ఆర్థికస్థితి అభివృద్ధి గాంచుచున్నటుల, రిపోర్టునందు సూచింపబడెను. కురుప్పాం ఎస్టేటు, కోర్టు ఆఫ్ వార్డులస్వాధీనము దున్నది. ఏజెన్సీలో ఆర్థికపరిస్థితులు చక్కగ లేవనటకు, ఇతరరాష్ట్రములకు ఏజెన్సీ ప్రజలు పోవలసివచ్చుటయే నిదర్శనము. అస్సాం తేయాకు తోటలకు జిల్లాకార్మికసంఘము వారును, డూడర్సు తోటలసంఘమువారును ఏజెన్సీ నుండి కూలీలను చేర్చి పంపుచున్నారు. మొదటి సంఘమువారు పంపిన కూలీలసంఖ్య 3775 నుండి 4393 కి పెరిగెను. డూడర్సు శాఖవారు పంపిన కూలీల సంఖ్య 1168 నుండి 1356 కి పెరిగెను. సరియగు ఏర్పాటులు జరుగుచో, ఏజెన్సీప్రజలను ఏజెన్సీలోనే నిలిపియుంచి, వారిద్వారా ఏజెన్సీప్రాంతమును ఫలవంతము గావింప వీలగును. వ్యవసాయ ఋణములచట్టముక్రింద నిచ్చిన ఋణములసంఖ్య 28130 నుండి 30175 కి పెరిగెను. స్పోటకవ్యాధి అంటురోగమై వ్యాప్తిగాంచెను. ఇతరభాగముల తోబాటు ఏజెన్సీ ప్రదేశములకుగూడ నమాన రాజ్యాంగసంస్కరణముల నిచ్చినగాని, సత్వరాభివృద్ధి సాధ్య మగునని తోషదు.

చెన్నరాష్ట్రమున ఎన్నికలు

మిగిలినరాష్ట్రములు దేశస్వాతంత్ర్య సిద్ధిపై తమదృష్టిని నిగుడించియుండ, చెన్నరాష్ట్రమునందు మంత్రిపదవు లేవరికి రావలయునని వాదప్రతివాదములు జరుగుచున్నవి. ప్రస్తుతమంత్రివర్గము పనికిరాదనియు, తమకవకాశమిచ్చినచో, మేలు చేసెదమనియు, జన్మిసుపక్షమువారు వెల్లడిజేయుచున్నారు. కాని, ద్వంద్వపరిపాలనముక్రింద, మంత్రిపదవు లేవరికి లభించినను చేయగలమేలు అత్యల్పము. దేశస్వాతంత్ర్యము కొరకై ప్రజలు కృషి జరుపుచుండు నంతవరకు, రిజర్వుడుశాఖవారు నిర్బంధములను సాగింపక మానరు. వీరికి మంత్రిపదమువారు గూడ తోడ్పడవలసివచ్చును. ఇందుకు వీరు సమ్మతించినచో, రాజీనామా నిచ్చుట తప్ప వేరుమార్గము లేదు. రిజర్వుడుశాఖవారికి వీరు తోడ్పడుటయగాక, లా-ఆర్డరులపేరుతో ట్రాన్సుఫర్డుశాఖలలో గూడ స్వాతంత్ర్యనిరోధములను ప్రవేశపెట్టవలసివచ్చును. ప్రస్తుతసమయమున విద్యాశాఖలోను, స్థానికస్వపరిపాలనశాఖలోను, సహకారసంఘశాఖలోనుగూడ, ప్రజాశయములు నిరోధింపబడుచున్నవి. జన్మిసుపక్షమువారు వెనుక మంత్రివర్గపు నాక్రమించినపుడును, ఇట్టి నిరోధములనే గావింపవలసివచ్చెను. ఇందుకు చీరాలో జరిగిన నిర్బంధములే ప్రబలనిదర్శనములు. మొదట విశాలాశయములతో బనిచేసెదమని తెలిపిన ప్రస్తుత

మంత్రివర్గమువారు తుదకు ప్రజాస్వాతంత్ర్య నిరోధమునకు తోడ్పడవలసివారయిరి. తుదకు కాంగ్రెసుపక్షమువారు మంత్రిపదవులను స్వీకరించి నను, ఇట్టిస్థితియే చేకూరుననియు, దీనివలన ప్రయోజనముండ దనియు, వెనుక సూచించియుంటిమి. రాష్ట్రములకు పూర్ణస్వపరిపాలనము లభించువరకు మంత్రిపదవులను స్వీకరింపగూడదని, కోయంబత్తూరు ఫథలో జన్మిసుపక్షసమావేశమువారు వెనుక గావించిన తీర్మానము దూరదృష్టి జూపెను. అట్టిస్థితి చేకూరువరకు ఆతీర్మానము ననుసరించిన మేలుగ నుండెడిది. ఇంతవరకు ద్వంద్వపరిపాలన మన్ని రాష్ట్రములలోను విఫలమయ్యెను. దీనినికొనసాగించి ప్రయోజనములేదని, సైమనుకమిషనువారు గూడ సూచించిరి. నూతనరాజ్యాంగ సంస్కరణములు లభించుచోపల్లప్రస్తుత సంస్కరణములను నిర్వహించువలన, నెట్టి ప్రయోజన ముండదని తెలుప నక్కరలేదు. ఈలోపల ఎన్నికలను జరుపుట నష్టహేతువగుచున్నది. పంజాబులో నిపుడు ఎన్నికలు జరుగుచున్నవి. ఎట్టి యుత్సాహము గనుపించుట లేదని, అసోసియేటెడు ప్రెస్సువార్తలు చెలుపుచున్నవి. ముప్పదియేడుగురు సభ్యులు ఎట్టి పోటీ లేకనే ఎన్నుకొనబడుటబట్టి, శాసనసభ్యులగుట కెట్టి యాతురము గనుపించుటలేదని చెప్పవచ్చును. మిరటులో గూడ ఊడ్చువానికి శాసన సభ్యత్వ పదవి లభించెను. ఇతరరాష్ట్రములలో నయినను ఎన్నికల విషయమున ఉత్సాహము గలుగునని తలంప వీలు లేకున్నది.

పోలీసు పరిపాలనము

పోలీసుపరిపాలనపు రిపోర్టుపై ప్రభుత్వమువారు తమ యభిప్రాయమును ప్రచురించిరి. 1929 సంవత్సరమున కాలమాన మనుకూలముగ నుండుటచే నేరములు తగ్గెనని, ఇన్ స్పెక్టరు-జనరలుగారు చెలిపిరి. ఇట్టికారణము నిజమయినను, పోలీసుశాఖ స్వావముగ లేనిచో, అనుకూలఫలము గలిగెడిది గాదని, ప్రభుత్వము వారు సూచించిరి. నేరా స్వేషణము, 1928 సంవత్సరమునాటివలెనే నిలిచి యున్నది. రెండు మండలములలో అన్వేషకసంఘములు తృప్తికరముగ బనిచేసెనట. నాల్గు మండలములలో క్షీణత గనుపించెనట. ఇందుకు కారణ మేమియో కనుగొని, అభివృద్ధికై ప్రయత్నములు నడపవలయునని, ప్రభుత్వమువారు గోరిరి. చెన్నపురిలో మోటారుప్రమాదములసంఖ్య పెరుగుట, ఈ విషయమై గలిగిన అభివృద్ధి కెట్టికళంక మాపాదించదని, ప్రభుత్వమువారు భావించుచున్నారు. మద్రాసు నగరమున దప్ప ఇతర ప్రదేశములలో, మోటారుల రాకపోకలస్థితి అనుకూలముగ లేదనియు, ప్రమాదములసంఖ్య 314 నుండి 480 కి పెరిగెననియు, చనిపోయినవారి సంఖ్య 148 నుండి 172 కి పెరిగెననియు, ఇందుకుగాను ప్రధానపట్టణే తరప్రదేశములలో సిబ్బంది నేర్పరచుటయ గాక, ప్రజలుగూడ ఈవిషయమై జాగరూకతతో మెలగునటుల బోధింపవలయుననియు, ప్రభుత్వమువారు గోరుచున్నారు. పోలీసువారికిని మేజిస్ట్రేటులకును గలసంబంధము అనుకూలముగ నుండెనని సూచింపబడినది. కాని, దీనియందు విశేష మేమిగలదో తెలియదు. సబ్ ఇన్ స్పెక్టరుల జీతముల ప్రమాదము

విషయమున జరుగుచున్నలోపములను, ఇన్స్పెక్టరు జనరలుగారు తమ రిపోర్టులో సూచించి, పీని తొలగించిన గాని సబ్ ఇన్స్పెక్టరులు స్వావము జూపరని చాటిరి. వీరి యభిప్రాయముతో ప్రభుత్వమువా రేకీధవించుచు, ప్రమాదాతనల విషయమై సూపరింటెండెంటులు శ్రద్ధవహింప గోరిరి.

మలబారు టెనెన్సీచట్టము

మలబారు టెనెన్సీచట్టము శాసనమగు అద్దప్ప మింకను కలుగలేదు. రాజప్రతినిధిగారికి, జస్టిసులు భూస్వాములును, రైతులును జేసిన విన్నపములకు పిమ్మట మదరాసు శాసనసభవారిచే సంగీకరింపబడి గవర్నరుగారిచే నామోదంపబడిన టెనెన్సీచట్టము టిరిగి మదరాసుప్రభుత్వమువారి విచారణ కంప బడెను. సాగుబడిచేయని కన్నందారులకు శాశ్వతపు జిరాయితిహక్కు సీయవలెనా యనుప్రశ్నను పునర్విచారింపవలయు నని, మద్రాసుప్రభుత్వమువారిని ఇండియాప్రభుత్వమువారు గోరినటుల తెలియుచున్నది. చట్టములోని మిగిలిన యంశములను మార్చ నవసరము లేదని, ఇండియాప్రభుత్వమువారి రభిప్రాయపడిరట. మద్రాసుప్రభుత్వమువారు మరల శాసనసభతో సంప్రతించెదరో లేక తమ యభిప్రాయమును వెంటనే తెలిపెదరో చూడవలయును. మదరాసు టెనెన్సీచట్టము కొన్ని సంవత్సరముల క్రిందట, ప్రస్తుతప్రభుత్వకార్యనిర్వాహకసభ్యులగు కృష్ణకానాయుడుగారు అసభికారసభ్యులుగ నున్నపుడు ప్రవేశపెట్టిరి. పిమ్మట రాఘవయ్యకమిటీవారు విచారణ నలిపి, చట్టము నొకదానిని తయారుజేసిరి. ఈ చట్టమును శాసనసభవారి సంగీకరించిరి. కాని, గవర్నరుగారు కొన్ని మార్పుల గావించు నిమిత్తము మరల దీనిని శాసనసభకు పంపిరి. ఈ మార్పులను గూడ శాసనసభవారి సంగీకరించిరి. ఈ చట్టమును గవర్నరు సంగీకరించి, రాజప్రతినిధిగారి అంగీకారమున కంపిరి. కాని, రాజప్రతినిధిగారు మరల దీనిని మద్రాసు ప్రభుత్వమువారి కంపిరి. ఈ చట్టము శాసన మగులోపల యింకను నెట్టి అవాంతరములు చేకూరునో చెప్పవీలులేదు.

లిబరలు, లేబరుపక్షములు

యందు జార్జిగారికిని, మాక్స్ నాట్టుగారికిని మధ్య నిరుద్యోగ సమావేశమునందు పాత్తుచెడ నని వార్తలు దెలుపుచున్నవి. లిబరలుపక్షము వారిటీవల సమావేశమై, యి క మీ ద గూ డ ప్రత్యేకపక్షముగ వ్యవహరించి, పార్లమెంటు సభలో తమ శక్తిని జూపవలయు నని తీర్మానించిరి. వీరి పట్టుదల గాంచిన ఆశ్చర్య మగును. లిబరలు పక్షమువారి కెన్నటికయినను పరిపాలనాధికారము లభించుననిగాని, వీరికి సంఖ్యాధిక్యము లభించుననిగాని, తలంపవీలులేదు. లిబరలుపక్షమున కొక్క శక్తిమాత్రము గలదు. మిగిలిన రెండుపక్షములలో నెదియో యొకదానితో జేరి, ప్రభుత్వము నోడించుటకు, జాలియుండును. ఇంతకన్నను వేరు లాభ మొనర్పజాలదు. కేవలము ప్రభుత్వముల నోడించుట కక్కరకువచ్చు పక్షమును, బ్రిటిషు ప్రజలెంతకాలమభిమానించెదరను ప్రశ్న గలదు. లాయడు జార్జి గారిట్టిగౌరవముతో తృప్తి జెందుచున్నటుల దోచును.

ప్రభుత్వము నోడించుటకు తోడ్పడుపక్షము, ప్రభుత్వాధికారమును స్వీకరించునీతిలో నున్నగాని ప్రయోజన ముండదు. అట్టిభారమును లిబరలుపక్షము వహింపజాలదు. బ్రిటిషుప్రజ లిపక్షమునకు త్వరలోనే స్వస్తి జెప్పెదరనియు, ప్రభుత్వపక్షము, ప్రతికూలపక్షము అనుపక్షములను రెంటినే నిలిపి యుంచెద రనియు తలచెదము.

సమైచట్టము: లేబరుప్రభుత్వము

కన్సర్వేటివుప్రభుత్వమువారు పరిపాలించినపుడు సమ్మెలచట్టమును నిర్మించి, కార్మికులకుగల స్వాతంత్ర్యము నరికట్టిరి. తాము పరిపాలనమునకు రాగనే దీనిని తొలగించెద మని, లేబరుప్రముఖులు చాటిరి. ఇంతవరకు వీరి క్కార్మమును నిర్వహింపజాలక బోయిరి. త్వరలో ఎన్నికలు జరుగునని పదంతిగా నున్నది. ఈ వందతి నిజమగుచో, లేబరుప్రభుత్వ కాలము సమ్మెలచట్టమును రద్దు జేయకముందే, అంతరింపవచ్చును. కార్మికప్రభుత్వమువారు హిందూ దేశము విషయమై గావించిన వాగ్దానములనే గాక, కార్మికసమస్యల విషయమున జేసిన వాగ్దానముల నయినను చెల్లించజాల కున్నారు. ఈ విషయమున క్లిన్సుమంత్రిగారు కార్మికసమావేశములో సమాధానము జెప్పడాడంగిరి. తమసిద్ధాంతము లొక్క మారే ఆచరణలోనికి రాలేదని దిగులొంద గూడదనియు, నెమ్మదిగ గాని తమ ఆశయములు సఫలము గాంచజాలవనియు, ఓరిమివహింపవలయుననియు, వీరు ఎచ్చరించిరి. సమ్మెలచట్టమును రద్దుజేయుటకై అవకాశము కొరకు లేబరు ప్రభుత్వమువారు వేచియున్నారని, క్లిన్సు మంత్రిగారు నుడివీరి. ఎంతకాలము వేచియుండినను, అట్టి యవకాశము లభింపదు. ఊరక వేచియుండుట కన్న, లేబరు ప్రభుత్వమువారు వెంటనే యిక్కార్మమునకు బూనుట వివేకమగును. కాలయాపన వలన, ప్రయోజన ముండజాలదు.

సంధిసంభాషణలు

సంధిసంభాషణలు ముగిసె ననియు, గాంధీ మహాత్ముడు ఇతర కాంగ్రెసునాయకులతో గలసితమ ప్రత్యుత్తరమును తయారుచేయుచున్నారనియు, నేటిదినము దానిని రాయబాళల కొనగెదరనియు, తెలియుచున్నది. మహాత్ముని ప్రత్యుత్తరము, ప్రతికూలముగ నున్నటుల అసాసియేటెడు ప్రెస్సువార్తలు దెలుపుచున్నవి. శ్రీప్రెస్సు వార్తలు ఆశ కవకాశమున్నటుల సూచించుచున్నవి. ఏది యెటులున్నను, సంధిరాయబారములు విఫలమగుచో, ఇంతవరకు జరిగిన రాయబారుల వివరములు వెంటనే ప్రచురింపబడును. ఏ సంగతియు త్వరలోనే తెలియగలదు. ఇంగ్లండులోను ఇండియాలోను గూడ రాండుటేబిలు సమావేశమునకు వాయిదా వేయబడు ననియు, నవంబరులో పార్లమెంటు సభకు ఎన్నికలు జరుగుననియు, వదంతలుగలవు. ఇట్టివదంతలు నిరాధారము లని, అసాసియేటెడు ప్రెస్సువారు దెలుపుచున్నారు. ఇదివరకు ప్రకటించిన తేదిననే, రాండుటేబిలు సమావేశము జరుగునట. కాని, కాంగ్రెసు నాయకులు లేని సమావేశము నిష్ఫల మగు నని తెలుపనవసరములేదు.

కాశీ నాథుని
నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు
కాశీ గృహ నామము
నేటికి 138 దినములు
నిర్బంధింపబడినదినము 21-4-1930

జాక్ హబ్బుగారి రాక

సుప్రసిద్ధ బ్రిటిషు క్రికెట్టు నిపుణులగు జాక్ హబ్బుగారు, అక్టోబరునెలలో బయలుదేరి హిందూ దేశమునకు వచ్చెదరనియు, విజయనగరము కుమారమహారాజుగారి అతిథులుగ నుండి, వారు సిలోనుకు గొంపోయెడి జట్టుతరపున ఆడెదరనియు, తెలియుచున్నది. హబ్బుగారికి మించిన నిపుణులు క్రికెట్టు ప్రపంచమునందు మరియొకరు లేరని, ఎల్లరంగీకరించిన విషయమే. ప్రసిద్ధనిపుణులగు మహారాజా రంజితసింగుగారు గూడ నిట్టి యభిప్రాయమునే యీ మధ్య తెలిపిరి. ఇటీవల గెలుపొందిన ఆస్ట్రేలియనులు సయితము హబ్బుగారికి అపూర్వస్థాన మొసగిరి. వయస్సు మీరుటచే, పీరికమీద పోటీ ఆటలందు పాల్గొనదలచకబోయినను, హబ్బుగారి కన్నిరకముల ఆటలును కరతలామలకమని, ఎల్ల రంగీకరించెదరు. ఇట్టి నిపుణుని ఆటను జూచు భాగ్యము, హిందూదేశమునకును, సింహళమునకును గూడ త్వరలో లభింపగలదు.

బ్రామ్లె ఎన్నికలు

బ్రామ్లె డివిజను ఎన్నికలలో సామ్రాజ్యవాణిజ్యపక్షాభ్యర్థి యోడిపోయినను, కన్సర్వేటివు పక్షాభ్యర్థికి చేకూరిన వోట్ల సంఖ్యాధిక్యము చాల తగ్గినందులకు, సామ్రాజ్యవాణిజ్యపక్షమువారు సంతసించుచున్నారు. ఇకముందు కన్సర్వేటివు పక్షాభ్యర్థులకు పోటీగ, క్రొత్తపక్షమువారు అభ్యర్థులను నిలువబెట్టెదరు. జయము వీరి కికమీద గలుగునను నాశ వెలిబుచ్చబడినది. కాని, నూతనపక్షమువారి యాశలు ఫలించునను సమ్యక్ము గనుపింపదు.

తోళ్ల విచారణసంఘము

తోళ్ల విచారణసంఘమువారు తమ రిపోర్టును ప్రచురించిరి. తోళ్ల పరిశ్రమ నభివృద్ధి గావించుటకును, విదేశములలో హిందూదేశపు సరకులు అమ్ముడు పోవునటుల జేయుటకును, శాశ్వత సంఘము నొకదాని నేర్పరుపవలయునని, ఈ కమిటీ వారు గోరుచున్నారు. భిన్నాభిప్రాయములనుగూడ కొందరుసభ్యులు దెలిపిరి. ప్రభుత్వమువారి సంఘపు సలహాలపై నెట్టిచర్య దీసికొందురో చూడవలయును.

పంజాబు పోలీసువాని అరెస్టు

కలకత్తా, నెప్టెంబరు 4:—నిన్నరాత్రి ఒక పంజాబీ రిజర్వు పోలీసువాని చంప యత్నించినందులకు కలకత్తాలో రహింఖా ఆను పంజాబీ రిజర్వుపోలీసు ఆరెస్టుచేయబడెను. నిన్నరాత్రి వీరిద్దరికి పోట్లాట జరిగెను. కావున పగసాధించుటకై యతడు అర్ధరాత్రి సమయమున రుపాకి, తోటలు తీసి కొనినాయు యిది కాల్చెను. దెబ్బతిగిన పోలీసు ఆనుపక్షంలో చాల ప్రమాదాకస్థుల నున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

విదేశవార్తలు

అంతర్జాతీయ మోటారు ప్రదర్శనము

(వైలెన్స్)

కుగ్నీ, సెప్టెంబరు 4:—అంతర్జాతీయ మోటారు ప్రదర్శనము వచ్చే నెల ఒలింపియాలో ప్రారంభమగును. మంచి అందముగను డేయింగు నుండునట్టియు తక్కువఖర్చుగల బండ్లను తయారుచేసెదరట.

తంత్రిమూలముగ బొమ్మల నంపుట

(వైలెన్స్)

కుగ్నీ, సెప్టెంబరు 4:—గ్రేటు బ్రిటను స్వీడనుకు నేటి మధ్యాహ్నము తంత్రిమూలముగ బొమ్మల నంపుటకు ప్రారంభించెదరు. ఈ ప్రకారము ఏబొమ్మలైనను, వ్రాతపై న యథా మాతృకముగ మరల చిత్రపటమగుట.

సర్వేన్ద్ర జాక్సను దంపతులు

నేడు ఇండియాకు బయలుదేరిరి

(రూటరు)

లండన్, సెప్టెంబరు 4:—సర్వేన్ద్ర జాక్సన్ (బెంగాలు గవర్నరు) దంపతులు నేడు లండనునుండి ఇండియాకు బయలుదేరిరి.

న్యూజిలండులో నిర్బంధ నైనికపుతరిఫీడు నెత్తివేసిరి

(రూటరు)

వెల్లింగ్టన్, సెప్టెంబరు 4:—న్యూజిలండులో నిర్బంధ నైనికపుతరిఫీడు నెత్తివేయుటచే అందరి నైనికదోష్టములు ఇండియాలోను ప్రాచ్యదేశమునను సామ్రాజ్యసైన్యములో చేరవచ్చునని బ్రిటిషు అధికారులు దెలుప, చాలమంది చేరనున్నారు.

విరాళము

(రూటరు)

లండన్, సెప్టెంబరు 4:—కొడైక నాలుగో నన్న ప్రెస్బిటేరియను మతమునకు సంబంధించిన విద్యాసంస్థలకు జాన్ ఎన్. కెన్సిడి అనునామ మరణనయమున 50 మతవిద్యాసంస్థలకిచ్చుటగాను 10000000 డాలరుల ఆస్తిని ఇచ్చి పోయెను. ఇందులో 50000 డాలరులు ప్రైవేట్ కీయబడును.

తుపాను

స్కాంట్లాండ్ మింగులో నష్టము

(రూటరు)

న్యూయార్కు, సెప్టెంబరు 4:—తుపానుచే స్కాంట్లాండ్ మింగులో చాలావొట్ట భూరముగ నష్టము గల్గెననియు మనమృత్యుగూడ మరణించిరినియు హావన్నావార్తలు దెలుపుచున్నవి.

చనిపోయినవారు దెబ్బలు తిన్నవారును 90 మంది గలరట. డెమింగ్ సగరమును తుపాను పాడు చేయుటచే 20 మంది చనిపోయిరి. ఆస్తి అపారముగ పోయినది. సగరములో వాయువార్తా కార్యాలయములు ఎన్నియో నాశనమైనవి. గంటకు 150 మైళ్ల వొలిస తుపాను వీచెను. నిన్న ఉదయ మిట్టు నాలుగుగంటలు వీచెను. మొత్తము సగరముంతయు నాశనమైనవని చెప్పవచ్చును. సముద్రతంత్రీవార్తాకార్యాలయము పూర్తిగ తుడిచి పోయినది. దరహస్తవంతయు ఈ ప్రజలకు జరుగుగ నీరుకావలసియున్నది. ఆకలిబాధచే పెక్కు దొంగతనములు జరిగెనని చెప్పుచున్నారు.

వైమానికురాలగు ఆరియాన్స్ ఆరోగ్యము బాగు లేక పోవుటచే ప్రస్తుత మామె కనులన్నిటిని నిలిపివేసి విశ్రాంతి గొనును.

కెన్యా రాజకీయ పరిస్థితులు

తూర్పు ఆఫ్రికా కాంగ్రెస్ కార్యనిర్వాహక సంఘమువారి ఆక్షేపణ

(రూటరు)

నైరొబీ, సెప్టెంబరు 4:—గత జూలై మాసములో కాసనభేద ప్రారంభమైన తేదీనపుడు గవర్నరుగ సర్ ఎడ్వర్డు గ్రెగ్ గారు కెన్యా రాజకీయపరిస్థితులను వివరించుచు ఈ సమస్యలన్నియు స్పష్టముగ పరిష్కారము కావలెనని వ్యక్తీకరించిరి. కలవరమును కలుగజేయుచున్న రాజకీయ తగాదాలేములను దెలిపిరి. కెన్యా గవర్నరు సామ్రాజ్య ప్రభుత్వమువారి విధానమును ఏపక్షము వారిపట్లను పక్షపాదము లేకుండ కిరసావహించవలసిన విధియే గాని వేరొండుగాదనియు గవర్నరు అనాడు జెప్పినమాటలు గవర్నరు పదవిలో నున్నవారు అనవలసినవి గావనియు తూర్పు ఆఫ్రికా కాంగ్రెస్ కార్యనిర్వాహక సంఘమువారు అధినివేళ మంత్రికిని, ఇండియా మంత్రికిని ఇండియా ప్రభుత్వమునకు తంతి నందిరి.

యూరపియను సెటరు (కెన్యాలో స్థావర మేర్పరుచు కొన్న యూరపియను) మాట్లాడునటలవలె నున్నవిగాని గ్రెగ్ గారి మాటలు గవర్నరుగానున్నవారు అనవలసినవిగ లేవనిరి. దేశీయ విధానమునూర్చి ప్రభుత్వమువారి ప్రకటనమే బాగు న్నదనిరి. తూర్పుఆఫ్రికా అంతటను ఆవిధానమును ఇనుమం తెయు జనదాటకుండ అమలు జరుపవలెననిరి.

గోధుమపంటను ఎక్కువగా పండించుటకు ప్రకృతి కాస్త్రవేల్తలు కృషి సల్పుచున్నారు.

వ్యాయామ క్రీడలు - క్రికెట్

ఆస్ట్రేలియనులకును ఇంగ్లాండు జట్టుకును పోటీ లండన్, సెప్టెంబరు 3:—ఆస్ట్రేలియనులకును ఇంగ్లాండు జట్టుకును క్రికెట్ పోటీ నేడు పోక్స్టాఫునందు ప్రారంభమాయెను. ఆనాటి ఆట ముగియునపుడు ఇంగ్లాండు జట్టు 5 గురికి 249 పరుగులు జేసియుండెను.

ఇంగ్లాండు జట్టు తమ ఇన్నింగసు ప్రారంభించిరి. వయాట్, హార్కగార్లు మొదట ఆడిరి. వీరిరువురు కులభముగ పరుగులు చేయుచుండిరి. పరుగులు 78 అగు సరికి హార్కగారు అవుటు గావించబడిరి. ఫలహారాంతరము వీరు అవుటు ఆయిరి. వీరు 88 పరుగులు జేసిరి. వీరప హామారుగాడు హార్కగారిపానే అడుచూ పరుగులను 108 వరకు సాగించిరి. వయాట్ గారు యీ సమయమున అవుటు ఆయిరి. వీరు 51 పరుగులు జేసిరి. హామారు గారు 54 లాండ్మెన్ గారు 28 చావమాన్ గారు 40 ఏము గారు 22 పరుగులు జేసిరి.

* * * *

మద్రాసునందు క్రికెట్ పోటీలు

రాజోవు 7వ తేదీ ఆదివారము ఇండియన్ జింఖానా ఏ జట్టుకును మైలాపూరు క్రికెట్ క్లబు జట్టుకును క్రికెటు పోటీ ప్రెసిడెన్సీ కాలేజీ క్రిడాస్థలమందు జరుగును. పోటీ మధ్యాహ్నము 11-30 గం ప్రారంభమగును. ఈక్రిందివారు ఇండియన్ జింఖానా జట్టు తరపున ఆడెదరు. శ్రీయుతులు బి. నుబ్రహ్మణ్యం (కేప్టెన్) యం. వెంకటరామాయజాలు, యం. బాలయ్య, టి. పి. కేశవన్, యం. జే. గోపాలక్ చంద్రరావు, హూక్, యస్. కే. నరనాధక్, ఏ. వి. కృష్ణస్వామి, సి. ఆర్. గణపతి, తోకోపన్ గార్లు రిజర్వులు బి. నరదరాజులు, ఏ. డి. పనుపతంగార్లు.

* * * *

ఇంగ్లాండు క్రికెట్ యోధుడు

జాక్ హాబ్బుగారు ఇండియాకు రానుండుట

ఇండియాలో మూడు నెలలుండెదరు

హాబ్బుగారు విజయనగరం జట్టుతరపున సిలోనులో ఆడెదరు లండన్, సెప్టెంబరు 3:—ఇంగ్లాండు క్రికెట్ యోధుడు జాక్ హాబ్బుగారు తనవతితో సహా ఇండియాకు రాజోవు ఆస్ట్రేలియను మాసములో రానున్నారు. వీరు ఇండియాలో మూడు మాసములు విజయనగరం మహారాజా కుమార్ గారి ఆతిథ్యముగా నుండెదరు. రాజోవు దేశంబరులో సిలోనునందు క్రికెట్ పోటీ ఆనునట్టి విజయనగరం జట్టులో జాక్ హాబ్బుగారుకూడ ఆడు నటుల తేలియుచున్నది.

తోళ్ల పన్ను విచారణసంఘము

ఎగుమతిపన్ను విధించి హాత్రమును

వృద్ధిచేయుటకు ప్రయత్నములు

సిమ్లా, సెప్టెంబరు 4:—తోళ్ల పన్ను విచారణ సంఘమువారి నివేదిక యిప్పుడు ప్రచురింపబడినది. ఈ సంఘము వారు స్థిరముగానుండు ఒకసంఘ ముండవలెనని సలహానిచ్చుచున్నారు. ఈ సంఘముయొక్క కర్తవ్యములు:—1 భారతదేశము లోను యితర దేశములలోను ముడితోళ్లను గురించిన సమస్యలను పరిష్కరించుట. 2 భారతదేశమునందు తయారగుతోళ్లను పడునుచేసి తయారగు తోలుపనిముట్లను యితర దేశములలో ఆమ్మించుట.

దేశమునుండి ఎగుమతియగు ముడితోళ్ల మొద నూటికి ఒక రూపాయచొప్పున పన్ను విధించి ఈ సంఘమునకు మూలధనము కల్పించుటకు తోళ్ల పన్ను విచారణసంఘమువారు సలహానిచ్చిరి. సెన్సు కమిటీవారి అనుభవముల ననుసరించి ఆపుడప్పుడు ఈ ఎగుమతిపన్నును మార్పుచుండ వచ్చును. తోళ్ల పరిశ్రమయొక్క ప్రస్తుతపు దురవస్థలను కర్తవ్యము, నిమ్న జాతులకును కలుగుచున్న నష్టము ఆపారమనియు, ఈ పరిశ్రమను వృద్ధిచేయుటవలన వారికి కలుగు లాభ మపారమనియు సంఘమువారు తెలుపుచున్నారు. సంఘసభ్యులు పలువురు పరస్పర భేదాభిప్రాయములను ప్రకటించుచున్నారు. కాని పై సలహాలు ఏకగ్రీవముగా చేయబడినవి. (ఆ. ప్రె.)

పంజాబు

నియంత అరెస్టు

లాహోరు, సెప్టెంబరు 4:—దాల్ బగ్నాధ్ లూద్రగారు ఈ దినం ఉదయం పి. కో. 124 ఎ 158 సెక్షనులక్రింద అరెస్టు చేయబడిరి. వారి వెన్నంటి దోగిన జసమును పోలీసులు లాట్టిల తో కొట్టిరి. (ప్రె. ప్రె.)

శార్దూల్ సింగుగారికి మరల వ్యాధి

లాహోరు, సెప్టెంబరు 4:—సర్దూర్ శార్దూలసింగుగారు మరల వ్యాధి చికిత్సకై ఇప్పటి నెం బ్రలు జైలు కు వచ్చిరి.

బెంగాలు

కుల్నాలో కాల్పులు

కుల్నా, సెప్టెంబరు 4:—కుల్నా మండలమున దళువా హట్ గ్రామమున వాలంటీర్లకును పోలీసులకును సంఘర్షణ కలిగెను. ప్రజలు పోలీసులపై దౌర్జన్యముచేసిరి. పోలీసులు కాల్చిరి. దీనిఫలితమేమో తెలియదు. ఒక కల్లగిడ్డంగి దహించబడెను. (ఆ. ప్రె.)

బాబులుగల బ్రేదీలు

కలకత్తా, సెప్టెంబరు 4:—మువ్వల వాలంటీర్లు ఉప్పు చట్టముక్రింద శిక్షింపబడినవారు నేడు విడుదలగాంచవలసియుండిరి. కాని జైలు నిబంధనలను విరుద్ధముగా వారియొద్ద ఉత్తరములుండుటచే, మరల వారు మేజిస్ట్రేటు ముందుకు కొంటోబడిరి. ఇప్పుడు బందిలోనున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

12 గురు శ్రీలకు 4 నెలలు శిక్ష

కలకత్తా, సెప్టెంబరు 4:—12 గురు శ్రీలు పిక్టింగ్ ఆర్డి సెక్షన్ క్రింద అరెస్టుచేయబడి 4 నెలలు విడిబైదు విధించబడిరి. (ఆ. ప్రె.)

మరి ఐదుగురు శ్రీల అరెస్టు

కలకత్తా, సెప్టెంబరు 4:—5 గురు శ్రీలు బుర్రా బజార్ లో పిక్టు చేయుచుండగా అరెస్టుచేయబడిరి. వీరితోహాకి మంది పురుషులతో అరెస్టుచేయబడిరి. (ఆ. ప్రె.)

సోదాలు-అరెస్టులు

కలకత్తా, సెప్టెంబరు 4:—పోలీసులు 24 పరగణాల జిల్లా కాంగ్రెసు కమిటీ బుర్రాబజారు కాంగ్రెసు కమిటీల కార్యాలయముల కోధించి, 5 అరెస్టులు చేసిరి. (ప్రె. ప్రె.)

గుజరాతు

గుజరాతు కాలేజీవిద్యార్థుల సమ్మె

అహమ్మదాబాదు, సెప్టెంబరు 4:—ప్రభుత్వముచే క్లబులకు గుజరాతు కాలేజీ విద్యార్థులు రెండుదినములుగా సమ్మె జేసియున్నారు. గవర్నరుమెంటు హైస్కూలు విద్యార్థులు పతక నెలకొల్పు పందర్బమున పోలీసులు లాశీషయోగముచేయుండుటచే ఆవిద్యార్థులలో సానుభూతి గలిగి వీరునుఒకదినము హాజరుకాలేదు. గుజరాతు కాలేజీ ప్రెస్బిటాలు విద్యార్థులగుండి పంజాబుషీకోరగా వారు వాస్తవము తెలిపిరి. ప్రెస్బిటాలు వారు సంతృప్తిచెందక ఆందరికిని మూడు దినములు రానట్లు గుర్తించిరి ఇకముందు ధరావతుకూడ రద్దుచేయబడునని తెలిపిరి. ఇందులకే విద్యార్థుల తీరుకు సమ్మెజేసియున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

కాంగ్రెసునాయకుల కోరికలు :

ప్రభుత్వదృక్పథము

బొంబాయి, సెప్టెంబరు 8:—మహాత్మాగాంధీ పండిత మోతీలాలు పండిత జవహర్లాలుగార్లు కోరిన మరతుల నామోదించుటకు అనుమతిమగు మనస్థితి దొరతనమవారి కింకను కలుగలేదు. అనగా వారి హృదయ మింకను మారలేదు. ప్రధానవిషయములలోనే సమాధానము కుదురలేదని తెలియుచున్నది.

మహాత్ముడును రాజప్రతినిధియును

కలసి మాట్లాడుట

కడవటిప్రయత్నముగా రాజప్రతినిధియును మహాత్మాగాంధీ పండిత మోతీలాలు నెహ్రూ పండిత జవహర్లాలు నెహ్రూగార్లును మరియొకసారి కలసి మాట్లాడుటకు తగిన యేర్పాటులు చేయబడునని తెలియుచున్నది. ఇర్విన్ ప్రభువు సిమ్లాలోను పండితులు నయిలీలోను మహాత్ముడు మున్నగువారి ఎరవాడలోను యుండి మధ్యవర్తులత్వము సభావణలను జరుపుటకంటే అందఱును ముఖముఖిని యొకరినొకరు లేకుండ మనఃపూర్వకముగా మాటలాడినచో సరిగ్గా కుదురవచ్చును. అని తలపబడుచున్నది.

జయకరుగా రింకను ఆశతోనే యున్నారు

జయకరుగారి కింకను నిరాశ కలుగలేదు. పండితు లీర్దురును రాజప్రతినిధి మరతులకు సమ్మతించకపోయినను జయకరుగారింకను ఆశతోనే యున్నారు. ఈసారి జయకరుగారి నిర్బంధములననే సప్రగారు మరల పూనాకు వెళ్లిరి.

ఇండియామంత్రియే రాయబారములను

ప్రారంభించుట

మొదట యిండియా మంత్రియే బి. ఎన్. శ్రీనివాస శాస్త్రిగారి ద్వారా గాంధీమహాత్మునితో సంభాషణలను ప్రారంభించెనను విషయ ముపుడు బహిరంగమే యైనది. అటుపిమ్మట ప్రతినిధియును బ్రిటను దొరతనమువారితో శాలోచించియే రాజప్రతినిధి పనిచేయుచుండెను. బ్రిటను దేశములోను భారతదేశములోను దొరతనమువారిలో ఒకపక్షము వారు యెటులైన సందర్శి కుదుర్చువలెనని షిక్కిలిగా కోరుచున్నారనుట కెట్టి సందేహమును లేదు. సప్ర జయకరుగార్ల దీక్షయే యందుకు ముఖ్య నిదర్శనము.

సప్ర జయకరుగార్లు రాండుటేబిలు సభకు

వెళ్లదలచుట

రాజీ కుదరకపోయిననుగూడ సప్రజయకరుగార్లీర్దురను రాండుటేబిలు సభకు వెళ్లుటకే నిశ్చయించిరి. వారీసల మూడవవారమున బయలుదేరెదరు. రాండుటేబిలుసభ జరుగుటకు 15 రోజులు ముందుగా లండనునగరమును చేరెదరు. ప్రయాణదినము వెల్లడియైనచో కాంగ్రెసువారును పాదులను అనవసరమనిరిగోధ ప్రదర్శనములను గావించురను కారణమున వారు దానిని వెల్లడించుటలేదు. (బోంబేక్రాంతికం.)

గన్నవరం

క్రాంతబాలికా పాఠశాల

గన్నవరం (కృష్ణా) సెప్టెం 8:—కృష్ణాజిల్లా జస్టిసు ఆఫీసుకు జగన్మోహనరావు, భూషణయ్యగార్లు ఎన్నికలలో విజయమొందుటగలపడుచున్నది. మంత్రిల పక్షము వారికి ఉయ్యూరుజమిందారుగారు సహాయము చేయుచున్న సందేహముగనే యున్నది.

జిల్లా మధ్యస్థానమున ఉజ్జలి బాలికా ఉన్నతపాఠశాలను స్థాపించుటకు ప్రజలు మతూహలపడుచున్నారు. సీతారామయ్యచౌదరి, శ్రీరాములు పిచ్చయ్య, పద్మనాభంగార్లు మున్నగువారు పాఠశాలను నెలకొల్పి ప్రారంభించవలెనని మిర్జాపూరం జమిందారుగారిని కోరిరి. (ఒకవిలేఖరి.)

వేటపాలెం

ఆకాశమున విచ్చిత్రము

8-9-1930 తేది రాత్రి 9-10 గంటల పడమరనుండి కుక్రహమంత ప్రకాశమానమగు ఒక నక్షత్రము ఒకతోకతో క్షుణ్ణముదేరి ఆకాశమునైకెక్కి తూర్పుకొనవరకు క్రిందికి దిగజూడెను. ఆ తోకయందు నాలుగైదు చుక్కలున్నవి. చాలమంది చూచినారు. ఉల్కలువైకుండి క్రిందికి జారుటయే కాని వైకెక్కుట యెన్నడును చూడలేదు. అందుచే ఇది ఉల్కయని తోచదు. ఇది ఏమో పండితు లీప్రతికాముఖమున చెల్లి ప్రార్థకులు. ఈ దృశ్యము రెండునిమిషములలో జరిగెను.

చెళ్లపిళ్ల నుందరరావు,

వేటపాలెం, సామర్లకోటపాడు, తూర్పుగోదావరిజిల్లా.

సూడు ప్రదర్శనములు మాత్రమే

విక్టోరియా పబ్లిక్ హాలులో

మైసూరు గుబ్బి థియేట్రీకల్ కంపెనీవారిచే

“నతారమ్” ప్రదర్శించబడును

మంగళవారం 9-9-30 తేది సాయంత్రము 5-8 గంటలకు.

11, 18 తేదీలలో హాల్లనండ్ ప్రదర్శనమున నాటకములకై నిర్దేశింపుడు.

పురజనులయొకడైన మనసరమై యున్నది.

వివేకరత్నాకర, జి. హెచ్. వీరన్న, ప్రాప్రేటరు. (చుక్కారెడకు హాస్యనటకుడు)

టె.

ది యూనివర్సల్ మ్యూజివల్ ఎయిడ్ అండ్ పూర్ హౌసెస్

అసోసియేషన్, లిమిటెడ్: మద్రాసు.

1930 సం॥ ఆగస్టు మాసములో జరిగిన చీఫ్మెంట్లు (డ్రాయింగ్స్) గెలుపొంది, తమ పెల్లెలు యెదురుగ నమోదచేయబడిన మొత్తములను వడ్డీలేకయే స్వంతహామిలపై ఋణముపుచ్చుకొనుటకు హక్కుగలిగిన 7, 8 నీరీసులోని డౌనేషన్ సర్టిఫికేటుదార్ల జాబితా.

వరుస సంఖ్య. సర్టిఫికేటు నెంబరు.

పేరు, అడ్రసు.

ఋణముయిచ్చు సొమ్ము.

V.	871	విప్లర్ వై. టి. ఎన్. నారాయణశాస్త్రి, ప్రాప్రేటరు, వై. నారాయణగారి టైప్ రైటరు సప్లయ ఏజెన్సీ, 864 ఎస్.పి.జేడ్, మద్రాసు.	రు. 500
I.	7629	విప్లర్ పి. వి. నీలకంఠమ్ మైదలయ్యార్, ఎలెక్ట్రిక్ వైరింగ్ కంట్రాక్టరు, 27, నురుపప్పచెట్టిపేడి, చింత్రాదిపేట, మద్రాసు.	రు. 500
III.	2242	విప్లర్ వెంటకల్ కృష్ణారావు, రిటైర్డ్ తహశీల్దార్ సత్యనారాయణపేట, బెల్లారి.	రు. 500
VIII.	1927	శ్రీ నరకడమ్మి రమణమ్మ, విప్లర్ నుబ్బారావు భార్య, దిగుమర్తిపేడిపేడి, కాకినాడ.	రు. 500
VI.	2380	విప్లర్ రామనాథ, విరాళిలో స్కూల్ టీచరు, హోనేవర్, ఉల్ కన్నడముజిల్లా.	రు. 500
XI.	205	విప్లర్ సుజిత్ మాధవ లక్ష్మీకాన్యాయక్, మల్వేంటు, కమిషన్ ఏజెంట్, బందగ, మంగళూరు.	రు. 500

గలిగిన సర్టిఫికేట్ హాల్డర్ల వారసులకు ఆగస్టు 1930 లో పంచివెట్టబడిన రిజిస్ట్రేషన్ బోనస్సులందు హక్కును గలిగినవారి జాబితా.

నీరీస్ నెం.	సర్టిఫికేట్ నెంబరు.	సర్టిఫికేట్ నెం.	పేరు-అడ్రసు.	చెల్లించబడిన డౌనేషన్ సొమ్ము.	రిజిస్ట్రేషన్ బోనస్ మొత్తం.
VIII.	1	1168	విప్లర్ పుష్పటూరి సంజయమల్లు చెట్టి, మల్వేంటు, మద్రాసు.	రు. 8	రు. 500
II.	1	696	విప్లర్ అల్లూర్ హమీద్, కల్లూర్, ట్రాఫిక్ మేనేజరు ఆఫీసు, వైజాంరైల్వే, శికింద్రాబాదు.	రు. 17	రు. 500

ఇప్పటివరకొసంగబడిన సర్టిఫికేట్ల మొత్తం.	మూడు	రు. 88,000
ఇవ్వబడిన ఋణములు, బోనస్సులు మొత్తం.	,,	రు. 1,50,000
సర్టిఫికేట్ హాల్డర్లవద్దనుండి వసూలుచేయబడు సాంవత్సరీకపు చందాలు మూడు.	రు. 3,00,000	
289, తలచెట్టిపేడి, జి.టి. మద్రాసు, 8 సెప్టెంబరు 30.	జి. నుందరాజన్, బి. యే. బి. యల్. జి. డి. యే. (డిప్) జాయింట్ కెక్జికిరీ.	

భగత్ సింగు, దత్తుగార్ల నిరతనదీక్ష

భగత్ సింగుగారు విరమించుట

లాహోరు, సెప్టెంబరు 8:—14 ఏండ్లు వైదు నశభ వింది విముక్తిగాంచిన భావా సోహనసింగుగారును తండ్రి యగు సర్దార్ కిషన్ సింగు గారును ప్రార్థించినందులకు భగత్ సింగుగారు జూలై 25 వ తేదీనుండి పూనియున్న నిరతనదీక్షను నిన్నుచాలించిరి తెలియుచున్నది. దత్తుగారినికూడ నిశ్చే ఒప్పించుటకు వారి చెలియలు మూల్నానకు నేడు బయలుదేరిపోయెను.

భగవతిచరణుగారిగతి

లాహోరు కుట్రకేసులో తప్పించుకొనియున్న భగవతిచరణుగారు ప్రేలుడుపదార్థముల చేబట్టియుండగా గాఢపడి మరణించిరిని ట్రిబ్యూన్ పత్రిక తెలుపుచున్నది. (ప్రీ. తె.)

మలబారులో శిక్షలు

కల్లికోట, సెప్టెంబరు 4:—కల్లిగిడ్డంగుల పిక్కెలుచేసి నందులకై మరియొక వంటిదడకమునకు నేడు శిక్ష విధింపబడినది. సి. కన్స్టాబుల్, సి. మామన్, యన్.వి. అంబుగార్లకు 6 నెలల కఠినశ్రమ విధింపబడినది. రారీచన్ ఎజాహాజిపా సంగునిపోడువల్ గార్లకు 4 నెలల కఠినశ్రమ, రు. 25 జరిమానా విధింపబడినది.

దీనితో మలబారులో ఇప్పటికి శిక్షబద్ధ సత్కర్తలముల సంఖ్య 308. (ప్రీ. తె.)

మొహమాండుల ప్రయత్నములు

విఫలమగుట

ఖుజ్జురప్రాంతమున ఇండియా సైన్యముపై

చురుకుగా తుపాకులు కాల్చబడుట

సిన్ధూ, సెప్టెంబరు 4—ముత్తులను మొహమాండులకును ఉత్తర మొహమాండు క్షేత్రపులకును నడుమ జరిగినసంభాషణల వలన నేమియు ఫలితము సమకూరలేదని విషయం వార్తలు చెబుతున్నవి. మరి పది రోజులలో మరల జిర్గాను జరుపనట్లే కింపబడియున్నది. తులాంగజాయ్ జిర్గాకు హాజరయ్యుండెను. స్థలపరిశీలన గావించుచుండిన విమానముపయి మూడవలేదీ సాయంకాలము నాడు మరల లక్రాయ్ ప్రాంతమునుండి తుపాకులు కాల్చబడినవి. విమానములో నుండినవారు ప్రతీకారముగా తుపాకుల గాల్పిరి. ఖుజ్జుర ప్రాంతమునందలి విశోధులు నదికి రుప్రక్కల నుత్తమ బల మన భిన్నుదిగావించుకొని, మంజిస్థలములనాక్రమించియున్నారని ఖుజ్జుర వార్తలు చెబుతున్నవి. షిలిబరీ వారిపైను, కోడ్డు మీదుగా జల్లు మోటారులపైను వారు తీవ్రముగా తుపాకుల కాల్పుచున్నారు. (అ. తె.)

సం॥ రా॥ పిలిభిటులో పిశాచముల స్వేచ్ఛా విహారము

ఒక వైశ్యకుటుంబమువారి ఘోరదుర్దశ కలకత్తా, సెప్టెంబరు 4:—సంయుక్త రాష్ట్రములలో పిలిభిటు పార్శ్వపులగు ముకుందలాలు ఈ గ్రామము వ్రాసిన యీ లేఖ కలకత్తాలో నేడును ప్రచురితమై కలకత్తాలో నేడు ఉదయమున ప్రకటింపబడెను.

“పిలిభిటు గ్రామమున నొక వైశ్యకుటుంబముగలదు. ఈకుటుంబమువారికి కంటికికనబడనట్టి అగోచర భూతములవలన కొన్ని రోజులుండి వీరికి చెప్పనలవిగాని బాధలు కలుగుచు న్నవి. 12 నెలలుండి యీ పిశాచములబాధ మరింత దుర్భరమైనది. ఒక సంవత్సరము క్రితము మూడేండ్ల వయసుగల యొక బాలుని యీ పిశాచములు తీసుకొనిపోయి నూతిలో పడవేసెను. అతడు వెంటనే మృతిసోదెను. 8 నెలల యీడుగల శిశువును పిశాచములు ఒక మూడంతస్తుల మేడపైకెక్కిపెన పెట్టెనుగాని ఆశిశువుచనిపోలేదు. ఇంటిలోని వంటపాత్రములు ఆహారపదార్థములు వండబడిన పదార్థములు రూపాయిలు మున్నగున పన్నీయును మాయమగుచుండును. ఇటుకలన్నము చెప్పతిరము కాదు. రాత్రివిగళ్లు యెవరో తలుపులను గద్దుచున్నట్లు చప్పుడులు వినుటచున్న యేండును. ఇటుచు చిలక కొయ్యలను వేయబడిన బట్టలను ట్రంకుపెట్టెలలో నుంచబడిన బట్టలను గూడ నిమగ్నముగా తగులబడి పోవుచున్నవి. గత 15 రోజులలోను 1000 రూపాయల వెలగల బట్టలు తగులబడినవి. కావున ఈకుటుంబమువారి నెనరైన యీ బాధనుండి తప్పించగలిగినవో వెంటనే సహాయము చేయగోరెదను అని ముకుందలాలుగారు వ్రాసిరి.

వింత దాంపత్యము

భార్య అంగీకరించినను భార్య తల్లి అంగీకరింపక పోవుట

ఇటలీ దేశమున పిస్టోజా అను గ్రామమున దొక గృహమున భార్యభర్తలు నివసించుచుండిరి. వారు తమ దాంపత్య సంబంధమును త్రొక్కుకొనుటకు నిశ్చయించిరి. ప్రక్కయింటి వాడు ఆమె భర్తకు 12 వైస సారాబుడ్లను ఆరు వందలకు కొన్ని కొడిపిలను 100 వాణెములను (వైస) యిచ్చు పద్ధతిని భర్త తన భార్యను నతనికి వశపరచుటకు సమ్మతించెను. ఇంతలో యీతని భార్యతల్లి కెటులనో తెలిసినది. భార్య అప్పుడే ప్రక్కయింటి వానితో కాపురము చేయుచున్నది. భర్తకు ముట్టనలసినన్నియును ముట్టినది. అత్రుగారు కూడ అమాంతముగావచ్చిపడి తన కూతురును తీసుకొనిపోయినది. నేనిచ్చిన వాణెములు మున్నగు వానిని తిరిగి యిచ్చివేయమని ప్రక్కయింటివాడు భర్త నడుగగా అతడియ్యననెను. వారికిపుడు వివాద కలిగినది. (హిండు)

కలియుగ మహాశనుడు - ఒక్కడే 25 గురి తిండిని తినుట

వాల్టా నేవికు అనుబాస్సును భోజనము పంచెములో నెగ్గుట

కెల్లెర్రు, సెప్టెంబరు 1:—వాల్టా నేవికు అను బాస్సును దేశీయుని వయసు 25 రోజులు. సరాజెహూలో భోజనవిషయమున జరిగిన యొక పోటీపరీక్షలో నితడు నెగ్గెను. చాల మంది మామచుండగా నితడిదిగువ వివరింపబడిన పదార్థముల నన్నిటిని ఒక్కసారి భోజనములోనే తిని వేసెను.

17 పానుల గోధుమ రొట్టె, 2 పానుల కేపురు మాంసము, 4 పానులు వుడికించిన పోట్టు ధాన్యము, 30 భాగములు అయిగుక్రీము, వీటి నన్నిటిని యితడు తిని చాల సంతృప్తిని చెందెను.

నేటివరకును నేను నా జీవితకాలములో మూడు తడవిలు మాత్రమే కడుపునిండ భుజింపగలిగితిని. మొదటిసారి నేను నైసికుడుగా నున్నపుడు 25 మంది నైసికులొరకు సిద్ధపరుపబడిన పదార్థముల నన్నిటిని నేనొక్కడనే తింటిని.

రెండవసారి నేను మిక్కిలి హెచ్చుగా భుజింపగలిగితిని గాన నేను సరాజెహూలో మూడు 50 మైళ్ల దూరమున యేకభాటిని నడిచి వెళ్లగలిగితిని. నేను మూడు చేరగలగు వరకును నాకు మరల ఆకలి వేయలేదు.

ఇప్పుడు మూడవసారి నాకు మరల కుప్పికరముగు భోజనము లభించినది. నేను 22 పానుల రొట్టెను తిని 17 పైంటుల నీళ్లు త్రాగగలను అని నేను తెలిసెను.

(మెయిలు టూ ఇం. డి. మెయిలు.)

విప్లవాద్యము

డక్కాలో సోదాలు, అరెస్టులు

డక్కా, సెప్టెంబరు 4:—డక్కా విప్లవాద్యులకు మునుకు సంబంధించిన డక్కా సాధమును నేడు పోలీసులు లోమకా కాల్పుల విషయమై పరిశోధించిరి. ఆసోదాలు అరెస్టు చేయబడిరి. (ఆ. ప్రె.)

హాడ్సు సిద్ధి

డక్కా, సెప్టెంబరు 4:—ఎరిక్ హాడ్సుగారిసిద్ధి కొంచెము నిమ్మకాయగానే యున్నది. గాయము విషమించెననుచు నర్ర సత్యదూరము. (ఆ. ప్రె.)

మెచువా బజారు బాంబు కేసు అపీలు

కలకత్తా, సెప్టెంబరు 4:—మెచువా బజారు బాంబు కేసులో శిక్ష విధింపబడిన నిరంజననేగ్ గుప్తగాయను, మరి పదునేగురు బెంగాలీ బాలురును హైకోర్టు విశ్రామ సమావేశమునందు అపీలు దాఖలుచేసిరి.

లోమకా హత్య ఖండనము

కలకత్తా, సెప్టెంబరు 4:—రాష్ట్రముందలి మండలము లన్నియు లోమకా హత్యను, విప్లవకారల దురంతములను ఖండించుచు సభలు చేయుచున్నట్లు వార్తలు వచ్చుచున్నవి. (ఆ. ప్రె.)

లైసెన్సులేక రివాల్యరు 2 సం॥ వైదు

కలకత్తా, సెప్టెంబరు 4:—రాజదీపనమిశ్రగారు లైసెన్సు పొందక రివాల్యరు కల్గియుండిరిని జోరబాగ్ గౌరవ మేజిస్ట్రేటు 2 సం॥ కఠినవైదు విధించెను.

చంద్రనాగూరు అరెస్టులు

కలకత్తా, 4:—శిథిల ఆచార్యుగారు నుభాషిణిదేవి గారితోసహా చంద్రనాగూరులో రెండవతేదీన అరెస్టు చేయబడి కలకత్తాకు తనివేయబడిరి. నుభాషిణిదేవి శిథిలదేవి భార్యనని చెప్పుచున్నది. వీరిరువురును చిటగాంగు దురంతపు నాయకులకు ఆశ్రయ మొసంగిరిని యనుమానము.

ఇండ్ల సోదాలు, అరెస్టులు

కలకత్తా, సెప్టెంబరు 4:—కలకత్తాలో పదిపదునేనిండ్లు పరిశోధింపబడెను. 7 గరికిపైగా అరెస్టు చేయబడిరి. ఇందంతయు బాంబుకేసు సంబంధముననేనని తెలియుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

కాకినాడ

పారుపూడి రామమోహనరావుగారి అరెస్టు

కాకినాడ, సెప్టెంబరు 4:—మూడు నాలుగు దినముల క్రిందటనే, కన్నమారు కైలుసుండి విడుదల కాబడి స్వస్థానమునకు విచ్చేసిన శ్రీయుత పారుపూడి రామమోహనరావుగారు (కారాగృహవాసము ననుభవించుచున్న సత్యనారాయణగారి కుమారుడు) 8 వ తారీఖు సాయంకాలము బజారులో బహిరంగగతచేసి, 144 వ నెక్స్టుక్రింద గావించబడ్డ ఆర్డరును ధిక్కరించెనని గోడలపై కాగితముల నుండించిరి. సాయంకాలము బహిరంగగత జరుగునని సైక్లోప్రెస్ నోటీసులు పంచిపెడుతూ యుండగా, 40, 50 మంది రిజర్వు పోలీసులు సార్జెంట్లు జిల్లా నూపరింటెండెంటు లాటిల్తో లాటిల్పై వచ్చిరి. ఈలోపున నే బజారంతయు జనమతో క్రిక్కిరిసిపోయెను. ఇంతలో నోటీసులు పంచిపెడుతూయున్న రామమోహనరావుగారి చేతులో నుండి నూపరింటెండెంటు నోటీసులు లాగుకొని, రామమోహనరావుగారిని తీసుకొనిపోయి పోలీసు లాక్అప్లో నుంచిరి.

విచారణ నేడు జరుగును, యే నెక్స్టుక్రింద చార్జిచేసినది యింకను వివరములు తెలియలేదు.

కాలేజీవిద్యార్థుల హత్రాఫ్ -ప్రిన్సిపాలుగారిచర్య

1-9-30 తేదీ సోమవారము హత్రాఫ్ జరిపి కాలేజీ హాజరుకాని విద్యార్థులందరు చెరి నాల్గవార జాల్మానాయును వారి వారి సంగతులయొద్దనుండి తమ పిల్లలు ముందునుండి రాజకీయవిషయములలో యెట్టివిధముగాను పాల్గొనరని తుమాపణ పుత్తరములను తీసుకురావలెననియు లేనియెడల వారివిషయమై తీవ్రమైన చర్య తీసుకొనబడుననియు ప్రిన్సిపాలుగారు పుత్తర్యచేసిరి.

నిమ్మగడ్డ సుబ్రహ్మణ్యము.

త్రిమతి సరళాదేవిగారికి శిక్ష

అహమదాబాదులో కోటిశ్వరుడగు అంబాలాలు

సారాభాయిగారి ధర్మపత్ని

అహమదాబాదు, సెప్టెంబరు 4:—రాణుపూరులో పోలీసువారి అత్యాచారములనుగూర్చి విచారణచేయుటకు నియమింపబడిన సంఘములో శ్రీమతి సరళాదేవి గారికిని అప్పుడు సాక్ష్యమిచ్చిన శ్రీమతి నూనూబాయిగారికిని ఆసంఘమున సభ్యులుగానున్న ముసలంకరుగారికిని, మరీయిద్దరికిని, అచటనున్న ఒక ప్రిద్దరుకును ధన్యకాలో నేడు మేజిస్ట్రేటు చెరిరెండునెలలు ఖయిదును చెరి 500 జూర్మానాయును జూర్మానా చెల్లింపనిచో మరి 1½ నెలలును శిక్ష విధించెను కాంగ్రెసువారిచే నియమింపబడిన యీసంఘమువారు విచారణ చేయగూడదని దొరతనమువారు చేసిన ఆర్డరును యీసంఘమువారు తిరస్కరించినందుననే వీరికి శిక్ష వేయబడెను. శ్రీమతి సరళాదేవిగారు అహమదాబాదులో కోటిశ్వరుడును మిల్లు యజమాని యునగు అంబాలాలు సారాభాయిగారి ధర్మపత్ని. (ప్రె. ప్రె.)

సతారాజిల్లాలో యిస్లాంపూరులో దౌర్జన్యసన్నాహము

500 మంది ఆయుధపాణులై

కొండలలో దాగియుండుట

బొంబాయి, సెప్టెంబరు 4:—సతారాజిల్లాలో యిస్లాం పూరులో ప్రజలు కొన్ని వారములనుండి ప్రభుత్వపట్ల చాల తిరస్కారభావము చూపుచున్నారు. ఇటీవల వీరిలో ఉద్రేకము చాలప్రబలమైనది. వీరు కొల్లాపూరు సంస్థానమును తిరస్కరించి స్వపరిపాలనము నేర్పరచుటకు గూడ సంసిద్ధులైన నమ్మటకు తగిన ఆధారములు గూడ దొరతనమునకు లభించినవి. వీరిలో 500 మంది బిందడరు బను తుపాకులు మున్నగు ఆయుధములను ధరించి సతారాజిల్లాలోని కొండలలోనికి పోయిరి. వీరు పరిసర ప్రదేశముపైని దాడివడలుటకు సిద్ధముగానున్నారనిగూడ తెలిసినది. కొల్లాపూరు సంస్థానమున సత్యాగ్రహ ప్రాబల్యము చాల హెచ్చుగానుండుటవలన ప్రభుత్వమువారి కళాకాలలుపాతకాలు మున్నగునన్నియును నేటి నుండి మూసివేయబడెను. ఇందులో 750 మంది చేరియున్నారని తెలియుచున్నది. జిల్లా మేజిస్ట్రేటు పోలీసు నూపరింటెండెంటు మున్నగువారందరును వెంటనే తగిన శ్రద్ధను బూనిరి. నిన్ని 8 వ తేదీ బుధవారమునాడు పూనానుండి 12 లాటిల్లో సాయంధులగు పోలీసువారిని పంపిరి. నేడు ఉదయమున మరల 100 మందిని పంపిరి. వీరందరును నేడు సాయంకాలమునకు యిస్లాంపూరు చేరెదరు. రే పచట సమరము ప్రారంభమగును. పితూరీదాడు లందరును స్వయసాయదారు లనియే తెలియుచున్నది. (ఆ. ప్రె. స్పె.)

సత్తెనపల్లి చందాదారుల

కొక విజ్ఞప్తి

సత్తెనపల్లికి శ్రీయుత శ్రీగిరిరాజు వెంకట సుబ్బయ్యగారిని 8-9-30 తేదీనుండి మా ఆంధ్రపత్రికకు, భారతికి ఏకెంటుగా నుండునటుల యేర్పాటు చేసియున్నాము గాన సత్తెనపల్లి యందుండు చందాదారులు సదరు తేదీయనంతరమునుండి వారికిగాని, లేక వారి అనుమతి బొందినవారికిగాని చందాలను చెల్లించి పత్రికలను స్వీకరింప బ్రార్థితులు. వ్యవస్థాపకుడు.

నేలం డి॥ ము॥ కోర్టులో

S. C. 724/1930.

వాది:—టి. కె. నుండుప్పచెట్టి

ఎడరి

ప్రతివాది:—నేవాకుల వెంకటకృష్ణయ్య అండ్ కంపెనీ మేనేజింగ్ భాగస్వామి నేవాకుల వెంకటకృష్ణయ్య, వైన తెలుపబడినదావాలో ప్రతివాది నేలంలో 24-9-30 హాజరుగట్టు వాయిదావేయబడినటుల ఇందుమూలమున తెలుగు కోనవలయును, సదరు తేదీకి ప్రతివాది హాజరుకానిపక్షములో దావా ప్రతివాదిపక్షమున కీర్త్యచేయబడగలదు. 80-8-30, } ఎన్. అమృతలింగచెట్టియార్, నేలం. } వాదిరపు అడ్వోకేటు.

రాజ్యోప ఎన్నికలు

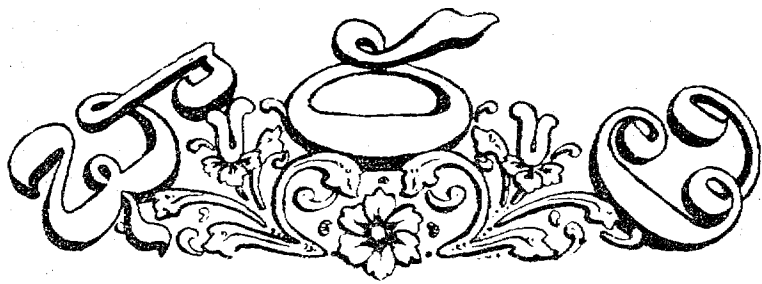
జన్మినుపక్షము

జన్మినుపక్షము సార్యజనముగా నొసర్చుటను గూర్చి తత్పక్షకార్యనిర్వాహకవర్గ మునరించి న తీర్మానము వాచరణలో నుంచి బుడలేదనియు రాజకీయవైదిలను క్రిమినలులకంటె నీచుగా జూడవలయునని శ్రీ త్యాగరాయ శ్రేష్ఠిగారు నడివినట్లును ఇయ్యని రెండును తత్పక్షమున కశేంకములుగా దలంపబడుచున్నవి.

జన్మినుపక్షమునందు బ్రాహ్మణ ప్రవేశము సంకీర్తిం చుచు తత్పక్ష కార్యనిర్వాహకవర్గ మిదివర కొకతీర్మానమును గావించినది నిజమే. ఆతీర్మానము యెన్నికలు జరుగుటకు ముందే జన్మినుపక్ష మాతృసంస్థ యగు దక్షిణభారత ప్రజోద్ధరణ సంఘముచే నామోదించబడుననియు యెన్నికలలో బ్రాహ్మణాభ్యర్థులగుట నిలబెట్టు గలుగుదు మనియు అప్పట్ల దలంచితిమి కాని మహాసభ జాబ్బొందిన తంజావూరు మండలముగా రిప్పటిపరిస్థితులలో పథను జరుపలే మని తెలిపినందున, మరొకచోట వెంటనే మహాసభను సమావేశపరుచుటకు వీలులేకపోయినందున గార్య నిర్వాహకవర్గముయొక్క తీర్మానము ఆచరణలోనికి వెంటనే వచ్చుటకు వీలులేకపోయినది. అందువలననే ప్రత్యక్షముగ జన్మినుపక్షము తరపున బ్రాహ్మణసోదరులను ఆభ్యర్థులగా నిలబెట్టుటకవకాశము లభింపకపోయినది. కాని పరోక్షముగ నీ పక్షము బ్రాహ్మణాభ్యర్థులకు సాయము పం గుచున్నదనుట. కొకటిరెండు యు చాహరణములను జూపదను. చిత్తూరుమండలమునందు శ్రీ యుత సి. ఆర్. పార్థసారథిఅయ్యగారు వారికి ప్రత్యర్థిని నిలబెట్టుకుండుట యొకటి. నేల ముత్తరాంకాదు జమీందార్ల నియోజకవర్గములో శ్రీయుత యం వి. నుబ్బగయ్యఅయ్యగ గారికి జన్మినుపక్షము ప్రత్యక్షముగ సాయమునించుటరెండు. వీనిని జన్మినుపక్ష ఋజుప్రవర్తనమునకు సాక్ష్యములుగ నుచా హరింపవచ్చును. ఇదియు గాక రాజధానియందెచ్చటను యీ మాకు యెన్నికలలో జన్మినుపక్షమువారు బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతర విభేదములతో పోటీ చేయుటలేదు ఈ పత్యమును గనునించినవారికిని, జన్మిను పక్ష నాయకులగు శ్రీ మనిస్వామి నాయుడుగారి విశాలదృష్టిని దెలిపినవారిని యీ విషయమై యింకను విశేషము చెప్ప బని లేదనియు తలంచెదను.

రాజకీయవైదిలగుగూర్చి శ్రీ త్యాగరాయ శ్రేష్ఠిగారు ముదిరిన వాక్యములను వారిమొదటనే 1928 సంవత్సరము నవం బరు 27, 28 తేదీలలో చెన్నపురి కానసభాభవనమునందు జన్మినుపక్ష సభ్యులకును నిరసించియున్నారు. అయ్యది వారి వ్యక్తిగతాభిప్రాయమే గాని పక్షాభిప్రాయమెంత మాత్ర మును గావని అప్పుడే విప్పవ్వమొనర్చబడెను. ఈసందర్భమున గత మార్చిమాసమునందు శ్రీమద్దూరి అన్నపూర్ణయ్యగారి స్థానం ధమునగూర్చి చెన్నపురి కానసభలో తేదీదిన అడ్డున్నమెం టు తీర్మానమును చర్చించుసందర్భములో ప్రస్తుత జన్మినుపక్ష నాయకులగు శ్రీ మనిస్వామి నాయుడుగారు "రాజకీయ వైది అకు ప్రత్యేకసౌకర్యముల నొసంగితిరవలయును. వారు కడుపు మాటికొఱకు జయిలుకు వెళ్లలేదు. దేశముకొఱకు వారి. అంతరాత్మ యా జ్ఞను నెరవేర్చుట కొఱకు కారాగృహము నలంకరించిరి. అట్టివారిని సామాన్య వైదితో బాటు కప్పపెట్టుట యోతమాత్రమున సంబంధము కాదు" అని చెప్పిన వాక్యమును జ్ఞప్తికి దేదగియున్నవి. ఆసమయమున జన్మినుపక్ష మంతయుగూడ తీర్మానమున కనుమలముగ తన సమ్మతి నొసంగియుండెను.

మరొకమాట. ప్రస్తుత దేశపరిస్థితులందు ఎన్నికలలో బ్రాహ్మణుల యవసరము కాదని కొందఱు అనెదరు. నిజమే కాని యింకొక విషయమును గూడ మనము గమనించవలసియున్నది. నామరూప రహితులును, అధికార బాహులు నగు యేవదిమంది వ్యక్తులూ పరిపాలనాబాధ్యతను స్వీకరించి దేశమును సార్వభౌమ కిడుమలపెట్టుటకంటె, బాధ్యతాయుతిమగు నొక ప్రజాపక్షము అధికారము నకు వచ్చుట వాంఛనీయముకాదా? ఇదియొక్కటియే ప్రజ తిష్ఠాదు గుర్తింపవలసిన విషయమని మనంచెయుచున్నాను. పరుచూరు కుందరవరదులు

న చిత్ర మా న వ త్రి క

గద్యవ్యాసములు

మోచాకుసుమామోద విచారము

కళాప్రపూర్ణ మహాపాధ్యాయ

కీ. శే. వేదము వెంకటరాయ శాస్త్రిగారు

చింతలపూడి రాధామాధవకవి

శ్రీ శేషాద్రి రమణకవులుగారు

అధ్యాప

శతావధాని వేలూరి శివరామశాస్త్రిగారు

కన్నడిగలు - తెలుగలు

విద్యాప

కూరిగనూరు నరసింగరావుగారు బి. ఏ., యల్. టి.

విష్ణుకుండి మూడవ మాధవవర్మ

ఆంధ్రసాహిత్య పరిషత్తు ససము

కీ. శే. కొమఱ్ఱాజు వెంకటలక్ష్మణరావుగారు

మఱియు, అద్భుతములైన రెండుకథలు, రసవత్పద్య కావ్యములు గలవు.

ప్రతినెల 7 వ తారీఖున వెలువడును.

వెల 0-8-0 అణాలు

మా యేజంట్లవద్దను, హిగ్గిక్ బాధమ్మ బుక్కు-స్టాన్ వద్దను దొరుకును.

ఇంజరము

ది 26-8-30 తేదీ సాయంత్రమునకు శ్రీయుత సం దూరి వెంకటకృష్ణమాచార్యులు, రావిపాటి సత్యవారాధి, చక్ర వర్తుల వెంకట్రావుగార్లు, శ్రీమతి బులుగు భద్రమ్మ, పాగ పూడి వెంకటరమణయ్యగార్లు వచ్చిరి. శివాలయమువద్ద రాత్రి 8 గంటలకు సుమారు 500 జనులతో నొకబహిరంగసభ జరిప బడెను. శ్రీ సందూరి వెంకటకృష్ణమాచార్యులు గారిని సభా ద్యక్షులుగా తులసి రామమూర్తి శాస్త్రిగారు గౌరవపాదించిరి. అయ్యచోట వెంకటరామస్వామిగా గౌరవస్థితియను ప్రస్తు తము ప్రజలందరు ఆచరించవలసినది 1. ఖద్దరభారణ, 2. మదపాననిషేధము 3. ప్రస్తుతకాసనసభాభ్యర్థులకు యెవ్వరికి వోటు నీయకుండుట యని చెప్పిరి. పారుశ్రాడి వెంకటరమణ మ్మగారు, ప్రస్తుతి పరిస్థితులనుగుంచి విపులముగ మాట్లాడుచు పురుషులు స్త్రీలకు కూడ స్వాతంత్ర్య మియవలెననియు స్త్రీ లందరు యీ యుద్ధయుధున చేరి ప్రచారము పల్చి ధన్యుల కండనియు చెప్పిరి. రావిపాటి సత్యవారాధిగారు యిప్పు డు దేశము చాలకష్టప్రపరిస్థితులలో దులగ్గాని యున్నదనియు జయ ప జయ ములు ప్రజల వై నాధా రపడియున్న విగాన ప్రజలందరి యుద్ధ యుధున బద్ధకంకలులై పనిచేయు దనియు రైతులందరుకూడ సద్యయుధున చేరి పనిచేయుదనియు చెప్పెను దేశపరిస్థితుల వివరించిరి. చక్రవర్తుల వెంకట్రావుగారు ప్రజలందరు ఖద్దరు కట్టుటయే గాక ప్రతి గ్రామమున ఖద్దరు ఉత్పత్తిసంఘముల స్థాపించవలెనని చెప్పిరి. అభ్యర్థులు సందూరి వెంకటకృష్ణమా చార్యులుగారు ప్రభుత్వములోని లోపములు, పూర్వహిందూ దేశాన్నిత్యము మొదలగు సంగతులతో గంభీరపవ్యాసము గావించిరి. చిట్టూరి అప్పారావుగారు తాము భీమవరములో

144 పెక్కును నుల్లంఘించినపుడు పోలీసువారి నొసరించిన దౌర్జన్యములనుంచి చెప్పిన పిమ్మట సభ జయప్రథముగ ముగిసెను. వాభిళి నేని సుబ్బారాయుడు.

ఆత్మకూరు (నెల్లూరుజిల్లా)

26-8-30 తేదీ మొదలు మూడు రోజులు రివిన్యూషివి జనల్ ఆఫీసరు గారైన మ.రా.రా.శ్రీ డి. వారాయణరావు గారి ఆధ్యక్షత క్రింద యీ గ్రామములో ఆరోగ్యశివసారము జయప్రథముగా జరుపబడినది. మొదటిదినము శివసారము యీ గ్రామములో స్కూలు బాలబాలికల ఉత్సవముతో ప్రారంభించబడినది. ఆ సాయంత్రము శ్రీ డాక్టరుగారు గృహ శుభ్రత- ఆరోగ్యమును గురించి యుపన్యాసము నిచ్చిరి. మర దినము ఆదిమాంధ్రుల గృహములు తనిఖీచేయబడి సుమారు మా రుమంది శిశువులకువైగా మూసె కుండుగాను పిండి యివ్వబడి నవి. ఆ సాయంత్రము రేడియోగ్రూపులో శివప్రదర్శనము జరు పబడి, ఆరోగ్యవంతముగు శిశువుల తల్లులు మువ్వురకు చీరెలు యివ్వబడినవి ఐదు సంవత్సరములకు లోబడిన శిశువుల కందరకు 250 చొక్కాలను కవిటీవారు దయతో నొసంగిరి. పిదప వివి ధవ్యాధుల ఉత్పత్తిని గురించియు నివారణమును గురించియు మ్యాజిక్ ల్యాంబరక్ సహాయమున ఉపన్యాసము లివ్వబడెను. కడపటిదినమున స్కూలు బాలబాలికలచే అటలు జరిపించబడి సుమారు 40 ల విలువగలబహుమానములు వారికి పంచిపెట్ట బడెను. ఆ సాయంత్రము విడిల్ స్కూలు బాలరచే ఆరో గ్య నాటకము" బహురమ్యముగా ప్రదర్శించబడినది. ఇట్లు పురజనుల సహాయమున యీ ఆరోగ్యసారము జయప్రథముగా ముగిసెను.

(కార్యదర్శి)

పి. కాస్తి లింగో గారు

మదరాసులో రెండవ ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటుగారు
 కేలునాయరుగారి స్థానే నియమింపబడిరి. (ప్రె. ఫో. నీ)

ఆర్. పార్థసారథి అయ్యంగారు

డి|| బ|| టి. రంగాచారిగారి కుమారులు, "వీరు కాలిక
టులో బర్మామేలు కంపెనీ ఉద్యోగిగను కాస్తూరిలినుక్లబ్బు
కార్యదర్శిగను నున్నారు. వీరు ఇండ్లాండునకు వెడలుచున్నారు.
(పె. ఫో. బీ.)

ప్రొఫెసరు జి. ఆర్. అభయంకరుగారు

పూనా లాకాలేజి ప్రొఫెసరులు. మైసూరులో జరిగిన
సంస్థాన ప్రజాసభ కార్యక్రమాలు. (ఎన్. పి. ఎస్.)

విజయనగరము

(స్వకీయవిలేఖరి)

శ్రీయుత ఇచ్ఛాపురపు రామకృష్ణారావు

ఎం. వ. పి. హెచ్. డి.గారి యువన్యాసము

విజయనగరం, పెద్దెంబరు 1:— శ్రీయుత ఇచ్ఛాపు
రపు రామకృష్ణారావుగారు విజయనగరవాస్తవ్యులు. పాట్నూ
లో భౌతికకాస్త్రోపాధ్యాయులుగా పనిచేయుచు ఆంధ్రవిశ్వ
విద్యాలయమువారి విద్యార్థివేతనముపై పరిశోధన సల్పుటకు
ఇంగ్లాండు దేశమునకుబోయి, వారివిద్య పూర్తి యయినపిదప
జర్మనీ, ఫ్రాన్సు మున్నగు దేశములు పర్యటనముచేసి ఈమధ్య
నే స్వస్థలముచేరిరి. వీరు కొలదికాలములో పాట్నూ నెక్కబోవు
చున్నారు.

28. 8-80 సాయంకాలము 4-45 గం. మహారాజావారి కళాశాల నైస్సవంశమువారి యాజమాన్యమున జరిగిన సమవేశములో సంఘాపాద్యక్షులుగు మ. రా. రా. శ్రీ కార్తీకూరి జానకిరావుసంతులుగారి అధ్యక్షతక్రింద రామకృష్ణారావుగారు 'రామన్ ఎ ఫెల్ట్ర-డానిప్రయోజనము' గురించి బొమ్మలనుకూడ చూపి బోధించిరి. పలువురు పాఠ్యాయులు, విద్యార్థులేగాక ఊరిలోని పెద్దలు గూడ దయచేసిరి.

విద్యార్థులుమున్నగువారిపై తేబడిన న్యూసెన్సు కేసు

28-8-80 వాయిదాబడిన కేసు పెదరువాడలో 29 న సబు మేజస్ట్రేటుగారి యెదుట విచారణకు వచ్చెను. ఇచ్చటకు పోలీసు సర్కిల్ ఇన్ స్పెక్టరు, ఇద్దరు సబు ఇన్ స్పెక్టర్లు, 24 కనిస్టేబులు వచ్చిరి. 16 ముద్దాయిలు, వీరికి సంబంధించిన వారు కుమారు 40 మంది కూడ పెదరువాడ వెళ్లిరి. విద్యార్థులకేసులో వాదించుటకు స్టేడరులలో ముఖ్యులగు మంధా సూర్యనారాయణగారిలో 20 మంది వకీళ్లు వాదించుటకు వకాల్తునామా సంతకముచేసిరి. ఇందులో శ్రద్ధతీసికొనుచున్నవారు శుభర్థ పార్థసారధి, వసంత రావు బ్రహ్మాజీరావుగారలు. విద్యార్థులు ఆ డోరు వెళ్లుటకు బహుప్రయసపడిరి. పబ్లిక్స్ రోడ్డునబోయినతరువాత 6 మైళ్ల నాలు దారి చిక్కుగానుండెను. అలోజన వర్షముపడుటచే మరింత కష్టముగానుండెను. మేజస్ట్రేటుగారు 4 గం. అయినపిదప కేసువిచారణ మొదలుపెట్టిరి. అందులో ముగ్గురు 1. తాటిగడప బాపిరాజు, 2. దూర్వాసుల పరమహంస 3. చెల్లూరి రంగారావుగారలు. 800 మంది చిన్న వాళ్లతో 4-తేది 11 గంటలకు పోలీసుస్టేషను యెదుట గాంధీకి జే అని కేకులువైచి, రాకపోకలు బండ్లు మొదలగువాటికి అడ్డంకతీగించినందులకు 1889 సం. 8 ఆక్టుక్రింద న్యూసెన్సు ఛార్జి గావింపబడిరి. ప్రాసిక్యూషన్ తరపున ఇద్దరు పాడ్ కానిస్టేబుల్లు విచారింపబడిరి. మొదటిముద్దాయి బాపిరాజుగారు సత్యాగ్రహి యగుటచే వాదనచేయలేదు. విగిలిన ఇద్దరితరపున సారధి, బ్రహ్మాజీరావుగారలు సాక్షులను క్రాసుచేసిరి. రాత్రి 7 గంటలగుటచే కేసువిచారణ ఆపబడెను. తిరుగ వాయిదా 4-9-80 ఆ పిదరువాడయందే వేయబడెను.

మిగిలిన 18 గురు విద్యార్థులు మన్నగువారిపై కేసు
4-9-80 అక్కిడనే వాయిదా వేయబడినది.

ఎన్నికల ప్రచారము

జిల్లా బోర్డు అధ్యక్షులు జగన్నాథరాజుగారు, శ్రీ బొబ్బిలి రాజావారు, మద్రాసు శాసనసభాధ్యక్షులుగా ఇది పరమ పనిచేసిన నరసింహరాజుగారును, శ్రీప్రముఖ ప్రచారమును చేయుచున్నారు. వీరు ముగ్గురూడ 18-8-80 తేదీని ఈ యూరనే ఉన్నారు. వోట్ల చాలమందిని స్వయముగానే చూచుచున్నారు.

శుక్రబంధు

నంత దుర్బలమైన వీర్యమునైనను గట్టిపరచి ఒక-గంటలోనే అద్భుతమైన ప్రభావమును చూపును. ఘక్లనవ్వమును కట్టుటలో శీఘ్రపండి, స్త్రీపురమలకు నిరతిశయమైనను కలిగించుటకు దీనిని వినియోగించువారు మరలలేదు. 25 మా. 2-8-0 కీలాగు ఉచితము.

17-3

17-3 త్రిపురనుందరి వైద్యశాల,
మహేంద్రవాడ-రామచంద్రపురంపాస్టు, గోదావరిజిల్లా.

‘గురుపితామహా’

హరి పేరయ్య శాస్త్రిగారు, బి. ఏ.

ಕೃಷ್ಣಜಿಲ್ಲಾ ವಿದ್ಯಾಧಿಕಾರಿ

కె. కోమను నాయుగారు

మదరాసు కండ్లకన్నుతి మాపగింఁబెండ్రింటుగ నియమింపి
బడిరి. (పి. ఎన్)

వేము వెంకట దుర్గామల్లి కార్జునశర్మగారు బెజవాడ
18 మాసముల కఠినశిక్ష అనుభవించుచున్నారు.

వైశ్యయువజనసంఘము-కాకినాడ

ద్వితీయవార్షికోత్సవము

కార్యదర్శుల నివేదిక

ఈ సంఘమునకు చెందిండు నిండినది, దీనిని 1928 వ సంవత్సరము జూలై నెలలో నాటబడినది. అది యిప్పటికి మృదువైన చిన్ని మొక్కగా బరిణమించినది. సాక్షాత్తుగవంతుడే దీనికి యండయ్యెనుండ దీని భవిష్యత్తునకు తీవ్రచాత్రమైనది సందియములేదు. కాని, మానవకృషి యున్నగాని భగవదనుగ్రహము చేతగదా కదా! కాన, ఈమృదుపల్లవమును ఒక పెనువృక్షముగా బెంపొందజేసి, దీని కాఖ్యోపకాళులు దళింపజేయుకొనునట్లు చేసి, దీనిచేతయం దనేక యనాధులకు వసతివచ్చి, వారిని నేరదీర్చి, సంఖ్యోపాధారములతోయూట పొరుగుప్రదేశములకు బదిలీచేసి, కాన, నిట్టితరీ మిన్నకుండక, మిగిలినవల నిర్వహించుట మీకర్హమై యున్నది.

ఈసంఘము నేటివరకు, దాతలను, విద్యార్థిమనియు సగు ము॥ రా॥ శ్రీ మాజేటి నారాయణమూర్తిగారి ధర్మ సత్కమనందేర్పన్నది. స్వగృహము లేకపోవుట విచారకరము గురినయము. సంఘాభిమానులు తలచిన మాసంఘమున కిది యేటి ఘనకార్యము? భవనంతులు పూనిన యిది కళతలామలకము.

ఈసంఘమునకు సంబంధించిన పుస్తకభాండాగారమును తిరిగి వచ్చినదని చెప్పట మాకంతయు గౌరవనీయము. గతసంవత్సరము నుమారు 1000 పుస్తకములుగలవు. ఇప్పటికి రూపరూ 1500 (అంధ్ర, ఆంగ్ల) పుస్తకములు సంపాదించగలిగితిమి. పెక్కు రభిమానుల ధనసహాయముచేతన, వివాహాది ఘటకార్యములందు విరాళములచేతను చందాలవల్లన, నుమారు రూ 2000 సంపాదించగలిగితిమి.

సంఘమున కనుబంధించిన ఉచిత పఠనమందిరమునకు రూపరూ 500 (అంధ్ర, ఆంగ్ల) పత్రికలు వచ్చుచున్నవి. ప్రతిసంఘ సభలకు రూపరూ 50 నలువదిమంది వచ్చుచున్నారు. ఇందుకు తగిన యేర్పాటులు పాఠశాలకు తగినంత స్థానమునుగా జేయగలగుచున్నాము.

సంఘాధ్యక్షములలో నొకటియైన పరిశ్రమకాఖ్యాభివృద్ధి యీవత్సరము కొంతవరకు చేయగలిగితిమి. అన్నదానసహజమునందు బ్యాంకులను కొద్దికొద్దిగా రేపరచి నుమారు యిరువదిమంది వైశ్యవైశ్యతరుల మెంబరుగాఁ జేర్చగలిగితిమి. ఇంకను పారిశ్రామికకాఖ్యా నన్నతాభివృద్ధి చేయవలయున్నదని మనవిచేయుచున్నాము.

మరియు, సంఘముభ్యోద్యేషములో నొకటియైన వీధి వైశ్య విద్యార్థుల సహాయార్థము సంఘపుద్రవ్యము కొంత వ్యయపఱచుచున్నాము. పితామహుల మహాకావ్యానికి పాఠశాల యందు 5 వ తరగతి నభ్యసించుచున్న గో ను గుంటలంకటనుబ్బారావునకు సంవత్సరపు జీతము సహాయము చేసితిమి. రాబోవు సంవత్సరము మతి కొందరుకు తగినంత సహాయము జేయగలగుదు మని నమ్ముచున్నాము.

ఇంకొక చిన్నవిషయము మనవి చేసికొనుచున్నాము. అయినను, యిది గొప్ప సహాయకారి. ఇట్టి యుపకారిని సొదైన మాగ్గునందు, కొన్ని కారణములచేతను, మాజతపు వలనను, నకుపజాలక పోయితిమి. ఇదియేవలన చర్చాసహజముల. చర్చయందే జాలర శూన్యహింసాత్మకము ప్రకాశించును. అందుచే రాబోవుసంవత్సరము దీనినిబట్టియు విశేషశ్రద్ధతో పనిచేయగలగుదు మని నమ్ముచున్నాము.

ఈసంఘమునకు నుమారు 120 వైశ్యులున్నా, 70 మంది వైశ్యతరులున్నా (for library only) సభ్యులై యున్నారు. ఈసంఘమునకు యంతవరకు చందాలరూపముగా నుమారు రూ. 550 న్నూ, వివాహాది ఘటకార్యములవల్ల రూ. 1750 న్నూ వసూలు చేయబడినవి.

ఈ సంఘమున కింకను గ్రంథములను, మూలధనమును, వృద్ధిచేయుటందులకు సభ్యులను కోరుచు, మమ్ముల నింకను ప్రోత్సహించగలగుటకు ప్రార్థించుచున్నాము.

బ్యాంకులను అనుమోదించు ఫలము నొసగిన కాకినాడ అన్నదానసహజమువారికిని, సంఘమునకు అయ్యుపముల యందు సహాయమొనర్చుచున్న కాకినాడ సిటీ ట్రేస్ ప్రాధ్ర యిటరు ము॥ రా॥ శ్రీ బోడా సత్యనారాయణమూర్తిగారికిని, కాకినాడ ముద్రాక్షరశాల ప్రాధ్రయిటరు ము॥ రా॥ శ్రీ మండపాక రంగయ్యనాయుడు గారికిని, పూరు జండుకో ప్రాధ్రయిటరు ము॥ రా॥ శ్రీ కనుమూరి సూర్యనారాయణాచారి

కవిశ్రమ లేదు
పి.వి.కాశీ
పనిలేదు.

మలయచందనము

రహస్యముగా నేరిక వచ్చును.

గవేరియా (నెగ)కు తుతారము, కి హాటలలో గుణము కలుగును

ప్రఖ్యాతి పొందినది. యె తల్లి 2-4-0 దీని కనుబాసం చందనతైలం జొన్న 8-0-0 కలదును ఇచ్చులతో 6-0-0

గంధరసార్కసి, రాజువరము, గోదావరితీర్థము

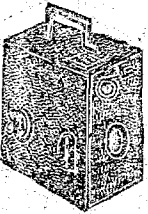
ద స రా బ హు మా న ము

రాబోవు ఆర్థోదయ మాసపు, గృహలక్ష్మీసంవిక దసరాసంవికగ వెలువడును. అందు మామూలసంవిక యందు కంటే దాదాపు రెట్టింపు పుటబండును. విద్యాధునికులయూ విద్యార్థులయూ వ్యాపకాజములలో విరాజిల్లును. మహావీరులకు లగు చిన్నికథలు నాలుగై యుండును. నాలుగైదు ప్రోత్సాహితములును పెక్కులు ఛాయాచిత్రములును ప్రచురింపబడును. అట్లమీద బొమ్మకూడ మాధుర్యమగున్నది. కేయేల? అది పుటబండును. పటములవలనను విద్యమై చోయును. విద్యానినోదములను కల్గించు ఈ సంవిక దసరా ఉత్సవదినములలో బాబాత్రికలకు ఉచితమైన బహుమానము కాగలదు. చందాదారులకు పోను కొలదిసంవికలు మాత్రమే మిగులును. రావున ఆకాధికము కలగ వంజ నేడే కాద్దవాని ఒకపత్రిక ఆర్థర రిజిస్టరు చేయించుకొనుట మంచిది.

వెల. 0-8-0. చందాదారుల కుచితము.

గృహలక్ష్మీకార్యాలయము,

యెగ్గూరు, మద్రాసు.

అనుభవమవసరమేదు

శ్రేష్ఠమగు చిత్రములు తీయుటలో పూచీ నివ్వగలము.

వియోగ్రాఫ్ కెమీరా

వలన ఫోటోలుతీయుట సులభము, చౌక గూడనైయున్నది.

ప్రపంచమంతటలోనుండు కెమీరాలలో వియోగ్రాఫ్ కెమీరా చాల చౌకయై యెవరికైనైనను సులభముగ నుపయోగించ దగియున్నది. 8 1/2 X 2 1/2 అం॥ కొలతగల ప్లేట్లపై రమ్యమగు చిత్రమును తీసిన నులభముగ తయారచేయ వీలగును. ఈ మాదిర్లలో శ్రేష్ఠమై కాన్వెన్యతనై యమృతమిది పెల్లముక్తింగ్ వట్టరుగలిగి, పూర్వప్రదర్శన, డ్రైప్లెట్లు, దానికి తగిన ద్రావకములు, వివరములు తెలుపు పుస్తకముతో సహా పంపబడును. ధర రూ. 8/- ఉత్తరప్రదేశ్ ప్రభుత్వముల ఇంగ్లీషులో జరపవలెను.

P. L. Sharma, Aligarh (U. P.)

నెహ్రూనివేదిక ఆంధ్రానుపాదము

ఇట్టి యుత్తమ రాజకీయ గ్రంథ మిదివరలో వెలువడియుండలేదు. రాజ్యాంగవిధాన మును తెలిసికొనగోరు ప్రతి ఆంధ్రుడును చదివితీరవలెను.

కైతి సులభము

కొలదిశ్రుతులు మాత్రమే మిగిలియున్నవి.

వలయువారు వెల 1-0-0 మాత్రమే తపాలాఖర్చులు ప్రత్యేకము మేనెరు, ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వము, బోర్డుబాక్సు నెం 212, మద్రాసు, అని వ్రాయవలెను.

గారికిని, గృహలక్ష్మీని సోమకేటునకు పంపుము. ఇచ్చేరు కే. యస్. కేసరివారికిని, పంపుముతలపున మాధుర్యతల్లి రావూర్ కవంజుము లిప్పించుచున్నాము. మనగ్రామవాసులకు యితర గ్రామ నివాసులకు, వివాహాది ఘటకార్యములందు మమ్ముల సత్ప్రసాదించి, విరాళము. లొసగినందులకు మేమెంతయు వారికి కృతజ్ఞులము. ఈ సంఘములో వైశ్యతరులుకూడా లైబ్రరీ మెంబరుగాజేరి మమ్ములసంతయు ప్రోత్సహించినందున మేము వారికి సంఘముతలపున వందనము లిచ్చించుచున్నారము. శ్రద్ధ పశుచంద్రునితోత దినదినాభివృద్ధి నొందుచున్న యీసంఘమునకు దింకను ఆమితముగా వైశ్యులు వైశ్యతరులు సభ్యులుగాజేరి, యిది చిరస్థాయిగా వర్ధిల్లునట్లు చేయగలందు లకు మిమ్ముల నందరిని ప్రార్థించుచున్నాము.

మాజేటి సత్యనారాయణమూర్తి,

గుల్లపూడి బ్రహ్మశిరాపు,

కక్రబిటి.

తెలుపు పట్టు వంచలు

ఈ తెలుపు పట్టువంచలు రిక్త మూర నిడివి 2 1/2 మూర వెడల్పున్న దగదగాయముగా అసోపట్టుతో నేయబడినది. చూచుటకు బహుశ్రకాశముగా యుండును. ఇది స్త్రీ పురుషులు బాలురు బాలికలు సహా ధరించవచ్చును.

పంచ 1-3 ధర రూ. 2-0-0

N. B:—3 పంచలు భిక్షతదన కొనుదారికి ఒక పోటుయింటిను ఇనామును, 6-పంచలు ఒకే తదన కొనుదారికి ధర 4. రూ. పోకతో గడియారము ఒకటి ఇనాం ఇవ్వబడును. 8-లేక 6 పంచలు ఆర్థర ఆంధ్రువారు అచ్చాపు రూ. 1-0-0 పంపవలయును. ఎం. ఎస్. నరస్వతి అండు. కంచెన్సె,

సాకారుపేట పోస్టు, మదరాసు.

స్వదేశీ బట్టలు

పందలపాకమిల్లు తెలుపు ఎరువునూలుతో చేతిమగ్గుములమీద తయారుచేయబడిన 20½ నెం. 40 నెం. 14 బట్టలు మా దగ్గర చౌకగా అమ్మబడును. పూర్తివివరములకు వ్రాయుడు.

(M. P.) శ్రీ వీరాస్వామికంవెనీ, కాకినాడ.

చాంబర్లైను దగ్గు నివారిణి కడచిన 50 సంవత్సరములు క్రిందట నుంచి

ప్రపంచమందంతటను పిల్లలకు దగ్గునివారణ కొరకు.

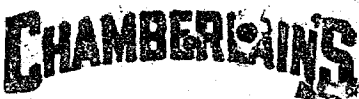
చాంబర్లైను కాఫ్ రెమిడి

నే యువయోగించుచున్నాడు. గొంతులోని, చక్కరి గొంతు, రాత్రి వచ్చు దగ్గులను, కింక వాయువులను, జలుబులను అభివృద్ధిచేసింది అపాయకరమును యిష్టప్రాయముల మొదలగు విషవాయువులకు లోసుగాకుండా కాపాడును.

సంతోషముగా నేవించవచ్చును. విషపూరితముయిన దినుసు లేవ్వయు యిందు చేరియుండలేదు.

ప్రపంచమందటను చాలకాలమునుంచి విఖ్యాతిచేసింది. అది కొత్తదికాదు, అది తత్వక గుణ విచ్ఛిన్నము.

CHAMBERLAIN MEDICINE Co., Des Moines, Iowa U. S. A.

కూలనోప్పికి, అతిసారమునకు పూచీయైన నీవారిణి. కడుపునోప్పికి ప్రథమనీవారిణి.

దివ్యదృష్టి వలన భవిష్యత్తు తెల్పుట

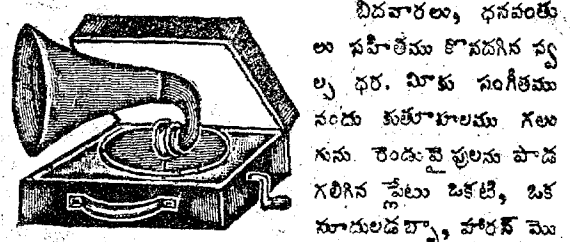
ప్రశ్న ఫలములు చెప్పిడి బోధిమము మున్నగు నితర సాధనములు ఒక్కొక్కప్పుడు చెప్పిడివారి లోపముచే నైన నేమి మహారత్న నిర్ణయమందలి లోపముచే నైన నేమి తప్పిపోవుట సంభవించును.

గాని దివ్యదృష్టివలనచెప్పు ఫలములకు తిరుగులేదు. ఖండఖండంతరముల యందలి ఆర్తులు హిందూదేశపు గవర్నరులు, మహారాజులు, విద్యాధికులు, ఉద్యోగులు మమ్ములను పంపించి సంతుష్టిపడి మా కిచ్చిన యోగ్యతా పత్రములు వేలకు వేలు గావు. ఇప్పటికి ఒక లక్షజనముకు పైగా మేము యిట్టి ప్రశ్నలను జెప్పియున్నాము. ఫలితములు మేము చెప్పినచోప్పున జరిగితిమని మా అనుభవము. మీ భవిష్యత్తును గురించిన 5 ప్రశ్నలకు జవాబులకు చార్జీ రు. 1-4-0.

ప్రొఫెసరు-శేఖరు గారు, బి. యె.(wash) మెన్మర్టిస్టు, ఏలూరు (పచ్చిమగోదావరి.)

ట్రావెలింగ్ ఫోన్ గ్రాఫ్ వెటై

దీదవారలు, ధనవంతులు సహితము కొనదగిన స్వల్ప ధర. మీకు సంగీతము నందు కుతూహలము గలుగును. రెండువైపులను పాడగలిగిన ప్లేటు ఒకటి, ఒక నూడులడబ్బా, హోర్న్ మొదలగు యావత్తు సామానులతో గ్రామఫోను వెటై యొకటికి ధర రు.12-0 పాస్టుకర్టులు ప్రత్యేకము.

మహారాజపుత్రకళ్యాణ, 18 బీటు, పోచారోపేట మద్రాసు.

చెన్నపురి బజారు ధరలు

1930 నవంబరు 5వ తేదీ శుక్రవారము

1. ధాన్యములు			
బియ్యముబస్తాలు			
కుసుమ తెనాలివి ,, ప 45 కలవి రు	12 3 0	13 4 0	
నెల్లూరివి ,, డిటో 42 ,,	12 14 0	13 0 0	
ధిల్లి ,, డిటో 46 ,,	14 0 0	15 8 0	
రాగులు రా. 164 బస్తా 1-కి ,,	8 12 0	9 0 0	
నవ్వులు ,,	17 14 0	18 0 0	
2. ధాన్యము పప్పులు			
కందులు బస్తా 1-కి ర 205 ,,	12 12 0	14 0 0	
నెనగలు ,, డిటో ,,	13 4 0	15 0 0	
నెసలు ,, డిటో ,,	12 0 0	14 0 0	
మినుములు ,, డిటో ,,	15 4 0	16 0 0	
ఉలలు ,, ర 195 ,,	7 2 0	7 4 6	
3. నూనెవస్తువులు			
నవ్వులనూనె బా 1-కి ,,	105 0 0	110 0 0	
నెయ్యి మ 1-కి ,,	14 0 0	19 0 0	
వేరు నెనగపప్పు బా 1-కి ,,	87 0 0	89 0 0	
వేరు నెనగనూనె గానుగ బా 1-కి రు 92 మిమకనూనె 74			
ఆముదము బా 1-కి	94 0 0	96 0 0	
4. చిల్ల రవస్తువులు			
చాయపసుపు బా 1-కి	85 0 0	86 0 0	
కూరపసుపు ,,	85 0 0	45 0 0	
మిరపకాయలు (గుంటూరు) బా 1-కి	98 0 0	105 0 0	
ధనియాలు ,, బా 1-కి	28 0 0	85 0 0	
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు ములుగు 1-కి రు 40 45			
జెల్లము బా 1-కి రు 24 0 0	40 0 0		
అన్నాచక్కెర బస్తా 1-కి ,,	28 15 0	24 2 0	
చింతపండు బా 1-కి ,,	24 8 0	85 0 0	
5. ఇనుము			
పట్టారకం బా 1-కి ,,	29 8 0	80 0 0	
చదరం ,,	24 0 0	29 8 0	
రవుండు ,,	24 0 0	29 8 0	
6. నూలు			
నెం 20 జెన్ని సింహం యాటె	రు 6 2 0		
నెం 6 ,, కటూరి	8 6 0		
నెం 20½ రెట్టలేడి	5 5 0		
నెం 40 రాణి	7 6 0		
నెం 4 జెన్ని మసీదు	8 0 0		
44 సాండ్	4 5 0		
నెం 20½ జమ్మరు	5 4 0		
నెం 20½ చేతిదిక్	5 7 0		
నెం 20½ తిరుమరు	5 6 0		
నెం 28	6 8 0		
నెం 30) చిన్న వెట్టె) త్రిమరు	8 7 0		
కోలాపూర్ నెం 24	6 2 0		
,, నెం 12½	4 6 0		
,, నెం 6½	8 8 0		
,, నెం 22	5 14 0		
రెండుజంకలు నెం 20½	5 5 0		
7. లోహములు			
నెండి 100 గులం 1-కి	రు 47 12 0	50 0 0	
బంగారు గులం 1-కి ,,	21 8 0	21 13 8	
సవరను 1-కి		18 9 8	
ఇత్తడి బా 1-కి ,,	195 0 0	197 0 0	
రాగి బా 1-కి ,,	245 0 0	248 0 0	
8. రంగులు			
అతిమేలు సిద్దిట్టరులాండు అతిజరయికో సింహంమాద్యు			
,, నీలిరంగు 1 రతి	0 10 0		
,, 14 రతులు	1 10 6		
,, 28 రతులు	1 10 9		
,, 55 రతులు	1 8 0		
,, 1 అందరు	1 8 0		
రఘుపాపాస్ట్రాస్కాల్ రిట్ అనగా (బర్ని రెడ్డు)	8 4 0		
కాంగో రిడి	1 0 6		
ఇరు 4	1 2 0		

మీరాబాయిగారి రాక

ఆంధ్రదేశమున ఒకేదినము

ఏలూరులో ఖద్దరు ప్రదర్శనము

ఏలూరు, నెవ్రెంబరు 3 :—శ్రీమతి మీరాబాయిగారు ఏలూరునకు 7-వ తేదీ ఉదయం మెయిలులో వత్తురు. ఖద్దరు ప్రదర్శనము, స్వదేశీ ప్రారంభోత్సవము జరిపి, బహిరంగ పథలో నుపన్యసించును. చర్మా పాఠశాలకు స్థాపించును. ఆంధ్రదేశములోని ఖద్దరు తయారుచేయువా రందరును కుద్రఖద్దరును బిజర్నమునకు పంపినచో బాగాగ చెలామణి కాగలవు ఏర్పాటులన్నియు త్వరగా జరుగుచున్నవి. (ఒ. వి.)

రాజమండ్రిలో ప్రదర్శనము జరగదు

రాజమండ్రి, నెవ్రెంబరు 4 :—ఖద్దరుప్రదర్శనము, స్వదేశీ ప్రదర్శనము వాయిదాబడినవని తెలుపుటకు విచారముగలమునని. రాట్రుపాటిపరీక్ష, తక్కినవడుకులు 7-వ తేదీని జరుగును. బహుమతు లొసంగబడును. మీరాబాయిగారు 7-వ తేదీ మధ్యాహ్నమునకు రానున్నారని శ్రీరామమూర్తిగారు తెలిపారై నంపుచున్నారు.

ఒక సాధుశీల మరణము

వీరాల: 2-9-30 తేదీని మా గ్రామ సీమజనగుడ్డుల వ్యాపారపంపు మా నేజరుగారకు మ. రా. రా. శ్రీ మానె నరశింహం శ్రేష్ఠిగారి పినతల్లియగు శ్రీమతి నాళం రంగమ్మ గారు మరణించినవని వ్రాయవలసి వచ్చినందుకు చాలాచింతిల్లుచున్నాము. ఈమె ఎల్ల కాలమును దైవభక్తి గలిగి పాప భీతితో సంవరించినట్టివారై. ఈమెయందుగల ముఖ్య విశేష మేమనగా వారకర్మమువల్ల దృష్టిపరిగా కని బడకున్న కోజులలో కూడ బీదలకు దానధర్మములు చేయుటయందు మిక్కిలి ఆసక్తి గలిగి యుండెను. తనచేతిలో ఏమియున్నను బీదలకు యిచ్చి పోషించెడిది. బీదలకు ధర్మముచేయక ఒకరోజు అయినను గడిపి ఎరగదు. ఈమె ఆత్మబంధువుల కన్నను ఈమె ఆత్మతనము నేడు మిక్కిలిగా యీమె మరణమునకు విలపించుచున్నారట! ఆత్మతనము క్రితము. ఈమె ఆనసానకాలములో ఎక్కువ భాగపడకయే యిష్టజన సమక్షములో తన 90 వ యేట (యీరోజుమధ్యాహ్నము ఘోరమైన రెండు గంటలకు) తన జీవితమును చాలించి విష్ణుసామ్రాజ్యమును అలంకరించినది. పరమేశ్వరుడు యీసాధుశీల ఆత్మకు శాంతినొసంగగాక! ఆమె మరణమునకై కుందుచున్న నరశింహం శ్రేష్ఠిగారికిన్ని వారి సోదరులకున్నా తదితర ఆమె ఆత్మబంధువులకును మా హృదయ పూర్వకమైన సానుభూతిని అందజేయు చున్నాము. చింతి వెం||

దరిశి (నెల్లూరుజిల్లా)

దరిశి, నెవ్రెంబరు 1 :—మా గ్రామమున 27-8-30 మొదలు 29-8-30 వరకు ఆరోగ్యవార మహోత్సవము జరుపబడినది.

27-8-30 ఉదయం బోర్డుమిమక్ ఆదిఆంధ్రపాఠశాలలో బాలికలచే గ్రామమందంతటను ఆరోగ్యవిధుల బోధించుచు కరవత్రముల నొసంగుచు గొప్ప పుత్సవము జరుపబడినది. సాయంత్రము నారికరపునుగరించి హెల్తుయిక్ స్పెక్టరుగారిచే మాజికులాంతరు లెక్కర్లు యివ్వబడినది. దినుసుపావులనీరు త్రాగుట యీ కరువుకు కారణమనియు వానిని మానవసేవదనియు నుద్దేశించి.

28-8-30 నాడు యీరంజి డెప్యూటీ యిన్స్ పెక్టరు గారయిన మ-రా-శ్రీ ఆంజనేయులుచెట్టి బి. ఎ. ఎల్. టి. గారివలన బీదసాదల కై అన్నదాన మొనర్చబడినది.

29-8-30 సాయంత్రం శ్రీ డిప్యూటీయిన్స్ పెక్టరుగారి ఆధిపత్యముక్రింద బాలబాలికల కందరికి పాటీ పరీక్షలు జరుపబడినది. అంతిమిత్ సీఆరోగ్య వార మహోత్సవము పరిపూర్ణయయ్యెను.

రామమూర్తి.

ఆమండు జేమ్సు పోమేడు

వెంట్రుకలను పట్టు కుచ్చులవలె వెంచును. కన్నులకును, మెదడునకును, మిగుల పలువ దనమునిచ్చి శ్రాంతినినగును. ధర బుడ్డి 1.కి ల. 0-5-0. జేమ్సు ఫర్ పూర్వమరీ కంపెనీ, 283, గోండ్లపనాయని పేర్, మద్రాసు.

మహాత్ముని జాతకము

మానసోల్లాసినీ మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (పది అణాలు)

వలగులభము! (హృద్గుళిర్బలు ప్రశ్నేకము) గణ మధికము!

కీరములూ ఉష్ణాధికముచే కలిగెడి వైత్యకాలకు

ఈ మాత్రలు దివ్యామృతము. అశ్మము, అతని, ఆవు

లింతలు, అగ్నిమాంద్యము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు,

సర్వాంగమలయందు జలక్షయము, కిక్కిలు పొర్లము

ములు, శిరస్సు, నేర్డు, అస్థులు, మొదలగు వానియందు

గలిగెడి నొప్పులను బోగొట్టి దేహమును నుంచి ఆరోగ్య

మునకు దెచ్చును.

ఈమాత్రలు మేహవాతనొప్పులను వెంటనే మాన్చును

ఇందు అనేక ఓషధులు చేరినవి. అనుభవ బోషధ

మగుటచేతను పరమసాంస్కృతిక యని చెప్పవచ్చును.

ఒక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు.

చిరునామా:—ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం,

ఎలకుర్ర పోట్లు, నిడుమొలు, (కృష్ణాజిల్లా)

